

AGENTIA DE DEZVOLTARE COMUNITARA "IMPREUNA"

Str. Mihai Eminescu, nr.160, sector 2, Bucuresti

Tel/fax : 021.210.05.39

E-mail : impreuna@dnt.ro

Programe de dezvoltare locala in comunitatile
de romi

CUVANT INAINTE

Conform lucrării “ **Strategii antisărăcie și dezvoltare comunitară** ” realizată de un colectiv aflat sub coordonarea prof. Elena Zamfir în anul 2000, producerea bunăstării se poate realiza prin trei căi complementare:

1. **efortul individual** : membrii colectivității obțin ce mai mare parte a resurselor necesare propriei bunăstări. (responsabilizarea pentru propria bunăstare). Mecanismul producerii bunăstării reprezintă efortul pentru obținerea resurselor și piața economică care oferă, în schimbul banilor, toate bunurile și serviciile necesare bunăstării personale.
2. **Statul bunăstării** : Strategie de producere a bunăstării colective, alternativa doar complementară a economiei de piață. Intervenția statului reprezintă o sursă extrem de importantă a configurării finale a bunăstării colective.
3. **Dezvoltare comunitară** : reprezintă un complement a primelor două strategii, oferind un răspuns la limitele lor structurale. Inovația este în ceea ce este exploatat la maxim în această abordare, și anume comunitatea și efortul comunitar. (E. Zamfir, 2000)

Termenul de dezvoltare comunitară a început să fie din ce mai des uzitat de către tot mai mulți specialiști în politici sociale și dezvoltare din România; totuși, ce înseamnă “dezvoltare comunitară” ?

“ Dezvoltarea comunitară poate fi definită ca un proces menit să creeze condițiile de progres economic și social pentru întreaga comunitate cu participarea activă a acesteia și cu totală încredere posibilă în inițiativa comunităților “ (O.N.U. 1955)

Ținând cont de particularitățile existențiale ale comunităților de romi, precum și de poziția marginală pe care acestea le ocupă în societatea românească, dezvoltarea comunitară pare a fi singura soluție care poate conduce către reabilitarea socio-economică a acestora. Integrarea/dezvoltarea eficace a romilor în sistemul social este împiedicată de factori structurali asupra cărora se poate acționa mai degrabă colectiv decât individual.

În acest sens, producerea bunăstării la un nivel satisfăcător nu poate fi realizată decât prin programe de reabilitare a condițiilor economice colective, iar pe de altă parte prin mobilizarea unor resurse comunitare colective.

Astfel, termenul de **dezvoltare comunitară** se referă, în principal, la crearea/refacerea/reabilitarea condițiilor comunitare care să facă posibilă reintegrarea comunității în circuitul global al unei bunăstări colective dezirabile. În secundar, dezvoltarea comunitară se referă la constituirea unor mecanisme de mobilizare a resurselor comunitare care să conducă implicit la rezolvarea problemelor pe care comunitatea le poate avea la un moment dat.

Programele de dezvoltare comunitară au ca obiectiv nu numai realizarea unor bunuri de interes comunitar, dar și crearea capacităților de acțiune comunitară. Nu întâmplător, în teoriile actuale ale dezvoltării sociale, conceptul de capital social este extrem de utilizat. El se referă la capacitățile de acțiune socială comunitară care reprezintă cu totul altceva decât capacitățile cerute de acțiunea economică în contextul economiei de piață.

În publicația pe care o supunem atenției dumneavoastră, Agenția de Dezvoltare Comunitară “Impreună”, dorește să răspundă la întrebarea “ este dezvoltarea comunitară o metodă de intervenție viabilă în sensul dezvoltării comunitare a comunităților de romi din România?”.

Rezultatele proiectelor, pe care le prezentăm în continuare ne îndreptătesc să răspundem afirmativ la această întrebare, și să propunem metoda noastră de lucru tuturor factorilor interesați în dezvoltarea unor astfel de proiecte/programe.

Gelu Duminica
Director executiv
Agenția de Dezvoltare Comunitară “Impreună”

SUMAR

Cuvant inainte .....pag. 2

Proiecte de Dezvoltare Locala:.....pag.3

<i>Nusfalau</i>	<i>pag. 3</i>
<i>Traianu</i>	<i>pag. 19</i>
<i>Romanesti</i>	<i>pag. 27</i>
<i>Sangerul de Padure</i>	<i>pag. 30</i>
<i>Gagesti</i>	<i>pag. 36</i>
<i>Valcele</i>	<i>pag. 42</i>
<i>Beclean</i>	<i>pag. 47</i>
<i>Bucuresti sector 2</i>	<i>pag. 50</i>
<i>Codlea</i>	<i>pag. 51</i>
<i>Someseni</i>	<i>pag. 52</i>

Proiecte derulate in perioada 1999-2002.....pag. 53.

- *Proiectul PDL “Impreuna” .....*
- *Cooperare/colaborare, o masura de egalizare a sanselor minoritatilor nationale in localitatea Nusfalau, judetul Salaj.....*
- *Constructie Centru Comunitar Nusfalau.....*
- *Pregatirea planurilor de actiune pentru dezvoltarea locala a comunitatilor de romi din Romania...*
- *Metode si practici in dezvoltarea comunitara in comunitatile de romi in Europa Centrala si de Est....*
- *Dezvoltare comunitara in localitatea Traianu, judetul Ialomita.*
- *Constructie Centru comunitar Valcele.....*
- *Dezvoltarea comunitara a comunitatii de romi din Gagesti-Vrancea.....*
- *Parteneriat autoritati locale-societate civila, necesitate pentru abordarea dezvoltarii comprehensive, egalizarea sanselor si combaterea saraciei.....*
- *Multiplicarea experientelor pozitive in domeniul dezvoltarii comprehensive.....*
- *Centru de Resurse pentru ONG-urile rome.....*
- *Mai mult decat pamant.....*
- *Un mediu mai bun si mai sanatos.....*
- *Agentie de Plasare a Fortei de Munca in orasul Plopeni, judetul Prahova.....*
- *Plan national de actiune pentru dezvoltarea locala a comunitatilor de romi.....*
- *Formarea retelei parteneriale intre ONG-urile romilor, expertii BJR, MIP-ONR, pentru implementarea HG 430/2001.....*
- *Schimb de experiente intre Agentia « Impreuna » si organizatia femeilor Juvlea Romani.-Republica Moldova.....*
- *Introducerea curentului electric, emitere carti si acte de identitate la Nusfalau....*

Proiecte in derulare :.....

- *Facilitarea accesului romilor pe piata muncii.....*
- *Editarea cartii asistentului personal al persoanei cu handicap.....*
- *Copiii nostri - Viitorul de maine.....*

Pregatirea voluntarilor vs. dezvoltare organizationala.....

Prezentarea Staff-ului Agentiei de Dezvoltare Comunitara “Impreuna”.....

Postfata.....

PRACTICI POZITIVE IN DEZVOLTAREA COMUNITARA A COMUNITATILOR DE ROMI

1. LOCALITATEA NUSFALAU - JUDETUL SALAJ

Domenii de actiune :

- Organizarea si formare resurse umane
- Educatie - femei
- Economic – caramidarie
- Infrastructura – constructie locuinte sociale
- Infrastructura – renovare case
- Infrastructura – introducere curent electric
- Infrastructura – amenajarea cailor de acces si comunicare
- Infrastructura – centrul comunitar
- Sanatate
- Juridic – acte de identitate
- Activitati de petrecere a timpului liber

Finantatori :

- Programul Matra, Ministerului Afacerilor Externe – Olanda
- Spolu International Foundation - Olanda
- Fundatia pentru o Societate Deschisa – Bucuresti
- Spolu International Foundation – Olanda
- Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturala – Cluj
- Centrul de Resurse pentru Comunitatile de Romi - Cluj
- Roma Participation Programme – Budapesta

Descrierea localitatii si a oamenilor din Nusfalau

Localitatea Nusfalau, este situata la 110 km de orasul Cluj, si numara cca 510 romani, 3 300 de unguri si 426 de romi. Comunitatea romilor din Nusfalau este situata la granita satului, concentrata in trei comunitati: cartierul Brazilia, cu cel mai mare numar de romi, aproximativ 325, cartierul Bacos, cu un numar de 66 de romi si cartierul garii, cu un numar de aproximativ 26 de romi.

Istoria locala a cartierului Brazilia vorbeste despre baronul maghiar Bamfi, impropietarit pentru merite deosebite de catre regimul austro-ungar, cu terenurile pe care se afla in prezent localitatea Nusfalau.

Cartierul Brazilia din localitatea Nusfalau in timpul regimului austro-ungar a fost o colonie in care au fost “izolati” bolnavii de ciuma . In cetul cu incetul, romii caramidari “angajati” de baronul Bamfi, s-au asezat in acest cartier care, ulterior, a fost donat de catre baron romilor insisi.

Religia romilor din acest cartier este baptista, crestin ortodoxa si protestanta . Comunitatea este coordonata de un “bulibasa” (lider traditional recunoscut de romi) Victor Kallai.

Limba vorbita de romii din cartierul Brazilia este preponderent maghiara si romani. Desi exprimarea in limba romana este defectuoasa, copiii romilor nu sunt agreati in scolile primare cu predare in limba maghiara. De aceea lipsa socializarii in gradinite si a anului pregatitor in vederea accesului in primul an de scoala, creaza mari dificultati copiilor.

In general **frecventa scolara a copiilor este buna**, motivata de alocatia acordata de stat (aprox 6\$/luna), conditionata de frecventa scolarii. O mica parte a copiilor nu frecventeaza regulat cursurile scolare, iar parintii argumenteaza acest lucru prin lipsa resurselor financiare minimale, a hranei si a lipsei de imbracaminte adecvata , lipsa perspectivelor de realizare prin scoala.

Marea majoritate a romilor din cartier lucreaza sezonier la ceilalti membri majoritari ai comunitatii locale (maghiari), obtinand castiguri insuficiente pentru familiile cu multi copii, aceasta fiind de altfel principala caracteristica a romilor din cartierul Brazilia.

Numarul mare al familiilor concentrate in cartierul Brazilia in case formate, in majoritatea cazurilor, dintr-o singura camera pentru cca 3 generatii, a dus la supra-aglomerarea cartierului si evident la dorinta de extindere a membrilor comunitatii.

Legea Fondului Funciar nu s-a aplicat nici in cazul romilor din Nusfalau, iar ajutorul social nu se acorda pe motiv ca bugetul local nu are fonduri sau/si ca romii nu contribuie la formarea acestuia. Lipsa locurilor de munca si a unui venit regulat, a educatiei si a asistentei sanitare, dublate de rezultatele alegerilor locale, au accentuat lipsurile membrilor comunitatii, au creat nemulțumiri si tensiuni, atat din partea romilor, cat si din partea autoritatilor locale.

Ex. Lipsa lemnului pentru incalzit pe care romii il procura ilicit si pentru care primesc amenzi consistente, unele dintre ele transformandu-se in pedepse penale.

Adunarea legumelor ramase in camp, dupa ce proprietarii au strans recoltele, pentru care au fost pedepsite 7 femei, mame a cate 4 copii minori, chiar daca au avut acordul proprietarului etc.

Descrierea activitatilor

Localitatea Nusfalau a fost reintrodusa in proiectul PDL "Impreuna" ca localitate in care s-a mai lucrat, cu scopul de a construi structuri locale eficiente, capabile să constituie o garanție pentru continuarea dezvoltării locale fără susținerea financiara externa.

Nota Maria Ionescu

In localitatea Nusfalau a fost aplicat un alt program de dezvoltare locala, desfasurat in perioada 1996- 1999 de Spolu International si Rromani Criss, finantat de BILANCE - Olanda. Legatura intre cele 2 programe aplicate si la Nusfalau s-a facut prin coordonatorii proiectului Jef Helmer si Maria Ionescu.

Infiintarea Agentiei "Impreuna", a permis inceperea in iunie 1999 , a proiectului de constructie a locuintelor sociale, proiect finalizat in octombrie 1999 prin darea in folosinta a acestora . Proiectul a fost considerat de mass-media locala/nationala ca fiind o premiera nationala.

Initiativa constructiei de locuinte sociale este un rezultat neprevazut al proiectului generator de venituri, denumit « punct de lucru – caramidarie » organizat in 1998 la Nusfalau. In proiect au participat cca 90 de persoane care au efectuat, in afara cantitatilor vandute, cca 250.000 caramizi arse.

La inceputul anului 1999 discutiile cu membrii comunitatii locale se concentrau pe valorificarea caramizilor si investirea sumelor obtinute in achizitia unei ferme zootehnice, proprietate a unui localnic.

In februarie 1999 Victor Kallay , dupa o discutie cu Primaria locala, a fotografiat casele membrilor comunitatii locale si a propus in cadrul unei reununi locale de monitorizare a proiectului, constructia de locuinte sociale cu caramida stocata .Cu ocazia organizarii reuniunii regionale de la Zalau din mai 1999, s-a discutat cu autoritatile locale si judetene posibilitatea constructiei de locuinte la Nusfalau, aprobarile si contributiile partenerilor .

Metodologia proiectului:

Metoda folosita in programul de constructie a locuintelor sociale a fost aceeași: de introducere a contributiei umane si financiare locale.

Costurile pentru achizitionarea terenului necesar constructiei de locuinte sociale au fost suportate de catre asociatia locala Romii din Brazilia - Nusfalau, prin profitul obtinut din vanzarea unei parti a caramizii efectuate in 1998.

In mai 1999, dupa 3 luni de discutii intre membrii comunitatii romilor si membrii asociatiei locale Romii din Nusfalau, s-au stabilit criteriile de selectie a beneficiarilor:

- vointa de schimbare a atitudinii: din “cum o vrea dumnezeu” in implicare activa;
- familii largite, cu multi copii;
- posibilitatea contributiei prin cantitatea de caramida efectuata si munca voluntara;
- sprijin pentru alte 2 familii din comunitate care nu pot sa realizeze nici cantitatea de caramida necesara constructiei caselor si nici nu pot plati 1/2 din costul total de constructie, prin cantitatea de caramida efectuata si data in contul asociatiei (o familie de handicapati si o vaduva cu 4 copii).

Nusalau - casa din cartierul de romi Brazilia

Pentru proiectul de constructie a locuintelor sociale a fost contactata o firma din Slobozia, judetul Ialomita, coordonata de un inginer rom recunoscut pe piata muncii prin promptitudine si seriozitate. Pe de alta parte, selectia firmei s-a facut si pentru faptul ca echipa este formata numai din romi calificati in constructii. In acest mod, in afara realizarii programului de constructie a locuintelor sociale si asigurarea unui loc de munca temporar pentru 18 persoane membrilor comunitatii din Nusalau a constituit un model (din interior) pentru comunitate.

In iunie 1999 s-a semnat cu constructorul contractul de executie pentru constructia a 10 locuinte sociale (500 milioane de lei , aprox. 70.000 NLG.).

In iulie 1999 s-a intocmit documentatia , s-a alocat un avans de 30% din valoarea totala a lucrarii, urmand ca cea de a doua transa sa se efectueze la terminarea a 5 case, iar la terminarea lucrarii restul.

Comunitatea de romi din Nusalau a selectionat beneficiarii programului, pe care constructorul i-a introdus in echipa sa de muncitori (remunerati), alaturi de presedintele asociatiei, Victor Kallay si Lakatus Sandor .

Pentru inceperea lucrarilor s- a folosit caramida executata in 1998, rambursata de fiecare beneficiar al locuintei sociale, prin efectuarea a aproximativ 15.000 bucati de caramida la pretul de 800 lei/bucata, incluzand si cantitatea de caramida pentru constructia WC-urilor si a gardurilor , contra- valoarea caramizii folosita in executia caselor.

In deplasarea de la sfarsitul lunii august 1999, ocazionata de monitorizarea si evaluarea activitatilor, 6 case erau terminate in proportie de 80%.

Munca prestata	Valoare LEI	Valoare NLG
munca necalificata	640.000	88.88
saparea canalelor de scurgere a apei	1.404.000	195
izolarea podurilor cu pamant amestecat cu ciment	4.252.500	590.62
* cantitatea de caramizi: 800 lei/buc.x 6.100 buc./familie = 61.000 buc./total	48.800.000	6,777.77
incarcat, descarcat, compactat pietris	14.720.000	2,044.44
sapat si construit W.C.	8.280.000	1,150
imprejmuirea locuintelor cu garduri din sarma ochiuri, executata de romii insisi	31.200.000	4,333.33
Total contributie pentru 10 locuinte sociale	109.296.500	15,180
Total contributie /familie	10.929.650	1,518

Tabel 1. Contributia celor 10 persoane , beneficiare a locuintelor sociale.

Contributia autoritatilor locale	valoare LEI	valoare NLG
180 (m cubi) pietris	18.000.000	2,500
transport pietris	7.000.000	972.22
5 tone ciment	5.000.000	694.44
Total contributie Autoritati locale	30.000.000	4,166.66
Total contributie/ familie	3.000.000	416.66

Tabel 2. Contributia Consiliului local Nusfalau

Autorizatiile de constructie a locuintelor sociale	12.000.000	1,666.66
Total contributie / familie	1.200.000	166.66

Tabel 3. Contributia Prefecturii Salaj

Spolu International & Agentia "Impreuna"	500.000.000	69,444.44
Total contributie/familie	50.000.000	6,994.44

Tabel 4. Contributie Finantatori si familii

Rezulta ca pentru o locuinta sociala costurile sunt:

<i>Total contributie / familie romi</i>	10.929.650	1,518
<i>Total contributie / familie Autoritati locale</i>	3.000.000	416.66
<i>Total contributie / familie Prefectura</i>	1.200.000	166.66
Total contributie/ familie finantatori	50.000.000	6,994.44
Total general pentru o familie	65.129.650	9,095.75

Nota: Maria Ionescu.

O alta contributie a comunitatii este saparea unei fantani pentru alimentarea cu apa potabila.

In deplasarea din 15 august 1999, beneficiarii celor 10 locuinte sociale, membrii Consiliului de Administratie, constructorul si asociatiile finantatoare au discutat posibilitatea rambursarii de catre beneficiari a $\frac{1}{2}$ din pretul total alocat proiectului de catre finantator, adica 34,722 NLG. Cum comunitatea de romi din Nusfalau nu are posibilitati certe de rambursare financiare datorita lipsei unui venit cert si regulat, s-a stabilit inlocuirea platilor lunare sub forma chiriilor prin rambursarea in natura - caramida.

Planul de rambursare in acest caz, cuprinde:

- cantitatea de caramida (61.000 buc) efectuata in anul 1998 , proprietate a asociatiei locale, estimate per total in proiect la 15,180 NLG, impartita la 10 familii beneficiare a locuintelor sociale =1,518 NLG, echivalentul a 13.662 bucati caramizi/ familie, costuri rambursabile in anul 1999.
- cantitatea de caramida care se va efectua in anul 2000 , aproximativ 140.703 bucati, in valoare totala de 19,542 NLG, fiecarei familii revenindu-i efectuarea a 14.070 bucati de caramida, in valoare de 1,954 NLG/familie.

Locuinta sociala Nusfalau

Dreptul de proprietate asupra locuintelor sociale .

Locuintele sociale vor fi date in locatie de catre asociatiile finantatoare in calitate de locatoare, asociatiei Romii din Brazilia - Nusfalau in calitate de locatara, ceea ce confera o masura de siguranta in plus.

Pana la rambursarea de catre beneficiari a $\frac{1}{2}$ din costul de executie al caselor (anul 2000)se amana transmiterea dreptului de proprietate asupra caselor, prin stipularea ferma in contractul de locatie a clauzei de rezerva.

Prefectura Salaj a emis avizele de constructie pentru locuintele sociale pentru proprietarul Asociatia Romilor din Brazilia.

Rezultatele proiectului:

- 10 familii, membre ale comunitatii romilor din Brazilia – Nusfalau si-au imbunatatit conditiile de locuit ;
- S-au creat locuri de munca sezoniere pentru 18 tineri. Echipa a fost formata si din tineri romi apartinand comunitatii, calificati in constructii, coordonarea fiind asigurata de un inginer rom recunoscut pe piata muncii prin promptitudine si seriozitate;
- Dupa terminarea proiectului, alte 3 case au fost construite din resurse proprii, iar altele 2 amenajate.

- Metoda de lucru a fost preluata si de alti lideri locali, preocupati in gasirea solutiilor pentru imbunatatirea conditiilor de locuit.

Informatiile despre proiect si metoda de lucru au fost trimise Guvernului Roman, Departamentului pentru Protectia Minoritatilor Nationale – Oficiului National pentru Romi si prezentate in diferitele reuniuni organizate la nivel local/regional/national.

La deschiderea oficiala de dare in folosinta a locuintelor sociale au participat si membri ai Guvernului roman. Acestia, in diverse ocazii amintesc despre proiectul de la Nusfalau ca despre o initiativa reusita, insa modelul nu a fost preluat/continuat, chiar daca in cadrul Ministerului Lucrarilor Publice si Amenajarii Teritoriale, exista un fond de constructie a locuintelor sociale.

Presedintele Asociatiei, Victor Kallai, a fost invitat la Sofia in februarie 2000, in calitate de expert in dezvoltare locala, unde a fost receptionat cu interes de ceilalti experti romi din Cehia, Slovacia, Bulgaria si Ungaria. Intors de la aceasta reuniune, a devenit mai responsabil si mai concret in actiunile sale, schimbare salutata de autoritatile locale si membrii comunitatii de romi. In iunie 2000, a participat la alegerile locale, fara succes, in sensul obtinerii unui post de consilier in cadrul Primariei locale, insa spre deosebire de perioada 1996 - 1999, este receptat ca persoana de contact intre administratia locala si comunitatea de romi. Actualul primar de nationalitate maghiara, este membru in grupul de initiativa locala pentru aplicarea Planului de Actiune pentru dezvoltare locala si comunitati de romi.

Cermonia de inaugurare

Alte persoane si autoritati locale sunt interesate in colaborarea cu Asociatia romilor din Nusfalau pe de o parte, cu Agentia “Impreuna” si Spolu International pe de alta parte. Motivatia ar fi (conform declaratiilor acestora) promptitudinea raspunsurilor la problemele locale si seriozitatea.

Pe de alta parte, consilierii Consiliului local incearca un sentiment de rusine pentru faptul ca problemele comunitatii lor /locale sunt rezolvate “prin eforturi de la Bucuresti si Olanda si ca primarul lor, Dl. Balazs Zoltan, nu a avut o atitudine constructiva in colaborarea cu cei doi parteneri.”

Exista, de asemenea, o atitudine refractara fata de ajutoarele umanitare constand in imbracaminte, oferite de Asociatiile caritabile olandeze prin biserica reformata Nusfalau. In acest sens, a fost sesizata presa locala, (ziarul “Graiul Salajului”) de un membru al comunitatii de romi. In articol se face referire la aceste ajutoare care au ca efect crearea tensiunilor intre beneficiari pe de o parte, intre presedintele asociatiei, preotul local si beneficiari pe de alta parte. In discutiile cu Victor Kallai din iunie 2000, acesta a comunicat refuzul sau de a mai primi ajutoare umanitare care pot sa-i influenteze negativ pozitia intre membrii comunitatii si mai ales pot sa afecteze pozitia activa a acestora. Un alt efect al aparitiei acestui articol in perioada alegerilor locale a contribuit la scaderea numarului de voturi pentru candidatul Balasz Zoltan.

Cu ocazia fiecărei vizite la Nusfalau se constatau schimbări în asigurarea spațiului vital . Sentimentul de proprietate creează dezvoltări ulterioare. În martie 2000, pe suprafețele din aria locuințelor, au fost plantați pomi fructiferi , s-au cultivat legume. Femeile au zugrăvit interioarele caselor, și-au cumpărat lenjerii, preocuparea pentru o locuință “caldă atragătoare și sanatoasă” fiind permanentă. Pe pereții interiori ai câtorva case sunt agățate picturile copiilor, în altele sunt amenajate colțuri religioase , împodobite de flori.

În iunie 2000, pe terenul achiziționat în 1999, o parte din beneficiarii caselor executau cărămizi pentru rambursarea sumelor la construcția caselor.

Alte câteva persoane din comunitate au încheiat înțelegeri cu proprietarii de terenuri pentru achiziția în vederea utilizării lor pentru executarea de cărămizi, plata efectuându-se din vânzarea cărămizilor .

În septembrie 2000, Agenția “Împreună”, a fost contactată de primăria locală și asociația Romii din Brazilia”, pentru a sprijini construcția unei alte case la Nusfalau, o tânără femeie, mama a patru copii, care locuia împreună cu alte șapte persoane într-o singură cameră. S-a organizat o deplasare la Nusfalau, ocazie cu care s-a discutat cu beneficiara proiectului, inginerul constructor, noul primar și membrii comunității de romi, propunerea de construcție a unei noi case, ca și contribuțiile în cadrul proiectului.

3. Introducerea mediatorului sanitar **intre** comunitatile de romi si dispensarul medical.

In luna mai 2000, Agentia ” Impreuna” a fost sesizata de doctorita locala Dna. Biro Ildiko si de Bubela Etelka de faptul ca 30 de persoane din comunitatea de romi sunt suspecte de TBC.

Depistarea acestor persoane a fost posibila prin introducerea in grupul de initiativa a dnei Lakatus Ekaterina, ca mediator sanitar intre comunitatea de romi si dispensarul medical.

Facand parte din comunitate, Lakatus Ekaterina cunoastea bolile caracteristice saraciei, fapt confirmat mai tarziu de dispensarul medical. Aceasta, impreuna cu doctorita dispensarului local Dna. Biro Ildiko, si presedintele asociatiei romilor, au efectuat un sondaj in comunitatea de romi din Nusfalau, in urma caruia au fost depistate 2 persoane bolnave de TBC, membre ale unei familii formata din 10 persoane.

A fost intocmita o lista cu persoanele care au avut contacte cu aceste familii, iar in data de 04.05 2000, s-a facut testarea a 25 de copii, dintre care 5 erau infestati.

In 09.05.2000, alte 50 de persoane adulte au fost transportate pentru efectuarea raziilor in localitatea Simleul Silvaniei.

O a doua testare generala pentru toti copii comunitatii s-a facut la sfarsitul lunii Mai. Rezultatele testarii arata ca aproximativ 20 de copii si 60 de adulti trebuiesc examinati radiologic, 2 persoane ,mama si fiica, au fost internate la spitalul de boli contagioase din Simleul Silvaniei si Oradea.

Agentia ” Impreuna” a suportat initial salariul pentru mediatorul sanitar apoi organizarea in vederea transportarii persoanelor suspecte la Simleul Silvaniei , pentru testarea acestora.

Pentru localitatea Nusfalau, prin campania de fundraising, Agentia a obtinut pentru anul 2001, suma de 13,361 USD, sume destinate constructiei unui centru comunitar – finantator Roma Regional Program – Budapesta cu suma de 8,000 USD si amenajarea terenurilor exploatate nejudicios din comunitatea de romi - finantator Centrul pentru Diversitate Etnoculturala – Cluj, cu suma de 5,361 USD.

Centrul comunitar

Propunerea catre Roma Regional Program pentru constructia centrului, apartine Agentiei ” Impreuna” si are la baza metoda de lucru din proiectul de constructie a locuintelor sociale, iunie-noiembrie 1999 (de introducere a mainii de lucru calificata si necalificata atat in echipa de implementare a proiectului : constructia propriu-zisa a centrului, cat si in valorizarea contributiilor in natura: caramida.)

Activitati in cadrul proiectului:

Dupa acceptarea proiectului, **in luna iulie 2000**, Roma Regional Program - Budapesta a trimis in contul Agentiei ” Impreuna” prima transa de finantare. A fost reimpartit bugetul, in care s-au introdus costuri pentru implementarea proiectului si pentru Agentie, s-au stabilit sarcinile pentru membrii Agentiei inclusi in proiect.

1. Prima activitate in proiect a inceput in luna februarie 2001, cand la Nusfalau s-a organizat o masa rotunda cu asociatia locala si autoritatile locale pentru pregatirea proiectului.

Rezultatul reuniunii l-a constituit repartizarea sarcinilor in proiect .

- Intocmirea documentatiei
- Intocmirea devizului oferta in limita sumelor proiectului
- Organizarea echipei de lucru in fiecare faza a proiectului.

O prima documentatie a fost intocmita de experta Consiliului Judetean Zalau. Costurile devizului oferta depaseau limitele sumelor proiectului aprobat de RPP, motiv pentru care am preferat o combinatie intre arhitectura constructiei efectuata de Bubela Etelka, membra in Consiliului de Administratie al asociatiei Romii din Nusfalau si devizul oferta intocmit de constructorul local Kabay Iosif, agreat fara a scoate lucrarea la licitatie, pentru promptitudinea si seriozitatea demonstrata in proiectul de constructie a locuintelor sociale.

La inceputul lunii **martie,2001**, in baza documentatiei primite, Agentia "Impreuna" a semnat contractul de executie a lucrarii, in care s-a stipulat suma,termenul de finalizare a constructiei si modalitatile de plata: transe, in functie de stadiul lucrarilor si virarea celei de a doua transa de catre donator. Pentru intarzieri atat din partea beneficiarului (Agentia "Impreuna") cat si ale executantului (SC Otti SRL) s-au prevazut penalitati, 0,5 % din valoarea situatiei de lucrari prezentata.

In documentatia tehnica, Centrul comunitar avea o suprafata de 125 mp.,format din 3 camere plus anexe: o sala pentru organizarea unei gradinite, o sala pentru amenajarea unui punct sanitar, o sala pentru amenajarea unui sediu al asociatiei si organizarea de reuniuni. Lucrarea a fost prevazuta a fi terminata la data de 1 august 2001.

Agentia "Impreuna" a agreat documentatia tehnica, a semnat contractul de executie si a transmis in contul constructorului (SC Otti SRL) o prima transa de bani.

3. In **martie 2001**, Mihai Neacsu si Gelu Duminica au efectuat o noua deplasare pentru a monitoriza stadiul lucrarilor atat in proiectul RPP 07 27 2000.2 cat si in proiectul propus sa completeze aria interventiilor in infrastructura comunitatii din Nusfalau denumit "canalizare si amenajarea terenurilor exploatate nejudicios la Nusfalau", finantat de Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnica-Cluj.

O parte dintre materialele de constructie, necesare in turnarea fundatiei centrului comunitar pietris si ciment erau achizitionate si depozitate in comunitate, urmand ca in aceasi saptamana sa inceapa sapaturile.

4. O alta deplasare s-a efectuat in **aprilie 2001**, de catre Costache Ioana, pentru a verifica modul de utilizare al banilor de catre constructor, componenta echipei inclusa de constructor in proiect si numarul romilor, situatia lucrarilor.Si raportul Ioanei si raportul lui Mihai si Gelu vorbesc despre neinceperea proiectului caramidarie datorat timpului impropriu desfasurarii acestei activitati.

In deplasarea de la **sfarsitul lunii aprilie** efectuata de Maria Ionescu si Jef Helmer, o noua idee introdusa de membrii comunitatii locale a fost aceea de a achizitiona un nou teren, si exploatarea lui atat pentru constructia centrului cat si pentru a vinde. S-a propus ideea achizitionarii unui nou teren sub forma unui proiect aducator de venituri, cu sume rambursabile, in timp ce pentru executia caramizilor necesare constructiei centrului comunitar s-a decis ca fiind suficient terenul achizitionat in 1999.

In august 2001, s-a constatat ca ideea a fost pusa in practica de catre unul dintre membrii comunitatii romilor, pe cont propriu.

O reala problema a comunitatii romilor din Nusfalau o constituie alimentarea cu apa si energie electrica atat a locuintelor sociale cat si a centrului comunitar. Desigur solutiile includ deciziile autoritatilor locale si contributia acestora; practica colaborarii in domeniul dezvoltare locala a demonstrat insa ca sprijinul din exterior este mai rapid si mai eficient.

In acest sens,Fundatia Spolu International - Olanda, a propus in deplasarea din aprilie 2001 efectuarea unui deviz estimativ, in functie de care va aloca o parte din costurile pentru infrastructura , Agentia "Impreuna" obligandu-se sa gaseasca la randul ei alte contributii pentru introducerea apei si a curentului electric.

Pentru utilizarea Centrului comunitar, exista o parte de mobilier primit in 1999 ca donatie din partea bisericilor olandeze, prin Biserica Reformata din localitate. Aceiasi parteneri, au propus presedintelui asociatiei locale Victor Kallai, intocmirea unui necesar cu obiecte, mobilier si aparatura, propunere pe care Victor o priveste cu incredere.

La inceputul lunii **mai 2001**, a fost virata cea de a doua transa de bani in proiect, dupa ce fusese turnata fundatia centrului si se organizase punctul de lucru caramidarie. La jumatatea lunii Mai, cand anotimpul a permis deschiderea punctului de lucru caramidarie, 8 familii beneficiare ale locuintelor sociale au inceput santierul.

Nota Maria Ionescu: La data aplicarii la RPP, se cunostea aceasta obligatie a beneficiarilor celor 10 locuinte sociale. Intre efectuarea cantitatii de caramida, trecerea ei in patrimoniul Agentiei "Impreuna" sau vinderea caramizii si rambursarea veniturilor catre Agentia, s-a preferat situatia in care beneficiarii executa caramida, iar Agentia accepta contravaloarea ca si contributie in proiect.

Pana la sfarsitul lunii mai, s-au efectuat 15,000 caramizi nearse, in urmatoarele doua saptamani ale lunii iunie, se va efectua intreaga cantitate de caramida necesara constructiei, aproximativ 30,000 bucati.

Constructia cuptorului pentru arderea caramizilor a constituit in una din activitatile specializate, pentru care si-a asumat responsabilitatea Victor Kallay, presedintele asociatiei, ca si contributie a asociatiei sale in proiect.

In Iunie, 2000, in cadrul unui proiect Est Est, finantat de Open Society New York, proiectul de la Nusfalau a fost vizitat de o delegatie din Slovacia, Bulgaria, Macedonia si Olanda.

In timpul vizitei de documentare din iunie 2001, in localitatea Nusfalau a partenerilor mentionati, fundatia obiectivului centru comunitar era turnata, si aproximativ 1/2 din cantitatea de caramida (nearsa) efectuata.

O noua intalnire de informare intre constructor si managerul Agentiei "Impreuna" a avut loc la Cluj, in iulie 2001, ocazie cu care s-au evaluat costurile financiare si situatia lucrarilor proiectului. In aceasi luna a fost transmisa ultima transa de finantare in proiect, s-a stabilit data reala a finalizarii obiectivului si data ceremoniei de deschidere, lista invitatilor etc.

Activitatile de pregatire a ceremoniei de deschidere au fost efectuate de Ioana Costache, colaboratoare a Agentiei "Impreuna", in prima perioada a lunii august.

Cu o intarziere de 24 de zile fata de data propusa in proiect, in data de 25 august 2001, a avut loc ceremonia de deschidere a centrului comunitar, la care au participat reprezentanti ai presei locale, ai administratiei publice descentralizate: Prefectura, Consiliu judetean, Consiliul local, autoritati locale, (doctorita, politia) membrii asociatiei locale, reprezentanti ai comunitatii locale din Nusfalau, reprezentantul Roma Regional Program – Budapesta si ai Agentiei "Impreuna" – Bucuresti.

In deschiderea ceremoniei, Subprefectul Judetului Zalau a mentionat initiativa ca fiind cuprinsa in strategia de imbunatatire a situatiei romilor, pusa in practica cu spijinul partenerilor din Ungaria, Romania si Olanda. Primarul localitatii Kasa Ernei a reamintit buna colaborare la Nusfalau cu asociatia romilor locala si cei doi parteneri Spolu/"Impreuna", propunand continuarea activitatilor punctuale, bazate pe nevoile exprimate de romii insisi. O propunere in acest sens a fost renovarea altor case din comunitatea romilor – Brazilia. Reprezentantul Roma Regional Program a calificat metoda de lucru ca fiind un bun exemplu nu numai pentru romii din Nusfalau ci si pentru ceilalti .

romi din alte tari care doresc aplicarea aceleasi initiative. Un alt punct bun in derularea proiectului l-a constituit in opinia asistentului de programe al Roma Regional Program, seriozitatea constructorului si a echipei coordonata de acesta , a romilor inclusi in proiect. S-a putut constata dinamica proiectului prin diferenta dintre realitatea vazuta la jumatatea lunii iunie si sfarsitul lunii august, la terminarea lucrarilor.

In timpul reuniunii, discutiile s-au axat pe modul de colaborare intre autoritatile locale si judetene si asociatia locala a romilor in domeniile specifice centrului, legalizarea situatiei romilor pe terenuri si case, continuarea emiterii documentelor de identitate. Pentru legalizarea terenurilor si caselor, Subprefectul judetului Zalau, l-a invitat in urmatoarele zile pe presedintele asociatiei - Victor Kallai la sediul Prefecturii, pentru a verifica existenta actului de donatie al Baronului Bamffi catre romii din Nusfalau.

Pentru continuarea proiectului de emiterie a documentelor de identitate aplicat in 2000, pentru 18 persoane in comunitatea romilor din Nusfalau in deplasarea din aprilie 2001 efectuata de Gelu Duminica, s-a stabilit impreuna cu secretara Consiliului local si plutonierul major Marcel Kis, metodologia de lucru si costurile proiectului. A fost intocmit un buget care a fost agreat de partenerul olandez, Spolu International, proiectul incepand spre sfarsitul lunii august.

Evaluarea proiectului

Asa cum s-a prevazut in proiectul trimis spre aprobare in 1999, la Roma Regional Program, Centrul comunitar , s-a construit pe terenul apartinand asociatiei Romii din Brazilia – Nusfala, achizitionat din veniturile inregistrate prin vnzarea caramizilor in 1999, printr-un proiect denumit PDL “Impreuna”, finantat de Programul Matra al Ministerului Afacerilor Externe – olandez, aplicat in Romania de Fundatia Spolu International in parteneriat cu Agentia “Impreuna” – Bucuresti.

Ca proprietara a terenului pe care s-a construit centrul, in mod direct dreptul de proprietate asupra centrului apartine Asociatiei Romii din Brazilia,

Cu sumele primite de la Roma Regional Program,(8,000 USD) s-a organizat in 2001, un nou punct de lucru caramidarie, care a avut ca grup tinta cele 10 familii beneficiare ale locuintelor sociale, un alt proiect aplicat in 1999, de aceasi parteneri si acelasi finantator.

Cu caramida efectuata de cele 10 familii (30,000 bucati) s-a construit Centrul comunitar din Nusfalau, care are o suprafata de 125 mp. si prevede 3 camere plus anexe: o sala pentru organizarea unei gradinite, o sala pentru amenajarea unui punct sanitar, o sala pentru amenajarea unui sediu al asociatiei si organizarea de reuniuni.

Pe de alta parte, s-a stins o datorie a celor 10 familii catre Agentia “Impreuna”, datorie evaluata in 1999, in natura(cantitate de caramizi) si, care reprezinta per total ½ din costurile de constructie a fiecărei locuinte sociale.

Pe langa constructia propriu-zisa, s-a construit un grup sanitar specific zonelor rurale, in curtea centrului, separat pentru femei si barbati.

Alimentarea cu energie electrica a fost asigurata pe perioada desfasurarii proiectului din instalatia santierului de constructie. Pe viitor, prelungirea retelei electrice si racordarea familiilor, inclusiv a centrului comunitar ,la reseaua electrica va fi asigurata de Spolu International. Au fost evaluate costurile, s-a intocmit o documentatie care a fost remisa Agentiei “Impreuna”. Coordonatorul asociatiei locale, Victor Kallai a propus familiilor interesate de introducerea curentului electric, efecuaarea unei cantitati de caramida, care, dupa ce va fi arsa, va fi achizitionata de firma SC OTTI SRL, firma al carui administrator a coordonat constructia centrului comunitar. Au fost incluse in costurile de constructie instalatiile electrice, interioare si firidele pentru captarea fumului. Nu s-au construit sobele de incalzit pentru ca nu au fost prevazute in buget.

S-au instalat ghivete si scaunele pentru WC in interiorul centrului, chiar daca sistemul de canalizare si alimentare cu apa nu a fost prevazut in costurile proiectului.

Per ansamblu, obiectivul constructie a unui centru comunitar la Nusfalau din caramida efectuata de romii insisi, construit de romi in parteneriat cu maghiarii si romanii din localitate a fost realizat.

Utilitatile centrului si activitatile propuse spre desfasurare in centrul comunitar, constituie o noua preocupare a Agentiei "Impreuna" in parteneriat cu asociatia Romii din Brazilia – Nusfalau si autoritatile locale, pentru care se vor organiza campanii de fundraising permanente.

Contributii ale partenerilor:

1. Roma Participation Program:

Realizarea obiectivului centrul comunitar - Nusfalau ; 8,000 USD

2. Asociatia Romii din Brazilia – Nusfalau

- Terenul pe care s-a construit centrul comunitar; 139 USD

- Constructia cuptorului pentru arderea caramizilor; 334 USD

- Munca voluntara la constructia cuptorului; 60 USD

- Munca voluntara la constructia obiectivului centrul comunitar; 1,300 USD

Total contributii _____ 1,833 USD

3. Agentia "Impreuna".si Spolu International Foundation

- Cantitatea de caramizi datorata de cele 10 familii catre Agentia "Impreuna", 30.000 bucati, folosita la constructia centrului comunitar; = 1,337 USD

- Prelungirea retelei electrice si racordarea familiilor inclusiv a centrului comunitar la retea ; = 3,259 USD

Total contributii _____ 4,596 USD

4. Primaria locala

- pietris pentru amenajarea drumului; 100 USD

Total contributii parteneri: 14,529 USD

AMENAJAREA TERENURILOR EXPLOATATE NEJUDICIOS

Propunerea catre CRDE - Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnica - Cluj, pentru amenajarea terenurilor exploatate nejudicios, saparea a altor fantani si constructia a 10 WC-uri, apartine Agentiei "Impreuna". Are la baza metoda de lucru a Agentiei « Impreuna », aceea de introducere a mainii de lucru calificata si necalificata atat in echipa de implementare a proiectului.

Descrierea activitatilor.

La inceputul lunii martie, o echipa din cadrul Agentiei s-a deplasat in Nusfalau pentru a forma echipa de implementare a proiectului. S-au purtat discutii cu membrii comunitatii romilor si autoritatile locale pentru a evidentia contributia acestora in desfasurarea proiectului. S-a ajuns la o intelegere prin care primaria va contribui cu o parte din materialele necesare pentru balastrarea strazilor drumurilor, restul materialelor necesare fiind suportate de Agentia « Impreuna » prin proiectul CRDE. Munca necalificata si saparea a 800 mp santuri revin comunitatii rome din cartierul Brazilia ca si contributie la proiect.

S-a hotarat ca in luna martie, in functie de conditiile climatice,sa aiba loc o intalnire cu toti factorii necesari derulari proiectului, urmand ca Agentia "Impreuna " in colaborare cu Asociatia Romii din Brazilia sa se ocupe de transmiterea invitatilor catre participanti.

Pe data de 30 martie a avut loc o masa rotunda la sediul Asociatia Romii din Brazilia la care au participat :

- reprezentanti ai autoritatilor locale (primar)
- reprezentanti ai firmelor de constructie locala
- reprezentanti ai asociatiei Romii din Brazilia
- reprezentanti ai Agentiei « Impreuna »

Pentru ca singura firma care a prezentat un deviz oferta pentru foloseste inexecutarea lucrarii toate lucrarile pe care le are si forta de munca din comunitate, s-a incheiat un contract de executie intre intre S.C. OTTI SRL reprezentata prin dl Kabai Jozsef, in valoare de 84.310.685 lei, dupa care s-a transmis in contul constructorului , un avans pentru achizitia de materiale. Folosirea fortei de munca in comunitatile in care se lucreaza are un dublu rol :

- responsabilizarea (constientizarea faptului ca oamenii muncesc in primul rand pentru ei – sentimentul de proprietate asigurarea unui venit temporar

In deplasarea efectuata in data aprilie 2001, s-au constatat urmatoarele :

- Membrii comunitatii de romi au executat lucrarile de sapaturi a 800 mp de sant ;
- s-au achizitionat, transportat si montat tuburile pentru fantana (3 din 4)
- s-a inceput excavarea pamantului;
- s-a inceput balastrarea drumurilor de acces in comunitate ;
- s-a inceput umplerea gropilor cu pamant;

Constructia si montarea a 10 grupuri sanitare

s- au executat lucrarile de sapaturi ale gropilor pentru grupurile sanitare;

s-au construit 5 grupuri sociale

Forarea fantani

- s-a forat terenul pentru constructia unei fantani, s-au montat deja 3 din cele 4 tuburi necesare constructiei , dupa montarea celui de-al 4-lea tub , fantana se va igieniza si va deveni folosibila.

Rezultate

- au fost sapati 800 mp de sant ;
- s-au achizitionat, transportat si montat tuburile pentru fantana (3 din 4)
- s-a inceput excavarea pamantului;
- s-a inceput balastrarea drumurilor de acces in comunitate
- s-a inceput umplerea gropilor cu pamant;
- s- au executat lucrarile de sapaturi ale gropilor pentru grupurile sanitare;
- s-au construit 5 grupuri sociale
- s-a forat fantana, s-au montat deja 3 din cele 4 tuburi necesare fantanii, urmeaza montarea celui de-al patrulea, sa se puna var si sa devina folosibila.
- s-a creat un mediu mai sanatos in comunitatea romilor din Nusfalau

In luna septembrie 2001, atat Centrul comunitar cat si amenajarea terenurilor, saparea fantanilor si constructia a 10 grupuri sociale au fost receptionate de membrii Agentiei “Impreuna”. Receptia lucrarilor a corespuns cu darea in folosinta a centrului comunitar Nusfalau.

Proiecte desfasurate in anul 2002

La sfarsitul anului 2001, odata cu schimbarea conducerii Agentiei “Impreuna”, noul director al Agentiei , Gelu Duminica, in cadrul unei vizite de lucru realizate in luna octombrie, a pus bazele unei noi colaborari intre Agentia Impreuna – Asociatia Romii din Brazilia si Primaria Locala pentru implementarea unor noi proiecte de dezvoltare comunitara in comunitatea de romi din Nusfalau.

Ca si raspuns la problematica existenta, s-au pus bazele unui proiect care viza eliberarea actelor de identitate pentru romii din Brazilia precum si racordarea la retea de electricitate a unui numar de 15 locuinte. Proiectul a primit suport financiar din partea Spolu International - Olanda.

Acte de identitate

Utilizand aceeasi metodologie ca si in proiectul derulat in anul 2000, Agentia Impreuna a luat contact cu Primaria Locala – Biroul de Stare civila, care a devenit responsabila de eliberarea actelor de identitate(certificate de nastre si carti de identitate) pentru 115 romi, in baza unei situatii pe care Victor Kallay a realizat-o in comunitate. Metoda aleasa a fost, pe cat de simpla pe atat de eficienta :

1. Primaria Nusfalau a trimis note catre locul de nastere a fiecarui solicitant de acte de identitate, prin care solicita aflarea numarului cu care a fost inregistrata nasterea in registrul de nasteri existent in fiecare Oficiu de Stare civila.
2. Agentia a suportat costurile amenzilor pe care fiecare solicitant trebuia sa le achite, conform legislatiei in vigoare, pentru eliberarea unui nou certificat. Cuantumul amenzii a fost diferit, in functie de cate certificate au mai fost eliberate pentru acelasi solicitant.
3. Primaria locala a eliberat un certificat de nastere.
4. Pe baza certificatului de nastere, Politia Nusfalau a eliberat carti de identitate pentru toate persoanele care indeplineau conditiile legale. (56 de persoane)

Racordarea la retea de electricitate.

In cadrul vizitei efectuate in luna octombrie 2001, Asociatia locala a organizat o intalnire la care au participat membrii comunitatii de romi din Nusfalau cat si reprezentantul Agentiei “Impreuna”. Scopul acestei intalniri a fost acela de a stabili criteriile de selectia a beneficiarilor in cadrul proiectului care viza racordarea la retea de electricitate a cartierului Brazilia.

In urma analizarii devizelor estimative pe care RENEL Simleu le oferise pentru fiecare casa din comunitatea de romi, Agentia “Impreuna” a anuntat comunitatea ca finantatorul nu poate asigura racordarea intregii comunitati, ci doar a numar destul de mic de familii. Astfel, a aparut ca necesara contributia fiecărei familii, in limita a 50% din valoarea devizului intocmit de catre RENEL. Obligatia beneficiarului era de a face o cantitate de caramida, pe care sa o vanda catre SC OTTI SRL, astfel incat sa acopere contributia pe care asociatia locala a considerat-o ca fiind o conditie obligatorie pentru fiecare beneficiar.

Pe langa acest lucru, costurile pentru instalatia interioara cadeau in sarcina beneficiarului.

Tinandu-se cont de vointa de a contribui, precum si de posibilitatile de plata a energiei dupa instalarea acestuia, cu sprijinul membrilor Asociatiei locale si a coordonatorului Agentiei “Impreuna”, comunitatea a selectat 15 case (14 + centru comunitar).

In luna Mai ,Agentia “Impreuna” a incheiat un contract cu SC EL Construct SRL, Simleul Silvaniei, care a executat lucrarea de prelungire a retelei , precum si racordarea celor 15 case selectate. In paralel, Victor Kallay a adunat caramida de la fiecare beneficiar(contributia locala in proiect), in limita a 50% din valoarea lucrarii, pe care a predat-o catre SC OTTI SRL. Cealalta parte de bani a fost acoperita de catre Agentia “Impreuna”.

In luna Iunie lucrarile au fost incheiate. Din luna octombrie 2002, cele 15 case selectate beneficiaza de energie electrica.

Renovarea a 6 case.

In cadrul programului “ Pregatire complexa a tineretului rom” finantat de CRCR Cluj, Mihai Neacsu a depus proiectul “Un mediu mai bun si mai sanatos” care viza renovarea a 6 case in localitatea Nusfalau.

Dupa acceptul finantarii, coordonatorul proiectului a efectuat o deplasare pentru a stabili echipa de lucru la nivel local, selectia beneficiarilor, stabilirea contributiilor etc. In cadrul intalnirii care a avut loc in sala de sedinte a Centrului Comunitar din localitate, obiectivele propuse au fost realizate. Contributia stabilita a variat intre 4000 si 7000 de caramizi nearse, in functie de starea casei ce urma a fi renovata si tinandu-se cont de devizul estimativ intocmit de catre firma constructoare pentru fiecare casa selectata.

Dupa acceptarea devizelor de catre directorul executiv si consiliul director al Agentiei, Mihai Neacsu a efectuat o noua vizita pentru a incheia contractul de executie cu firma constructoare.

Lucrarile au demarat efectiv in luna Iunie, si in luna Iulie lucrarile de renovare erau finalizate in proportie de 90%. Una din cele 6 case nu a fosr renovata in intregime ca urmare a hotararii Consiliului de Administratie a Asociatie locale, care a considerat necesara intreruperea lucrarilor. Acest lucru s-a datorat faptului ca beneficiarul nu predase caramida care reprezenta contributia sa in cadrul proiectului, precum si de dorinta Asociatie locale “ de a nu da un prost exemplu”. Agentia “Impreuna” a incurajat aceasta hotarare.

Rezultatele fantastice ale acestui proiect, au “infierbantat” comunitatea care solicita insistent replierea unui astfel de proiect

LOCALITATEA TRAIANU- JUDETUL IALOMITA

Domenii de activitate:

Infrastructura locala - brutarie

Economic – agricultura

Juridic – infiintarea unui birou de consultanta juridica

Sanatate-infiintarea si dotarea unui cabinet medical.

Finantatori :

- Programul Matra ,Ministerului Afacerilor Externe – Olnada
- Uniunea Europeana prin Programul Phare
- Centrul de resurse pentru Comunitatile de Romi – Cluj

Descrierea regiunii si a conditiilor locale.

Traian este o localitate aflata la 100 km. de Bucuresti, in partea de sud est a Romaniei, componenta a comunei Grivita . Populatia localitatii Traianu este de 3.800 locuitori, 1.200 de case; dintre care 1000 de locuitori sunt de nationalitate romi “vatrasi”. Casatoriile mixte sunt frecvente.

In general, conditiile de locuire in Traianu sunt acceptabile. Putine familii nu au locuinte bune sau nu au curent electric, poate o explicatie o constituie chiar faptul ca acestia cunosc si meseria traditionala “caramidaritul”.

Principalele probleme ale comunitatii sunt: lipsa locurilor de munca, efectele aplicarii reformei in domeniul sanatatii in plan local, nivelul educatiei copiilor, tinerilor si adultilor.

Descrierea activitatilor

Agentia “Impreuna a inceput sa lucreze la Traian in luna decembrie 1999, prin organizarea unei mese rotunde in urma careia s-a aplicat proiectul sanitar. In timpul monitorizarii proiectului, alte persoane interesate in aplicarea unui proiect, de regula aducatoare de venit si creare a locurilor de munca, propuneau initiative, ca o solutie la lipsa veniturilor familiale , orientate spre piata locala.

I. Ideea construirii unei fabrici de paine apartine unei femei, administrator a firmei S.C. Triticum S.R.L , inceputa in 1999, cand S.C Triticum S.R.L. a achizitionat o casa demolata careia i-a schimbat destinatia din casa de locuit in brutarie. Reconstructia casei, amenajarea si utilarea spatiului cu

destinatie brutarie, necesita fonduri suplimentare, publice la bancile romanesti pentru intreprinzatori, insa dificil de obtinut. Incercarile administratorului S.C. Triticum S.R.L de a accesa aceste fonduri destinate incurajarii intreprinzatorilor au fost conditionate de repartitia bugetului de stat la nivel judetean si local, ceea ce punea sub semnul intrebării investitiile de pana atunci si rata inflatiei, crescuta in Romania .

Activitati in pregatirea proiectului

- In octombrie 1999, la prima discutie organizata in plan local pentru discutarea acestui subiect si eventual obtinerea sprijinului financiar din proiectul PDL "Impreuna", managerul Agentiei "Impreuna" a cerut ca toate informatiile privind fabrica de paine sa se constituie intr-un proiect, insotit de un studiu de fezabilitate documente intocmite si prezentate o luna mai tarziu de catre administratoarea SC Triticum, Ion Dorina. Pe langa rezultatele fezabile ale "afacerii", in planul studiului de fezabilitate a fost introdus si planul de rambursare , rezultat al discutiilor dintre managerul programului si coordonatorul local.
- O alta propunere in obtinerea acordului de a obtine a sprijinului financiar l-a constituit legatura intre "afacere" si obiectivele sociale ale proiectului, adica, intretinerea cabinetului medical scolar din veniturile obtinute in urma aplicarii proiectului.

Activitati desfasurate in cadrul proiectului

- O mare parte a timpului a fost alocat demersurilor efectuate de SC Triticum pentru obtinerea avizelor de functionare a brutariei, introducerea curentului electric trifazic, necesar la montarea masinilor de fabricatie a painii si alegerea ofertei pentru masinile de fabricatie.
- In 5 ianuarie 2000, s-a semnat un contract de "participatiune" intre S.C. Triticum si Agentia "Impreuna" in care s-a stipulat suma, modul de efectuare a platilor, garantii (constructia, evaluata de catre un expert la suma de 200.000.000 lei) termenele de rambursare, urmate de transferul primei transe de bani in contul S.C. Triticum.
- In deplasarea din 14 ianuarie 2000, situatia era urmatoarea:
  - Finisajele interioare ale cladirii cu destinatie brutarie erau in proportie de 90% terminate; 6 persoane, romi din comunitatea locala erau angajati cu contract de prestari servicii.
  - Au fost achizitionate utilele (second hand).
  - Exista un bun spirit local fata de propunerea infiintarii unei brutarii, localnicii spera in imbunatatirea propriului trai, prin imbunatatirea infrastructurii locale.
  - Brutaria este amplasata central, langa scoala din localitate si soseaua nationala, putem deci sa identificam o mare parte a beneficiarilor.
  - Ca plan de viitor, in spatiul ramas liber din incinta terenului aferent brutariei, se intentioneaza amenajarea spatiului cu scaune si mese pentru desfacerea produselor de patiserie.
  - Resursele umane din proiect brutarie sunt tinere in cautarea unui loc de munca, desigur in primul rand membre ale familiei Ion Dorina, care compun familiile mixte, prin casatoria cu rudele acesteia din urma. O singura tanara a lucrat in domeniu patiserie.
  - Interesant este faptul ca institutia care a livrat utilajele (cupatoare pentru coacerea painii) a oferit dupa montarea utilajelor, pe o perioada de 14 zile, expertiza si consultanta nu numai in modul de utilizare a utilajelor ci si in domeniul fabricarii painii, prin resursele umane proprii. Singura conditie a institutiei a fost receptivitatea personalului.
  - Ion Dorina a preferat angajarea unui maestru patiser, pe langa celelalte alte 5 persoane incluse in proiect.
  - Lucrarile de finisaj ale constructiei au fost supervizate/supravegheate de sotul coordonatoarei Ion Dorina, de profesie constructor.
  - Pozitia sotului (supervizor) fata de cea a femeii (coordonator), este o pozitie de stima si respect pentru reusita, in timp ce Ion Dorina ca femeie considera ca scoala (este inginer agronom) i-a

dat acest spirit de “miros” al unei bune afaceri si ca aplicarea proiectului ajuta la cresterea stimei de sine si a pozitiei fata de comunitatea locala.

Observarea directa ca metoda de monitorizare a insemnat pe de o parte controlul atent al destinatiei sumelor primite, pe de alta parte organizarea altor mese rotunde in plan local, pentru testarea altor propuneri, care sa imbunatateasca modul de cooperare intre reprezentantii autoritatilor locale si reprezentantii ai comunitatii de romi, cu accent pe includerea femeilor in proiectele de dezvoltare locala.

Incepand cu luna martie 2000, lobby-ul Agentiei “Impreuna” s-a axat pe motivarea reprezentantilor autoritatilor locale si ai comunitatii de romi, pentru intocmirea unui plan local de dezvoltare comprehensiva, componenta a ”Planului de actiune pentru dezvoltarea locala a comunitatilor de romi” aplicat in Romania de Spolu International Foundation in parteneriat cu Agentia de Dezvoltare “Impreuna”.

- In data de 1 Mai deschiderea oficiala autoritatile locale, romi, presa si alte

2000, SC Triticum a organizat a brutariei la care au participat membri ai comunitatii de persoane interesate de proiect.

Rezultatele proiectului:

- Ulterior, alte 2 centre deschise in localitate,
- In luna Iunie 2000, la deschis un alt centru de fostul sediu al farmam patrati, pus la dispozitie la Grivita, cu o chirie
- Brutaria mai produce tiserie:

lui:

de vanzare a painii au fost urmare a cererilor pe piata. o distanta de 4 km. a mai fost desfacere a painii, amenajat in ciei din Grivita, un spatiu de 10 pozitii de Primaria comunei modica, lunara de 120.000. si alte diverse produse de patiserie:

- In interiorul brutariei s-a amenajat un magazin mixt, cu activitate principala vanzare produselor de panificatie.
- Au fost angajate 6 persoane, pe baza unui contract de munca individual.
- Pentru desfacerea painii, au fost incheiate contracte de livrare a painii cu Unitatea Militara din apropiere.
- Tot in luna Mai 2000, Ion Dorina a participat la o expozitie de produse de patiserie traditionale, manifestare organizata de Muzeul Agriculturii din Romania.

Continuitatea proiectului:

- Prin activitatile aducatoare de venit, proiectul se autosustine. In plus, o parte din beneficiile aduse prin acest proiect sunt folosite in activitati cu caracter social, educational si sanitar.
- Programul de dezvoltare locala este cuprins in a ”Planului de actiune pentru dezvoltarea locala a comunitatilor de romi” aplicat in Romania de Spolu International Foundation in parteneriat cu Agentia de Dezvoltare “Impreuna”.

2. INSAMANTAREA A 12 HA ½ DE TEREN CU ARDEI “BOIA”

Descrierea proiectului :

Ideea insamantarii ardeiului “Boia” pentru export, este unica in Romania , experimentata in sudul Romaniei, tocmai pentru ca in zona se inregistreaza cele mai mari temperaturi si cel mai bun sol.(cernoziom)

In Ungaria s-a implementat acelasi proiect, cu bune rezultate.

De la insamantare pana la recoltare, cultura de ardei “Boia” are nevoie de ingrasaminte azotate, irigare cu apa permanenta , combaterea daunatorilor, cca 3.000 ore de caldura solara, si alte activitati care se executa manual.

Cultura este folosita in cantitati industriale ca si colorant natural , propus spre achizitie in totalitate la Traianu de catre o firma irlandeza.

Activitati in cadrul proiectului

- Obtinerea tercrarilor agricole, Ion Dorina, data “ochii” autoritatbrutarie . Prin atribuit in arsurta de apa.
- Primele activiterenul, urmate tare.
- La 1 mai, culAu urmat lucrurilor, raritul plantelor si o prima “prasila”. In toata aceasta perioada s-au construit sau inchiriat dupa caz instalatiile de irigare.
- Din luna iunie pana in luna august, s-au executat lucrari de irigare si recoltare.
- In luna septembrie conform contractului incheiat cu firma Rich Lend - Irlanda, intreaga productie a fost achizitionata.

Activitati in cadrul proiectului

enului in vederea executarii lunu a constituit o problema pentru fiind increderea obtinuta in tilor locale, in urma proiectului sedinta Consiliului local, s-au enda 12 ha de teren , langa o

tati au fost cele de arat si ingrasat de achizitia semintei si insaman-

tura de ardei “Boia” era rasarita.

crarile de combatere a daunato-

Rezultatele proiectului

- Data fiind posibilitatea vanzarii productiei, un alt localnic a avut aceasi initiativa de insamantare a culturii ardeiului “boia”. Initiativa a esuat pe de o parte datorita calitatii semintei , ingrasarii terenului si lipsei sistemului de irigare, pe de alta parte datorita lipsei de expertiza a acestei persoane.

In cazul S.C. Triticum S.R.L., expertiza a fost asigurata de o inginera horticola, Ion Dorina.

- Pentru executia lucrarilor manuale au fost angajatete 40 de persoane, romi din comunitatea Traianu.

- Pentru recoltare, au fost de asemenea angajate alte 40 de persoane, platite ca zilieri.

- Beneficiile la un ha de teren cu ardei “boia” au fost preconizate ca fiind duble.

Continuitatea proiectului

- Ca si in cazul fabricii de paine, proiectul se autosustine prin veniturile inregistrate.

3. Proiectul sanitar

In octombrie 1999, s-a infiintat cabinetul medical in incinta scolii din localitatea Traianu.

1. Scoala generala a pus la dispozitie , gratuit, doua sali de clasa, care au fost ulterior renovate, igienizate si dotate cu sursa de caldura si lavoare, chiuveta cu deversare in exterior, s-au montat geamuri si s-au schimbat yale. Activitatea a fost facuta de catre Sandu Georgeta, impreuna cu parintii copiilor, elevi din scoala din localitate.

Dotarea cabinetului:

2.1. O parte a dotarilor au fost oferite de doctorul Serban Cornel, indrumator al infirmierei Sandu Georgeta. Aceste dotari constau in : canapea pentru consultatii adulti, canapea pentru consultatii copii, dulap urgente medicale dotat cu medicamente, substante medicamentoase, substante dezinfectante materiale consumabile (vata comprese sterile, fese)etc., conforme baremului Ministerului Sanatatii.

2.2. Agentia de Dezvoltare Comunitara "Impreuna" a avansat suma cu care s-a achizitionat instrumentarul necesar si medicamente.

2.3. Au fost afisate afise si pliante publicitare in legatura cu educatia sanitara.

Realizarea asistentei medicale:

- Dr. Serban Costel - medic specialist de medicina generala (medic de familie) este prezent in cabinetul scolii din comunitate in zilele de miercuri si vineri si in orice alte cazuri de urgenta majora

- Sandu Georgeta - , va urmari in program non-stop evolutia bolnavilor aflati in tratament prin monitorizarea acestora (control TA, control temperatura, stare generala, evolutia simptomatologiei care vor fi inscrise intr-un registru special de activitate.

Totodata, Dr. Serban Costel a preluat pe listele proprii ca medic de familie peste 250 de persoane si le-a inregistrat in compartimentul de informatica al casei judetene de asigurari de sanatate .

Sandu Georgeta a pregatit listele cu membrii comunitatii romilor din Traianu.

Activitatea desfasurata in cadrul cabinetului medical:

- consultatii medicale pentru forme acute sau cronice de boala la copii si adulti

- cateva interventii de mica chirurgie.

- realizarea unui tablou avizier in holul scolii, cu fotografii care surprind actele de consultatii.

La inceputul lunii martie 2000, coordonatoarea proiectului sanitar s-a imbolnavit , a suferit o interventie chirurgicala care a necesitat timp pentru ingrijire, repaus si odihna. Desi bolnava, pe perioada vacantei scolare, Sandu Georgeta a continuat sa ofere in baza retetelor si sugestiilor medicului Serban, recomandari privind administrarea medicamentatiei si informatii sanitare membrilor comunitatii locale din Traianu.

In deplasarile din Mai, Iunie, Iulie discutiile s-au axat pe gasirea de resurse financiare pentru continuarea proiectului –sanatate, altele decat cele din « PDL Impreuna »

In luna Septembrie 2001, odata cu inceperea scolii Sandu Georgeta a reluat discutiile privind functionarea cabinetului medical in scoala din Traianu, propunere neagreata de Agentia "Impreuna" pentru ca doctorul Serban nu a cautat solutii pentru introducerea cabinetului in reseaua Casei de Asigurari pentru Sanatate.

Cu toate acestea, proiectul continua. Doctorul Serban Cornel si asistenta de Crucea Rosie, ofera in continuare asistenta sanitara locuitorilor romi si neromi din Traianu si o parte de medicamentatie gratuita .

Spre deosebire de proiectele anterioare aducatoare de venit, schimbarile in proiectul sanitar sunt anevoiase, marcate de nemulumiri Agentia "Impreuna", doctorul si asistenta de Crucea Rosie.

Propunerea privind continuitatea Cabinetului medical in scoala din Traianu a fost introdusa si in Planul de Actiune pentru dezvoltarea locala a comunitatilor de romi, insa a creat la fel de multe nemulumiri intre parteneri. Doctorul Serban nu a participat la nici o reuniune a grupului de initiativa ,nu comunica cu membrii grupului de initiativa format la Traianu si nici cu Agentia "Impreuna", nu este preocupat pentru gasirea unei solutii in continuarea proiectului: privatizarea cabinetului sau includerea acestuia in costurile Casei pentru Asigurari Sociale.

Nici comunicarea cu Sandu Georgeta nu este mai buna. Desi a participat la reuniunile locale si nationale ,

Desfasurarea proiectului.

Pregatirea proiectului:

La Bucuresti s-a organizat o reuniune a Consiliului Director al Agentiei Impreuna, in data de 17 august. Au fost impartite sarcinile privind implementarea, monitorizarea si evaluarea proiectului Phare ,Traianu.

Pentru coordonarea proiectului, Ulea Coralay, a fost sprijinita de Amana Oisteanu in calitate de monitor si de Iulia Mardare in calitate de contabil (raportor finciar si evaluator)

In Traianu, Ion Dorina a antrenat discutii cu grupul de lucru, pentru stabilirea calendarului de activitati, pe domenii sectoriale atat cu autoritatile locale(primar, director scoala) cat si cu mediatoarea sanitara si Lt. Tudor Anghel. La alte patru intalniri organizate in plan local a fost invitata si coordonatoarea proiectului, Ulea Coralay.

Alte reuniuni in cadrul proiectului au vizat indeplinirea bazei legale pentru desfasurarea activitatilor proiectului.

S-au semnat protocoale de colaborare intre Agentia,, Impreuna “si SC Triticum, precum si :

- contractele de prestari servicii intre SC Triticum si partenerii locali ai acestuia. Contractele au fost semnate pe o perioada de trei luni;

- a fost facuta impartirea pe grupe de lucru; pentru fiecare activitate s-a ales cate un coordonator care a raspuns de implementarea activitatilor si de buna desfasurare a proiectului;

A fost oferita consultanta juridica si manageriala, coordonatoarei locale, Ion Dorina, lobby , advocacy pe langa autoritatile locale si partenerii locali ai SC Triticum.

Activitati Agricole:

- cultivarea unei suprafete de 10 ha cu porumb;
- cultivarea unei suprafete de 2 ha cu tutun

Pentru realizarea proiectului agricol, activitatile au inceput din luna octombrie 2000, prin arendarea a 10 ha teren pentru cultivarea porumbului si a 2 ha de teren pentru cultivarea tutunului. Arendarea celor 12 ha de teren a fost in ambele cazuri contributia Agentiei Impreuna.

In perioada Noiembrie 2000– Aprilie 2001 s-au efectuat lucrari agricole conform fiselor tehnologice: arat, grapat, fertilizat .Insamantarea s-a efectuat in luna Aprilie, urmata de fertilizarea si administrarea ierbicidelor, intretinerea culturilor, tratare chimica, irigare, prasit mecanic (1,2,3)si manual (1,2,3). Recoltatul si valorificarea culturilor a inceput in luna Septembrie si s-a terminat la inceputul lunii Noiembrie.

Data fiind informarea partenerilor locali despre aprobarea proiectului, a finantarii obtinute si a experientei in plan local a SC Triticum, furnizorii de servicii catre SC Triticum au fost de acord ca plata serviciilor prestate pe parcursul proiectului sa se efectueze la momentul terminarii lucrarilor, respectiv incapand cu luna Septembrie, data care a corespuns semnarii contractului.

Aceasta faza a proiectului s-a desfasurat la Traianu pe suprafata de teren arendata de SC Triticum aflata la o distanta de 25 km de satul Traianu.

La aceasta parte a proiectului – aducatoare de venit, au fost angrenate 131 de persoane, zilieri, pe toata durata lucrarilor agricole , din care au fost folositi in perioada Septembrie-Noiembrie 27 persoane angajate cu contracte de munca – persoane care vor beneficia somaj si 4 persoane angajate cu conventii civile.

Activitati sanitare:

- acordarea de asistenta sanitara in incinta cabinetului infiintat in scoala din localitate

Activitati realizate.

1. Formarea doi mediatori sanitari
2. Intocmirea unei baze de date: evidenta pacientilor, fise de observatie, distribuirea de medicamente compensate, la sugestia Dr. Serban Cornel.
3. Introducerea in scoala a unei ore/saptamana de educatie sanitara

Metodologie

1. S-au selectat cele 2 persoane: Oana Sandu – eleva la scoala profesionala din Slobozia si Marinela Ion - studenta la facultatea de asistenta sociala, ambele ofera informatii in domeniul sanatatii, coordonate de Georgeta Sandu.
2. S-a intocmit un registru al pacientilor, pe varste, sex si probleme medicale.
3. Vinerea intre orele 12-13 in incinta scolii din Traianu, mediatoarea sanitara Sandu Geta, ofera copiilor ore de educatie sanitara, norme de igiena.
4. Pentru parinti, Geta Sandu ofera sfaturi si consultanta in prevenirea si tratamentul bolilor infectioase si virale.

Consultanta juridica

- organizarea cabinetului in incinta Primariei din Traianu
- oferirea de sfaturi si consultanta juridica membrilor comunitatii locale

Activitati realizate.

1. S-a alocat de catre Primaria din Grivita un spatiu pentru organizarea cabinetului.
2. A fost afisat la intrarea in Primaria din Grivita un anunt prin care se specifica ca Lt. Col. Tudor Anghel va acorda gratuit consultanta juridica pe domeniile privind dreptul de proprietate si modul de obtinere a actelor de identitate.
3. SC Triticum a oferit la Traianu (4 km distanta de Primaria Grivita) o camera amenajata in interiorul brutariei pentru prestarea acelarasi servicii, pentru persoanele greu deplasabile.

Rezultate.

1. S-a intocmit o lista a persoanelor care nu au acte de identitate/certificate de nastere.
2. 10% din beneficiarii propusi prin proiect au beneficiat de sfaturi si consultanta din partea colonelului Tudor Anghel
3. A crescut gradul de implicare al membrilor comunitatii locale in rezolvarea problemelor comune.
4. A crescut gradul de cunoastere a problemelor si a membrilor comunitatii locale.

Cea mai mare problema pe care echipa de implementare a proiectului a trebuit sa o depaseasca a fost intarzierea foarte mare, de catre Autoritatea Contactanta, a semnarii contractelor de finantare cu organizatiile care au castigat licitatia de proiecte pe fond. Astfel, maturitatea echipei, precum si inalta specializare a membrilor acesteia au condus la realizarea, in proportie de 100% a obiectivelor propuse.

Proiecte 2002.

In cadrul programului “ Pregatire Complexa a tineretului rom” finantat de catre CRCR Cluj, Gelu Duminica a depus o cerere de finantare pentru realizarea unui proiect agricol (cultivarea a 2 ha de teren cu tutun) in localitatea Traianu. Aceasta cerere a venit ca urmare a rezultatelor pe care proiectul din anul 2001 le-a inregistrat, si a folosit in mare aceeasi metodologie.

Campanie de pregatire si promovare a proiectului.

Imediat dupa semnarea contactului de finantare intre CRCR si Agentia “Impreuna”, coordonatorul proiectului a efectuat o vizita de lucru in localitatea Traianu, pentru a pregati derularea in cele mai bune conditii a proiectului “Mai mult decat pamant”. In paralel, Agentia a mediatizat proiectul prin trimiterea unui comunicat de presa catre Romanews, Eu-list, Lucian Branea, Rompress.

In acest sens, in parteneriat cu grupul de initiativa din localitatea Trainu, grup care s-a transformat in Aso-

ciatia Femeilor Intreprinzatoare, s-a organizat o masa rotunda cu participarea tuturor actorilor implicati in proiect. Astfel au fost impartite sarcinile si rolurile fiecarui membru al echipei, operandu-se modificari in cadrul acesteia in functie de necesitatile proiectului (asistentul coordonator Amana Oisteanua fost inlocuit de Iuliana Mardare).

Intalnirea a avut loc la sediul Asociatiei locale , pe ordinea de zi fiind urmatoarele puncte:

- Semnarea unui protocol de colaborare cu firma specializata in realizarea de activitati agricole.
- Selectarea celor 15 tineri care vor lucra in proiect.
- Stabilirea unui calendar al proiectului.

Toate punctele aflate pe ordinea de zi au fost rezolvate.

1. A fost semnat un contract cu SC Triticum, protocol de colaborare
2. S-au selectat persoanele care au fost ulterior angajate cu contact individual de munca.
3. S-a stabilit de comun acord un calendar al lucrarilor.

Activitati agricole , desfasurate pe o perioada de 6 luni

- cultivarea de tutun pe o suprafata de 2 ha,

Conform proiectului, pe parcursul celor 6 luni, au fost realizate urmatoarele activitati:

- Fertilizat 2 ha teren
- Pregatire rasadnita
- Semanat rasad
- Intretinut rasad
- Ierbicidare totala 2 ha teren
- Maruntirea terenului cu combinatorul
- Plantarea tutunului
- Intretinerea culturii (*prasiat, irigat, combaterea buruienilor si a daunatorilor, fertilizat fazial*)
- Recoltat
- Monitorizare si evaluare

Lucrarile agricole au fost efectuate de catre SC Triticum, conform contactului semnat in cadrul primei etape. Activitatile de monitorizare si evaluare au fost atributiile Agentiei "Impreuna"

Realizări:

- S-a incheiat un protocol de colaborare intre SC Triticum SRL si Agentia "Impreuna".
- S-au angajat forta de munca necesara derularii proiectului.
- 15 persoane, de etnie roma, au fost angajate pe baza de contract individual de munca.
- S-a incheiat un contract de achizitie a intregii cantitati de tutun rezultate din cele 2 ha., cu SC TUNUL ROMANESC SA Urziceni.
- S-au fertilizat 2 ha teren, pe care au fost cultivate tutunul.
- S-au pregatit, intretinut rasadurile necesare plantarii unei suprafete de 2 ha.
- S-au plantat rasadurile pe suprafata prevazuta in proiect.
- S-au efectuat lucrari conform fisei tehnologice (irigat, fertilizat, etc)
- Recoltarea unei suprafete de 2 ha tutun.

Pe langa acest proiect, din profitul inregistrat in cadrul proiectului din anul 2001, Grupul de initiativa local transformat in aprilie 2002 in Asociatia Femeilor Intreprinzatoare, a desfasurat activitatia agricole pe o suprafata de 46 HA teren, luat in arenda.

Pentru intreaga productie exista fie contracte de achizitie (fasole uscata insamantata pe o suprafata de 25 ha), fie exista piata de desfacere in Constanta sau Bucuresti (tomate, pepeni, argei gras etc). Agentia "Impreuna" a acordat consultanta si pentru realizarea acestui proiect.

LOCALITATEA ROMANESTI , JUDETUL DOLJ

Domenii de activitate :

Educatie

Infrastructura – racordarea la rețeaua de apă curentă

Finantator : **Finantator : Programul Matra ,Ministerului Afacerilor Externe – Olanda**

Descrierea localitatii :

Conform constatarilor din teren, in cartierul Romanesti din Craiova traieste o populatie numeroasa de romi, in general cu conditii foarte modeste de viata. Copiii frecventeaza scoala 17 din cartier, insa rezultatele la invatatura si frecventa scolara sunt reduse, pe de o parte datorita situatiei materiale, pe de alta parte, din cauza slabei cunoasteri a limbii romane. Din dorinta de a veni in sprijinul acestor copii, Agentia de Dezvoltare Comunitara ”Impreuna” si organizatia Salvati Copiii au convenit asupra unui proiect care sa conduca la o egalizare a sanselelor scolare pentru copiii romi, prin organizarea de meditatii de limba romana .

Descrierea activitatilor proiectului:

Proiectul a debutat cu faza de organizare, la inceputul lunii februarie 2000. In urma discutiilor cu conducerea scolii nr. 17, s-a convenit ca meditatiile sa se desfasoare cu toti elevii unei clase cu cele mai mari probleme in cunoasterea limbii romane, aceasta fiind clasa a II-a C. Datorita dificultatilor de limba, alaturi de cele legate de situatiile economice ale familiilor acestor copii, multi dintre ei repeta anul de studii, astfel, regasindu-se in aceeași clasa 21 copii între 8 si 11 ani.

Tot in aceasta perioada a fost selectionat personalul care se ocupa de derularea proiectului, cu care s-au incheiat conventii civile de prestari servicii:

- un asistent coordonator - la nivel local: Valentin Barbuica
- doi profesori pentru meditatii: Ignat Ionel, invatatorul clasei si Costache Nicolae
- un asistent social - Costache Marcel

De asemenea, s-a incheiat un Contract cu magazinul Mc.Donald din Craiova pentru a se asigura gustarea oferita copiilor pe durata meditatiilor, obtinandu-se si o sponsorizare partiala a acesteia din partea firmei.

Pentru buna desfasurare a orelor de meditatii s-au asigurat copiilor rechizitele necesare (creioane, caiete, pixuri, gume, **carioca**). Activitatea a inceput in luna martie 2000. Meditatiile se desfasoara o data pe saptamana, sambata, pe durata a trei ore, sub indrumarea celor doua cadre didactice. Desi initial s-a dorit un program de doua sedinte saptamanal, lipsa de spatiu din scoala 17 a dus la alegerea acestei variante. Pe durata vacantei de primavara meditatiile au fost intrerupte fiind reluate la inceputul cursurilor scolare.

Rezultatele aplicarii proiectului

Copiii au facut progrese in invatarea limbii romane, fapt reflectat in mai buna intelegere a disciplinelor predate in procesul de invatamant, in obtinerea unor calificative mai bune si in scaderea numarului de absente. La randul lor, familiile copiilor sunt multumite si pentru ca acestia primesc o gustare pe durata meditatiilor. Cu sprijinul unor sponsori locali, Filiala Salvati Copiii din Craiova a oferit copiilor daruri cu ocazia sarbatorilor de Paste (tenisi, dulciuri) si s-a organizat o excursie de o zi in vacanta de primavara. Programul va continua pana la vacanta de vara, cand se va intrerupe urmand a reincepe in septembrie 2000, cu o alta clasa de copii.

Nota Maria Ionescu

Conform protocolului de colaborare incheiat in 1999, organizatia Salvati Copiii si Agentia de dezvoltare comunitara Impreuna vor sprijini proiectele adresate copiilor romi in comunitatile in care acestia traiesc, ca o prima activitate in planurile de dezvoltare locala

Proiectul educational a continuat si in anul 2001, prin antrenarea altor sustinatori locali ai proiectului si evident econo-

mia coordonatorilor locali ai proiectului.

În luna martie 2001, Agenția « Impreună » a organizat o deplasare în localitatea Romanesti, pentru a completa paleta de activități posibile într-un proiect de dezvoltare locală.

Mihai Neacsu și Amana Oisteanu, au contactat studenții Centrului Universitar Craiova, reușiti în asociația Romano Euro – Drom, pentru a participa la dialogul organizat în plan local, respectiv pe Marcel Costache, mediatorul inclus de organizația Salvați Copiii în proiectul educațional din Romanesti, Ramona Caldararu, asistenta medicală, Eduard Padeanu.

Din discuția organizată sub forma focus grup, cei aproximativ 50 de membri ai comunității de romi din Romanesti și-au identificat principalele nevoi, ca fiind :

- introducerea curentului electric în comunitate.

Aproximativ 15 familii de romi din Romanesti nu au curent electric. Problema însă nu este una neapărat financiară (costurile introducerii curentului electric) ci legală. Majoritatea caselor neracordate la rețeaua electrică nu au acte de proprietate pe pământul unde și-au construit casele și nici avize de construcție a caselor.

- introducerea apei potabile

Sursa de apă potabilă și implicit alimentarea cu apă se face de la vecini sau de la câteva sute de metri distanță de casă.

- introducerea gazului,

- reconstrucția caselor

- construcția de locuințe sociale,

- legalizarea statutului de proprietate al terenurilor și caselor

- achiziție de teren pentru organizarea unui punct de lucru caramidarie.

Desigur acestea sunt o parte a problemelor, cele mai importante pentru grupul de persoane interviu, care nu și pot găsi însă o rezolvare numai prin proiectul PDL « Impreună ». Chiar dacă membrii comunității din Romanesti sunt dispuși să contribuie prin munca voluntară, efortul lor este prea puțin față de investițiile cerute pentru a recompensa decalajele sociale, istorice .

În luna iunie 2001, s-a organizat o nouă deplasare de două zile la Romanesti pentru a stabili primele activitățile pe care românii din comunitate au hotărât să le desfășoare.

Ca și în deplasarea anterioară, membrii Agenției « Impreună » au fost însoțiți de studenții Centrului Universitar Craiova și de fostul consilier local Nicolae Costache lider recunoscut și agreat de comunitatea locală și care și exprimase interesul și disponibilitatea de a lucra la acest program de dezvoltare comunitară în Romanesti.

Lipsa posibilităților materiale, dublate de percepția părinților despre școală se reflectă și în numărul redus de copii școlarizați ; familiile de romi nu și trimit copii la școală pentru că nu au cu ce să și îmbrace să și încălzească. « aici îl țin desculț, vezi bine dar dacă îl trimit la școală îl mai pot trimite așa ? » adult rom ; « eu chiar dacă o să am bani să trimit copilul la școală nu o să dau în clasă cu alți elevi romi pentru că dacă o să fie în clasă cu mai mulți romi decât românii profesorii nu și dau interesul »

Membrii comunității locale nu beneficiază de asistentă medicală ; doctorul sau asistentă medicală nu au venit niciodată în comunitate, de aceea propun introducerea unui mediator sanitar, eventual Ramona Caldararu care este de etnie romă și lucrează ca asistentă medicală la spitalul județean Craiova .

Referitor la lipsa locurilor de muncă , membrii comunității din Romanesti cred că problema s-ar rezolva parțial dacă primăria ar concesiona în jur de 25 – 30 ha. de pământ, pe care aceștia ar dori să înființeze o fermă.

Chiar dacă dintre toate inițiativele testate în deplasarea anterioară s-a stabilit că până în iunie comunitatea locală să decida asupra uneia dintre ele și la această întâlnire oamenii au vorbit despre aceleși probleme : apă, curent, locuri de muncă, canalizare, de data aceasta însă cu mult mai neîncrezători spunând că « au fost și alții care au promis că vor face o gramadă de lucruri , inclusiv primarul în alegeri și nu au făcut nimic ».

Introducerea apei potabile

După o discuție prelungită în interiorul comunității, prima propunere a comunității a fost în legătură cu prelungirea rețelei de apă în incinta a trei străzi din Romanesti în care locuiesc în jur de 50 familii de romi: strada Homer pe care locuiesc aproape 9 familii de romi; strada Tarcaului pe care locuiesc 10 familii romi și strada Prutului pe care locuiesc 9 familii de romi.

Pentru începerea primei inițiative – prelungirea rețelei de apă potabilă,

s-a format în interiorul comunității un grup de inițiativă, format din :

Durac Iancu

Durac Marian

Olteanu Ionel

Mustafa Ionel

Durac Trache

Badi Marian

S-au stabilit responsabilitățile :

- Nicolae Costache, va obține un deviz ofertă de la un constructor autorizat și avizele necesare prelungirii rețelei de apă de la primăria Craiova,

- Locuitorii strazilor în care s-a introdus apă s-au angajat să sape șanțurile necesare introducerii conductelor pentru racordarea la rețeaua de apă potabilă,

- Mugurel Petre, student la asistentă socială care locuiește în cartierul Romanesti trebuie să întocmească o bază de date referitoare la numărul de familii care nu au curent electric și care detin sau nu acte de proprietate pe pământ.

S-au discutat conditionalitatile proiectului :

- Plata apei de catre fiecare beneficiar

In primele trei luni, Nicolae Costache a negociat cu constructorul SC Olivgab Prod Impex SRL Craiova, conceperea proiectului de executie si a devizului oferta, o luna mai tarziu au fost obtinute avizele din partea Primariei locale.

Lucrarea a inceput efectiv in luna octombrie 2001 odata cu semnarea contractului de executie cu firma Olivgab SRL .

Chiar daca racordarea fiecarei case la reseaua de apa ar fi fost preferabila, s-a optat pentru instalarea **cismelelor**, amplasate in curtea unei persoane de pe fiecare strada, solutie propusa de membrii grupului de initiativa.

Racordarea la reseaua de apa curenta a celor 3 cismele permite aprovizionarea cu apa a tuturor membrilor comunitatii din Romanesti, cu suportarea in comun a cheltuielilor curente.

S-au stabilit de comun acord detaliile tehnice si metodologia de lucru : lungimea si adancimea santului , stabilirea portiunilor de sapat pentru fiecare familie.

In mai putin de o saptamana oamenii au inceput simultan sapaturile pe strazile Tarcau, Homer, Prutului.

Pe strada Homer s-au sapat 120 metri, pe strada Tarcaului 80 metri, pe strada Prutului 90 de metri. Au fost cazuri cand familiile mai tinere au sapat mai mult, ajutand practic ca sapatura sa se efectueze in mai putin timp si ajutand deopotriva si familiile de batranii.

Dupa incheierea sapaturilor , pe o perioada de 2 zile, firma Olivgab Prod Impex SRL a introdus teavile si a montat robineti, conectori si apometre .

Beneficiarii proiectului de la Romanesti sunt in jur de 120 de persoane (28 de familii).

Receptia lucrarii s-a facut in 17.11.2001 de catre Mihai Neacsu, membrii comunitatii locale si firma SC Olivgab Prod Impex SRL Craiova.

LOCALITATEA SANGERUL DE PADURE, JUDETUL MURES

Domenii de activitate:

Educatie prescolara

Infrastructura - achizitia a 8 ha de teren, a unei case si a terenului aferent acesteia

Economic - activitati agricole

Infrastructura locala - constructia unui centru pentru tinerii de 18 ani care parasesc institutiile de ocrotire ale statului.

Descrierea comunitatii locale

In Sangerul de Padure traieste o comunitate numeroasa de romi extrem de saraci. Fiind o localitate mica, fara mari posibilitati de dezvoltare, nu exista o gradinita suficient de mare pentru copiii prescolari. Fara o pregatire anterioara inceperii scolii, copiii intampina greutati serioase in primele clase, mai ales copiii romi care nu beneficiaza acasa de posibilitati materiale de a se pregati.

Din dorinta de a veni in sprijinul acestor copii, Agentia de Dezvoltare Impreuna si Organizatia Salvati Copiii au inceput sa lucreze la Sangerul de Padure prin dezvoltarea unui proiect de pregatire prescolara a copiilor romi din localitate.

Descrierea activitatilor

Ideea aplicarii proiectului s-a conturat prin formarea parteneriatelor cu alte organizatii rome si ne-rome, in faza de inceput a proiectului. Organizatia Salvati Copiii, a carei principala activitate o constituie protectia copilului, a propus doua proiecte in localitati cu pondere mare a copiilor romi, nescolarizati, (Sangerul de Padure - Mures si Romanesti - Dolj) proiecte bazate pe experienta membrilor afiliati ai organizatiei, dupa programa aprobata de Ministerul Educatiei Nationale.

In noiembrie 1999, Organizatia Salvati Copiii a organizat si desfasurat o reuniune nationala cu scopul elaborarii unui "Plan national de actiune in favoarea copiilor romi", la elaborarea caruia Agentia "Impreuna" a avut un rol important. Principalele domenii de actiune sunt: educatia, cultura, sanatatea si identitatea copiilor romi.

In primele luni ale anului 2000, in planul de lucru al Agentiei "Impreuna" au fost prevazute sesiuni locale de training, in toate localitatile in care s-au aplicat primele initiative parteneriale, ocazie cu care s-au testat si alte noi initiative, implementate in anul 2000 si 2001.

Un exemplu in acest sens il constituie acordul si contractul dintre Agentia "Impreuna" si Organizatia Salvati Copiii, semnat in ianuarie 2000, pentru implementarea proiectelor de dezvoltare comunitara in localitatile Sangerul de Padure si Romanesti. La randul sau, Organizatia Salvati Copiii, pentru desfasurarea activitatilor educationale (prescolare si scolare) a incheiat un contract cu filialele organizatiei din judetele Mures si Dolj.

Filiala Salvati Copiii din Mures impreuna cu preotul localitatii s-au ocupat de pregatirea localului - o camera in casa parohiala din Sanger. S-au purtat discutii cu familiile copiilor pentru a selecta 15 dintre ei care, sa fie inclusi in program. La rugamintea parintilor, in final au fost inscrisi 16 copii.

Cu sprijinul financiar al Organizatiei Kinderzeit-Kaarst, gradinita a fost dotata cu mobilier nou si jucarii.

Pentru desfasurarea activitatii din gradinita au fost selectate urmatoarele persoane cu care s-au incheiat conventii civile de prestari servicii:

1. Dumitrescu Margareta, educatoare
2. Rupa Cristina, asistenta educatoare
3. Dumitrescu Mihai, pentru legatura cu familiile, preotul din Sanger
4. Chirtes Ana, coordonator de program (filiala Salvati Copiii Mures).

Copiii vin zilnic la gradinita, unde, pe langa activitatile specifice ale acesteia (jocuri didac-

tice, desen, poezii, basme, cantece, notiuni pregatitoare pentru scoala), au posibilitatea de a primi si o gustare, partial finantata de Agentia « Impreuna », partial din sponsorizari locale.

Comunitatea locala neroma a privit initial cu suspiciune organizarea acestei gradinite, dar, in timp, dupa explicarea avantajelor acesteia asupra unei populatii extrem de sarace si vazand progresele facute de copii, s-a realizat o apropiere intre etnia majoritara si cea minoritara, la aceasta contribuind si preotul din localitatea care a primit in biserica oameni din cele doua etnii, fara discriminare.

De altfel, la deschiderea gradinitei au fost prezenti atat reprezentantii autoritatilor locale, cat si cei ai Inspectoratului scolar judetean si ai Cultelor, care au indemnat locuitori la buna intelegere intre ei.

Programul gradinitei urmeaza pe cel stabilit de Ministerul Educatiei Nationale, adaptat la specificul copiilor romi, inclusiv invatamantul in limba romana. Au loc dese intalniri cu parintii copiilor, acestia participa la serbarile organizate de gradinita.

In luna mai 2000, reprezentantii Agentiei de Dezvoltare Impreuna si ai Organizatiei Salvati Copiii au efectuat o vizita de informare la gradinita din Sangerul de Padure, ocazie cu care s-a constata ca activitatile de meditatie si scolarizare a copiilor romi au un impact pozitiv asupra acestora. Conform protocolului incheiat cu Salvati Copiii, in 1999, o alta activitate stipulata in protocol, a constituit-o organizarea cursurilor de training in localitatile in care Agentia lucreaza.

In acest sens, Salvati Copiii, printr-un proiect finantat de Consiliul Europei a organizat sesiuni de formare a cadrelor didactice din reseaua Ministerului Educatiei Nationale (retea formata si din inspectori romi) in care a fost inclus si managerul Agentiei « Impreuna » in calitate de lector. Cele 4 cursuri de formare/regionale, au constituit o buna ocazie pentru diseminarea informatiilor in domeniu dezvoltarii comunitare, cat si de aplicare a Planului de Actiune pentru dezvoltare locala si comunitati de romi, o noua initiativa a Spolu International Foundation in anul 2000.

Rezultatele acestor intalniri s-a concretizat in conceperea de catre inspectorii romi a planurilor de dezvoltare locala, alteleori initiative singulare, de cele mai multe ori « de imbunatatire a aducatiei si/sau a conditii-

lor de practicare a acesteia. Ex. Tecuci , judetul Galati, Sfantul Gheorghe – Judetul Covasna, Sibiu, judetul Sibiu, Tantareni , judetul Gorj, Tamboiesti, judetul Vrancea etc.

Pentru localitatea Sangerul de Padure, Agentia “Impreuna” a organizat o noua deplasare in luna septembrie, urmata de o alta in octombrie 2000, ocazie cu care s-au organizat o discutii in comunitatea romilor cu un incipient grup de lucru format de catre preotul local . Discutia din octombrie a urmarit in principal obiective practice de testare a posibilitatilor de organizare a parintilor intr-un grup de initiativa , capabil sa desfasoare activitati viitoare, initiate de ei insisi.

Au existat propuneri formulate de preotul local, cele 2 educatoare din proiectul educational Sanger si vice primarul comunei, care au vizat pe de o parte contiunarea proiectului educational, executia lucrarilor de infrastructura locala (drumul in comunitate, reparatia scolii din localitate) pe de alta parte achizitionarea unei case si a terenului aferent acesteia (12 ha teren), constructie care renovata ar urma sa foloseasca ca centru de primire si reorientare a tinerilor orfani care parasesc institutiile statului. (1)

Membrii comunitatii de romi au avut un mesaj clasic, caracteristic etapei de organizare a comunitatilor de romi, in care au criticat primaria locala pentru neacordarea ajutorului social, fundatiile care ofera ajutoare materiale pentru ca acestea nu ajung direct in comunitate, majoritarii pentru ca nu-i folosesc in muncile ocazionale si chiar preotul care nu le ofera hrana zilnica, “pe care o merita fiind ca sunt saraci”.

In data de 1 decembrie 2000, a avut loc o deplasare cu preotul din Sangerul de Padure la Episcopul Ortodoxa a Patriarhiei Romane – Alba Iulia. Intalnirea a avut ca scop testarea posibilitatilor de incheiere a unui parteneriat intre Agentia Impreuna, Patriarhia Sangerul de Padure si Episcopia Alba Iulia necesar desfasurarii proiectelor si programelor comune.

Nota Maria Ionescu: Sensibilitatea abordarii acestui subiect tinerii orfani caracterizeaza preotul local, la randul sau un copil abandonat, casatorit cu o femeie la randul ei copil abandonat, sprijiniti in activitatile curente de Patriarhia Ortodoxa Romana – Alba Iulia.

In concluzie

Aplicarea activitatii prescolare au avut efecte pozitive asupra educatiei copiilor si a familiilor acestora, cu efecte pe terme lung. Criteriile de aplicare a programului “PDL Impreuna” in localitatea Sanger de Padure erau insa critice, la sfarsitul anului 2000, marcate de lipsa resurselor umane in general, a resurselor umane rome in special, resurse care sa-si asume responsabilitati, pentru implementarea propriilor initiative.

Vizitele repetate ale membrilor Agentiei « Impreuna » in comunitatea locala ca si invitatiile preotului local in diverse reuniuni la nivel national organizate de Agentia « Impreuna » au provocat comunitatea locala. Animata de preotul local ,in anul 2001, localitatea a avut o alta dinamica. Ca si in cazul localitatii Romanesti si la Sanger sunt identificate o « mare de probleme » care trebuiesc rezolvate ; cea mai importanta activitate propusa este cea a crearii activitatilor aducatoare de unui venit, ocazional sau regulat.

Proiectul “Centrul Profesional pentru integrarea tinerilor abandonati”

Una din initiartivele testate de membrii Agentiei “Impreuna” in discutiile din 2000 este ideea de protectie a tinerilor abandonati, care parasesc la 18 ani institutiile de protectia a statului. Ideea a fost propusa de preotul local, la randul sau abandonat intr-o astfel de institutie, sensibil asadar la problemele altora. Ideea a fost agreata atat de membrii Agentiei “Impreuna” ,de grupul de initiativa locala si autoritatile locale din mai multe motive:

- investitia creaza locuri de munca in localitatea Sanger atat in agricultura cat si in domeniul constructii
- localitatea este formata din batrani iar pregatirea tinerilor in domeniul asistenta sociala, management organizational ar putea sprijini si aceasta categorie defavorizata
- pozitia preotului in localitate si in sistemul bisericilor din care face parte poate constitui continuarea proiectului
- resursele disponibile in zona (umana si materiala)

1. Prima activitate in implementarea proiectului a constituit-o achizitionarii unei case paraseite apartinand fostului baron Teleki, a terenului aferent acesteia, cca. 16 Ari de teren, precum si a altor 8 ha teren ara-

- bil la un pret relativ mic (80 milioane lei) . Pentru aceasta activitate, preotul local a angajat pe o perioada de 8 luni discutii cu proprietarii terenului si casei, a organizat discutiile in plan local pentru sprijinirea ideii.
2. In ianuarie 2001, a fost organizata o masa rotunda in plan local intre autoritatile locale, grupul de initiativa, membrii Agentiei “Impreuna”, 2 specialisti (un avocat si un constructor) si proprietarul. Rezultatele intalnirii s-au concretizat cu acceptul de principiu al partilor: a proprietarului de a vinde, a Agentiei “Impreuna” de a cumpara, al avocatului de a reprezenta partile pentru efectuarea tranzactiei, al constructorului de a evalua cladirea, gradul de uzura si posibilitatea refolosirii materialelor in reconstructia acesteia si al primarului de a permite demolarea fara a intocmi o documentatie si a obtine avize de demolare.
  3. In februarie 2001, proprietarii (stabiliti la Budapesta) au organizat o licitatie in plan local, la care s-a prezentat si Agentia “Impreuna”, anuntata de preotul local. Licitatia a fost castigata de Agentia “Impreuna”, favorizata de catre proprietari in achizitionarea casei si terenului tocmai pentru destinatia acestora. Pentru aceasta activitate a fost angajat un avocat locala Nea Gheorghe, responsabil pentru a perfectarea tranzactiei, transferarea dreptului de proprietate de la vanzatoare (Anna Bustya) la cumparatoare (Agentia “Impreuna”) desprinderea celor 8 ha de teren din patrimoniul statului, si parcelarea acestora.
  4. Dupa achizitionarea celor 8 ha de teren agricol s-a pus problema cultivarii lui. Din discutiile in plan local organizate in martie 2001, au rezultat doua idei.
    - cele 8 ha. de teren ar fi putut sa fie lucrate de romii din Sangerul de Padure, activitate care ar fi fost suportata de Agentia “Impreuna”, cu conditia rambursarii sumelor investite;
    - terenul sa fie lucrat de primaria locala in parteneriat cu o firma agricola locala, principala mana de lucru fiind cea a romilor, Agentia “Impreuna” prin Parohia Sangerul de Padure ar urma sa primeasca la sfarsitul campaniei agricole plata in natura sau in bani, aproximativ 50.000.000 lei.
  1. Pentru gasirea solutiilor optime s-a organizat o noua deplasare la Sangerul de Padure, la inceputul lunii aprilie 2001, cu obiectivul clar de a organiza echipa de lucru pentru cultivarea celor 8 ha. de teren agricol. Mihai Neacsu, Gelu Duminica si Ulea Coralay impreuna cu grupul de initiativa locala au stabilit ca cele 8 ha. de teren sa fie cultivate cu sfecla de zahar, porumb si cartofi, urma ca in cel mai scurt termen grupul de initiativa locala sa transmita o lista cu numele persoanelor incluse in proiect si costurile activitatii.
  2. Intarzierea transmiterii listei si a costurilor de catre grupul de initiativa a reprezentat in opinia Agentiei “Impreuna” lipsa de opinie comuna a grupului de initiativa locala. S-a organizat o noua intalnire la Sangerul de Padure la care a participat alaturi de managerul Agentiei “Impreuna”, coordonatorul programului Matra si reprezentantul programului Matra in Romania.

Nota: Baronul Teleki, de nationalitate maghiara, s-a stabilit la Sangerul de Padure in secolul XVIII. De profesie jurist, baronul Teleki a cumparat primele salase de romi pe care I-a folosit la muncile agricole pe propriile domenii. Asa se explica prezenta romilor la Sangerul de Padure, nevorbitori de limba romana, singura ocupatie cunoscuta este agricultura si cresterea animalelor. Odata cu schimbarea regimului, comunistii au deposedat baronul Teleki de terenurile avute in proprietate si le-au trecut in proprietatea statului. Dupa Revolutia din 1989, una din legile vii discutate aplicate in Romania este Legea 18, a Fondului Funciar. Prin aceasta lege, se ofera fostilor proprietari ai terenurilor intrate in proprietatea statului, posibilitatea revendicarii de catre urmasi, in cazul nostru de catre stranepoata baronului Teleki, stabilita la Budapesta.

A doua faza a proiectului o constituie demolarea prezentei constructii si constructia uneia noi, cladire pentru care Agentia “Impreuna” a obtinut trei oferte, a carei destinatie este pe de o parte spatiu de locuit pentru 10 tineri (5 baieti si 5 fete), o sala de socializare si ateliere profesionale.

O alta parte importanta a proiectului o constituie formarea acestor tineri in domeniile lipsa in regiune: formatori, mediatori, asistenti sociali, capabili sa ofere la randul lor expertiza si solutii la problemele locale. “psihopedagogi ar urma sa-I insoteasca permanent pe cei 10 tineri atat in mentorarea acestora cat si in supravegherea activitatilor.

Rezultatul intalnirii cu Episcopul Episcopiei de Alba Iulia din decembrie 2000, a fost o scrisoare de binecuvantare, trimisa preotului Mihai Dumitrescu, interpretata de acesta ca fiind de fapt acceptul de incepere a proiectelor sociale in Sangerul de Padure. Incontestabil existenta ierarhiilor presupune luarea deciziilor dupa un anumite reguli, insa ne-am fi asteptat la un lucru mai cert. Preotul Mihai Dumitrescu continua sa faca lobby pe langa Episcopia de Alba Iulia pentru a stipula contributiile in cadrul programului de dezvoltare locala.

In iunie 2001, Agentia "Impreuna" a organizat in cadrul unui proiect "Est Est"(2) o intalnire cu coordonatorii locali ai proiectului "PDL Impreuna", ocazie cu care a fost invitat si preotul Mihai Dumitrescu. In pregatirea intalnirii, preotul local a cerut explicit Episcopiei de Alba Iulia ,contributiile in cadrul proiectului de constructie a centrului pentru tinerii abandonati. Intr-un document "semnat si parafat" de Episcopia de Alba Iulia se mentioneaza explicit contributia acesteia: sprijin financiar prin organizarea colectelor de fonduri prin bisericile ortodoxe, sprijin material prin colectarea de materiale de constructie prin bisericile ortodoxe, editarea de publicatii.

Nota: Proiectul Est Est a fost finantat de Open Society – New York , cu suma de 11,000 USD si a constat in organizarea unor intalniri internationale, cu scopul diseminarii practicilor pe diverse domenii, insotite de vizite de lucru in comunitatile de romi. Initiativa organizarii unor asemenea intalniri apartine Agentiei "Impreuna", In iunie 2001, la Bucuresti au fost prezenti membrii ai unor organizatii din Slovacia, Bulgaria, Macedonia si Olanda. Pentru anul 2002, aceeasi initiativa se aplica in Slovacia, urmata de Macedonia si Bulgaria.

Proiectul agricol

In luna octombrie 2001, preotul local a fost invitat la Bucuresti pentru a exprima opiniile comunitatii romilor si metoda de lucru in dezvoltarea proiectului agricol pe cele 8 ha de teren agricol achizitional la inceputul anului 2001.

Solutia discutata in plan local si transmisa "Agentiei Impreuna" a fost de a folosi o firma locala de prestari servicii in pregatirea , insamantarea si recoltarea produselor agricole de pe cele 8 ha de teren.

In memoriul transmis Agentiei "Impreuna" de catre firma de prestari servicii , se justifica alegerea solutiei prin faptul ca cele 8 ha de teren au fost nelucrate mai multi ani,fapt care va avea efecte asupra productiei din primul an, firma dispune de echipamente agricole si retea de vanzare a productiei. Pe de alta parte, firma va folosi in muncile agricole, forta de munca necalificata a romilor, ceea ce inseamna plata zilnica a acestora.

In incercarea de a schimba pozitia romilor in acest proiect, conform metodologiei de lucru a Agentiei "Impreuna" , s-a angajat o noua deplasare a membrilor "Agentiei Impreuna" in plan local, deplasare care a contrazis metoda de lucru a acesteia.

Daca initial prin achizitia terenului si dorinta de cultivare a acestuia de catre romii insisi s-a dorit implicarea romilor ca si actori locali care sa preia responsabilitati si sa-si asume riscurile, realitatea a demonstrat ca trecerea de la sindromul dependentei (donatii, ajutor umanitar, ajutor social etc.) catre proiectele de supravietuire si mai apoi catre ajutorul conditionat de participarea activa participative a romilor este anevoioasa si dificil de pus in practica la nivel "grosso modo"

Schimbarea rolului participativ, activ al romilor la procesele care-I privesc presupune abordarea unei anumite categorii a acestora, dezvoltata din punct de vedere economic, care poate sa previzioneze avantajele si castigurile pe termen indelungat, ei avand deja o baza care sa le asigure castigurile zilnice de supravietuire a lor si a familiilor lor.

In cazul comunitatii de la Sangerul de Padure, principala intrebare a membrilor comunitatii de romi a fost cine face plata zilnica a lucratorilor pe perioada desfasurarii lucrarilor de pregatire, insamantare , intretinere si recoltare a culturii, intrebari care demonstreaza preocuparile membrilor comunitatii pentru asigurarea cheltuielilor zilnice, de supravietuire , nu a avantajelor si castigurilor previzionate pe termen mediu si scurt.

Fata de realitatile aplicarii proiectului si a pozitiei membrilor comunitatii romilor, membrii Agentiei "Impreuna" au schimbat modul de abordare si implementare a proiectului , adaptandu-si metoda la realitatile specifice, continuand negocierile cu firma locala de prestari servicii.

In anul 2002, Agentia a hotarat, dupa o consultare cu coordonatorul proiectului sa treaca cele 8,5 ha teren arabil intr-o asociatie agricola din zona care sa se ocupe de cultivarea acestuia. Profitul pe care comunitatea il va realiza este de 300 kg/grau la hectar, in total 2.550 kg grau. Aceasta cantitate se va imparti catre membrii comunitatii de romi din Sangerul de Padure.

LOCALITATEA GAGESTI, JUDETUL VRANCEA

Domenii de activitate

Economic – formare profesionala - femei , tineri

Sanatate

Infrastructura – racordarea la rețeaua de apă curentă, iluminat public

**Finantatori : Programul Matra ,Ministerului Afacerilor Externe – Olnada
Cooperating Dutch Funds - Olanda**

Descrierea localitatii

Gagesti, este o localitate componenta a comunei Bolotesti, din judetul Vrancea, cu un numar de 4.000 de locuitori, romii ocupand un numar din ce ce in ce mai mic, datorita migratiei in cautarea unui loc de munca.

Putine femei rome din localitate, au fost educate in spiritul independentei economice si a derivatelor acesteia. O solutie agreata, a fost parcurgerea etapelor scolare obligatorii. La terminarea liceelor, principalul obiectiv l-a constituit migratia catre oras si orientarea catre intreprinderile de stat .

O mare parte a femeilor rome de neam vatrasi, au inteles sa-si depasesca “stigmatul colectiv “ al apartenentei etnice prin acceptarea asimilarii fie pe calea casatoriilor mixte, fie prin educatie si implicit angajarea/ocuparea in diferitele intreprinderi de stat locale, in numar mare in etapa de dezvoltarea a industrializarii Romaniei.

Ca in majoritatea localitatilor romaniei, reducerea personalului din intreprinderile de stat a afectat in primul rand romii, ceea ce a condus la accentuarea diferentelor pe scala sociala si a sanselor ocupationale.

In cazul femeilor, diferentele sunt accentuante prin multitudinea responsabilitatilor familiale, de cele mai multe ori o solutie in fata ocuparii profesionale, ceea ce nu incurajeaza emanciparea acesteia, ci dependenta economico-sociala.

Filatura de lina pieptanata din Focsani, primul oras dezvoltat la 30 km de Gagesti, a oferit pe o perioada limitata, posibilitatea ocuparii unui loc de munca pentru femei, inclusiv rome.

Dupa evenimentele din 1998, o mica parte tinerilor disponibilizati, s-au reintors in satul Gagesti, date fiind sansele ocupationale scazute; in cazul romilor numarul este mai mic determinat de lipsa includerii acestora in L.18. a Fondului Funciar. Cea mai mare parte a tinerilor, au continuat migratia catre marile orase, unde sansa ocupationala este mai mare, de cele mai multe ori in munci necalificate. Rezultatul acestor migratii in ocuparea unui loc de munca, constituie “visul” oricarui tanar la Gagesti, de altfel o explicatie fata de numarul mare al batranilor din localitate, al caselor parasite, si implicit al “disparitiei” romilor din localitate.

Meseriile romilor vatrasi, in prezent locuitori ai satului sunt:

- fierari
- muzicanti
- caramidari

Putinii intelectuali romi, au pierdut legatura cu satul si neamul de romi vatrasi.

Activitati desfasurate in pregatirea implementarii proiectului dezvoltare locala

Proiectul de la Gagesti, constituie o combinatie reusita intre aplicatia catre fundatia CO-OPERATING DUTCH FUNDS CENTRAL AND EASTERN EUROPE si Programul MATRA al Ministerului Afacerilor Externe al olandei.

In decembrie 1998, s-a inceput dialogul la nivel local pe tema implementarii programului de dezvoltare locala cu membrii comunitatii romilor din localitate si autoritatile locale .

La cea de a doua reuniune la nivel local din aprilie 1999, s-au identificat cateva nevoi si s-a hotarat interventia in desfasurarea unor proiecte, pe urmatoarele domenii:

- crearea locurilor de munca pentru femei
- continuarea atelierelor de prestari servicii din cadrul localitatii (fierarit)
- imbunatatirea asistentei sanitare a batranilor satului
- prelungirea retelei de apa potabila in comunitatea romilor Pietroasa

Atelierul de rebobinat motoare electrice

Initiativa organizarii unui atelier de bobinaj electric, apartine unei femei roma a carei profesie o constituie "bobinarea si rebobinarea motoarelor", (disponibilizata din intreprinderea Filatura de Lina Pieptanata) mama a 2 copii intre 1-3 ani, casatorita , (evident cu un disponibilizat) si care ar putea pregati 3-4 tineri, cu care sa execute operatia de rebobinare a motoare electrice, intr-un spatiu pentru inceput propriu, cu posibilitatea extinderii acestuia si implicit cresterea numarului de angajati romi.

Activitati in cadrul proiectului

Pana la acceptarea propunerii si alocarea bugetului de catre fundatia CO-OPERATING DUTCH FUNDS, (iunie 2000) proiectul local a fost introdus in programul "PDL Impreuna" si a constat in infiintarea unei forme juridice in baza caruia sa poata functiona atelierul. O mare parte a timpului a fost alocata infiintarii S.R.L -ului, care a presupus deplasari la nivel judetean, termene de prezentare, plati, taxe etc.

Agentia "Impreuna" a redactat actul de constituire in care a inclus ca obiective o gama larga de servicii .

In primavara anului 2000, s-a infiintat Societatea Comerciala "EULAU" S.R.L. care a inceput sa-si desfasoare primele activitati de rebobinare a motoarelor electrice, concomitent cu formarea a 5 tineri din localitate.

Cursurile de pregatire au inceput in luna aprilie 2000, intr-o incapere pusa la dispozitie de coordonatoarea proiectului, Luminita Florea, s-a adresat in principal celor 5 tineri din localitate pe langa alte doua persoane cunoscatoare a acestei meserii.

Prin proiectul fundatiei CO-OPERATING DUTCH FUNDS, s-au suportat costurile de scolarizare, burse pentru 5 tinerii in formare, pe o perioada de 6 luni, in timp ce materialele pentru proiect au fost suportate prin proiectul finantat de Matra , "PDL Impreuna".

Rezultatele proiectului

In iunie 2000, cei 5 tineri rebobinasera primele 3 motoare, de diferite capacitati, dintre care 2 au functionat, unul nu. Succes partial, a constituit totusi un bun rezultat al formarii tinerilor dupa o perioada de 4 luni, cursul avand o durata de 6 luni, la sfarsitul careia un Inspector al Agentiei Nationale de Formare si Ocupare Profesionala - Filiala Focsani , urma sa testeze cunostintele acestora.

Rezultatul testarii cunostintelor practice a fost urmat de eliberarea unei diplome de absolvire a cursului , ceea ce a oferit posibilitatea tinerilor de angajare in intreprinderile care au nevoie de rebobinatori electrici.

O alta posibilitate de angajare a acestor tineri o constituie S.C. EULAU in functie de comenzile primite. Asigurarea comenzilor a fost preluata ca responsabilitate de un membru al familiei .

In proiect au participat : Iulian Vranceanu, Mitica Vranceanu, Luminita Vranceanu, Florinel Barac si Florentina Buris, coordonati de Luminita Florea si partial Nicolae Florea.

Exista cereri pe piata, cele cinci persoane produc, in medie este asigurat salariul mediu pe economie pentru 5 persoane. In deplasarea din septembrie 2000, coordonatoarea proiectului Luminita Florea a comunicat ca o necesitate a proiectului extinderea spatiului de functionare.

Restul lucrarilor de aductiune a apei si introducerea a mediatorului sanitar au fost implementate, un an mai

tarziu, pe de o parte data fiind inexistentă unui grup de inițiativă locală, pe de altă parte alocării bugetului de care fundația CO-OPERATING DUTCH FUNDS CENTRAL AND EASTERN EUROPE, primit în iunie 2000.

În deplasarea din mai 2000, consilierii locali au salutat inițiativa implementată în localitatea Gagești, propunând ca după terminarea alegerilor, decembrie 2000, să organizăm o discuție în plan local, cu scopul multiplicării inițiativelor în această localitate.

Există două asistente sanitare calificate, tinere în localitate care s-au oferit să construiască relația între bătrânii satului și dispensarul aflat la 4 km departare de sat.

Introducerea apei

La începutul lunii octombrie, 2000, s-a organizat în cadrul Primăriei comunei Bolotesti – Județul Vrancea, o reuniune cu factorii de decizie locali: Primar, viceprimar, agent agricol, grupul de inițiativă, și membrii Agenției de Dezvoltare Comunitară “Împreună”

Principalul obiectiv al întâlnirii, l-a constituit informarea autorităților locale asupra propunerilor grupului de inițiativă, obținerea acordului de colaborare și al contribuțiilor pentru implementarea propunerilor.

Principala propunere a grupului de inițiativă a fost racordarea satului Pietroasa la sistemul de alimentare cu apă potabilă, propunere motivată prin distanța relativ mare a familiilor din această zonă a satului față de punctul de alimentare cu apă potabilă, a necesarului de apă crescut pentru animale, etc.

La sfârșitul reuniunii, Primarul localității, Dl. Sâchin Ion, a propus ca după efectuarea unei deplasări în satul Gagești însoțit de vice-primarul localității să-și declare avizul pentru începerea proiectului.

O luna mai târziu, noiembrie 2000, factorii de decizie amintiți mai sus, au dispus efectuarea măsurătorilor, necesare introducerii apei potabile.

În martie 2001, s-au reluat discuțiile pentru implementarea proiectului.

Membrii grupului de inițiativă și-au luat angajamentul de a executa lucrările de săpare a șanțurilor pentru introducerea tevelor de apă, munca voluntară, cuantificată ca și contribuție a beneficiarilor de proiect.

Firma SCHIVA Focsani, reprezentată de Ion Marascu, a trimis Agenției “Împreună” o ofertă pentru executia lucrărilor, agreată de Agenția “Împreună”. S-a încheiat o luna mai târziu un contract de execuție a lucrării, s-au stabilit termenele de execuție și modul de efectuare al plății, în baza cărora au fost achitate costurile pentru achiziția materialelor, o primă tranșă în proiect.

Pentru obținerea avizului de prelungire a rețelei de apă potabilă a fost contactată Firma de specialitate EGO Odobesti, reprezentată de Ene Stelian.

Avizul administrației publice județene a fost cerut oficial, prin Oficiul Național pentru Romi, justificat ca prioritate în implementarea strategiei de îmbunătățire a situației romilor aprobată de Guvernul Român prin H.G 430/2001.

Răspunsul administrației publice – județene a fost pe de o parte tehnic “pentru a obține avizele este necesară întocmirea unei documentații, în conformitate cu legile în vigoare”, pe de altă parte unul sugestiv, “de a efectua aceeași lucrare, pentru toți membrii comunității locale din Pietroasa, cu condiția suportării costurilor aferente”.

Referitor la aspectele tehnice, sugerate de administrația județeană, am transmis răspunsul acesteia Firmei SCHIVA Focsani, reprezentată de Ion Marascu, și Firmei de specialitate EGO Odobesti, reprezentată de Ene Stelian, însoțite de cererile de clarificare a situației către Agenția «Împreună».

Întocmirea documentației și lobby-ul celor doi parteneri de specialitate a însemnat ale două luni de așteptare, noi clarificări și pierderea încrederii beneficiarilor în implementarea proiectului etc.

În iunie 2001, Agenția “Împreună” a comunicat Firmei SCHIVA Focsani, reprezentată de Ion Marascu,

intentia sa de a anula contractul semnat pentru lucrarile de aductiune a apei in localitate, intentie determinata de intarzierile repetate.

O luna mai tarziu, s-au emis avizele de incepere a lucrarilor atat de catre primaria Bolotesti cat si de Consiliul Judetean Vrancea si IGO Odobesti..

Amanarile succesive ale celor doua firme de specialitate ai ale administratiei judetene nu au fost intamplatoare, cum nici raspunsul sugestiv al administratiei judetene. Ele au fost urmarea denunturilor calomnioase ale unei localnic, un fost politist pensionat pe caz de boala, care pe langa lipsa intentiilor de a comunica cu grupul de initiativa locala sau de a colabora, a dat o interpretare proprie activitatilor in general si resurselor pentru implementarea lor.

Din punct de vedere legal, administratia judeteană nu putea sa-si exprime acordul pentru inceperea activitatilor, pana nu cerceta realitatea denunturilor. Pe de alta parte, aceasta "cercetare" nu ar fi trebuit sa tina cont de denunturi nefondate si fara probe, chiar venind din partea unui fost politist, om al ordinii, in detrimentul unui ONG, bine intentionat.

Racordarea propriu - zisa

In data de 08.07.2001 , un membru al Agentiei "Impreuna", Mihai Neacsu, coordonator al proiectului a efectuat o noua deplasare pentru a gasi solutii atat cu reprezentantii firmei SCHIVA Focsani si IGO Odobesti, cat si cu primarul localitatii Pietroasa.

C o n f o r m
stabilite in timpul
firma Shiva
Odobesti in data de
prima ora a
reprezentant al
trebuia sa se
localitatea Gagesti,
Pietroasa, pentru a
m e m b r i l o r
dimensiunile la
facute sapaturile
a d a n c i m e a
de unde sa se
sapaturile etc.).

a c o r d u r i l o r
discutiilor cu
Focsani si IGO
09.07.2001, la
diminetii, un
IGO Odobesti
deplaseze in
c a r t i e r u l
c o m u n i c a
c o m u n i t a t i i
care sa fie
(lungimea si
santului; locul
i n c e a p a

Desigur, reprezentantul IGO nu si-a onorat promisiunea, motiv pentru care Mihai Neacsu s-a

Un alt amanunt interesant de mentionat este faptul ca pana la inceperea lucrarilor, au existat unii membrii ai comunitatii locale intre care existau unele neintelegeri . Interesul pentru introducerea apei in curtea casei , a facut ca acestia sa comunice, sa se relationeze sa se consulte si sa se sprijine, sa munceasca “Impreuna”.

Racordarea la reseaua de apa s-a dovedit a fi un lucru foarte important pentru intreaga comunitate; la saparea santurilor au participat, toti membrii familiilor respective: bunicul, fiul, nora, nepotii, rude, prieteni.

Una din familii a amplasat pe marginea santului un casetofon , iar o femeie din comunitatea locala, Eugenia Ciocarlan a indulcit momentele saparii santurilor la o temperatura de 45 grade Celsius cu gogosi proaspete si calde.

Dupa terminarea sapturilor, a fost nevoie de o noua deplasare la firma cu care s-a semnat contractul de executie pentru a introduce teava de zinc in gropile sapate si pentru a face racordarea propriu zisa a beneficiarilor, la reseaua de apa.

Inca odata Firma Shiva Focsani , nu si-a onorat promisiunea. A doua zi, Mihai Neacsu a aplicat aceasi metoda de convingere a firmei ca si in cazul IGO Odobesti, reusind sa-i aduca pe muncitori in satul Pietroasa, in dupa-amiaza aceleasi zile.

Executia lucrarilor de bransare la reseaua principala si racordarea la retea a celor 7 familii, presupunea si instalarea apometrelor si a ciusmelelor . Lucrarea a durat pana a doua zi, cand in sfarsit , dupa racordarile pentru fiecare familie la reseaua de apa potabila, s-au executat probele de verificare pentru testarea rezistentei si calitatii tevii, precum si a presiunii apei.

Dupa ce s-au terminat toate lucrarile privind racordarea la reseaua de apa grupul de initiativa a propus spre rezolvare problema iluminatului public, initiativa parteneriala propusa in timpul reuniunii din octombrie 2000, de catre Primarul localitatii. Agentia “Impreuna” achizitioneaza becurile pentru iluminat stradal, primaria isi asuma achitarea consumului de energie electrica.

In data de 18.07.2000 , Mihai Neacsu, insotit de un electrician din localitate, s-a deplasat la Focsani, (primul oras la o distanta de 30 km de localitatea Gagesti) pentru a cumpara becurile si materialele necesare instalarii becurilor, pe stalpii pentru iluminat public. In aceiasi zi, s-au instalat un numar de 5 becuri pe strada locuita de romi.

Evaluarea proiectului/impact

Beneficiarii directi ai proiectului “Racordarea la reseaua de apa” sunt aproximativ de 35 de persoane, beneficiarii indirecti sunt in jur de 100 de persoane. Satul Gagesti este asezat intr-o zona

de deal si in “deal” unde traiesc in jur de 50 de familii.

Opinia familiilor racordate deja la rețeaua de apă este ca “nu poate să vina omul la mine după apă și să nu-i dau o găleată de apă”.

Beneficiarii direcți ai iluminatului public sunt în jur de 100 de persoane (cei care locuiesc pe stradă), beneficiarii indirecti sunt în jur de 500 de persoane, fiind cea mai circulată stradă (drumul spre ieșirea la sosea, drumul spre biserică, drumul spre imas și pădure.)

Invocând o acută lipsă materială, primăria Bolotesti a dat totuși dovadă de disponibilitate în ceea ce privește acordarea avizelor, iar pe timpul implementării proiectului relația cu autoritatea locală a fost amiabilă. Chiar dacă Primăria nu a avut o contribuție materializată financiar, rezolvarea problemelor privind avizele și suportarea costurilor iluminatului public creează premisele unei viitoare colaborări, mai bune și, foarte posibil va include și o componentă materială.

Relația cu constructorul și cu reprezentanții IGO Odobesti a fost nesatisfăcătoare

Înainte de a începe să lucrăm la Gagești, în cartierul Pietroasa, erau probleme și nu existau soluții. Acum sunt probleme (cu două mai puțin) și există și soluții din partea membrilor comunității, în mai multe domenii: infrastructură, alte activități economice, sănătate, etc.

LOCALITATEA VALCELE, JUDETUL COVASNA

Domenii de activitate

Educatie – centrul de zi pentru copii
Economic – activitati aducatoare de venituri
Infrastructura locala – centrul comunitar

Finantator : Programul Matra, Ministerului Afacerilor Externe – Olnada
Roma Programme Participation – Budapesta

Prezentarea localitatii

Descrierea regiunii si a conditiilor de viata din comuna Valcele

Comunitatea din Vilcele (fosta o colonie greceasca), este situata in judetul Covasna (judet cu pondere mare a maghiarilor) la 14 km de orasul Sf Gheorghe, fiind un tinut cunoscut pentru izvoarele sale de ape minerale. Localitatea are 20 km² si o populatie de 3500 locuitori dintre acestia 70 % sunt romi , asezati in localitate in anii 1950 - 1952, 20% romani si 10% maghiari. Exista in comuna in prezent 4 scoli , 4 gradinite si 2 biserici ortodoxe: 1 reformata si 1 romano – catolica precum si un dispensar medical. Numarul scolarilor este de 369 iar nr. prescolarilor este de 144.

Ocupatiile de baza ale cetatenilor comunei sunt : confectionarea maturilor , impletitul cosurilor , prelucratul lemnului si cresterea animalelor .

Nivelul de trai in comuna este foarte scazut , majoritatea populatiei de romi nu poate depasi situatiile dificile fara sprijin din exteriorul comunitatii.

La 5 km de comuna Vilcele se afla izolata in padure comunitatea Hetea ,cea mai saraca comunitate de romi din comuna , compusa din 40 de familii de romi si o populatie de 240 locuitori (70 % copii) .

Venitul mediu pe locuitor este de 150000 lei, rata somajului este de 75% , numarul familiilor cu mai mult de doi copii este de 95 % . Romii din localitate sint in majoritate de religie neoprotestanti , apartinind cultului penticostal .

Problemele comunitatii sunt :

- lipsa asistentei medicale,
- lipsa educatiei copiilor,
- lipsa locurilor de munca,
- lipsa actelor pe terenuri si case,
- 50% nu au curent electric
- lipsa unei locuinte decente . Locuintele familiilor de romi sunt foarte saracacioase fiind construite din lemn sau nuiele. Curtile sunt neingrijite, cele mai multe din ele fiind batatorite, fara gradini, pomi sau animale. Porcul si calul sunt singurile animale care pot fi intilnite la locuitorii comunitatii.

Situatia copiilor romi din localitate este foarte critica. Copii din comunitate se confrunta cel mai des cu urmatoarele afectiuni : subnutritia, infectii acute ale cailor respiratorii, scabie, hepatita A, rujeola, viermi intestinali . In concluzie se poate considera ca la populatia de romi conditiile de viata ale copiilor sint deosebit de grele. Lipsa resurselor economice si consecintele acesteia , lipsa de hrana si imbracaminte , lipsa educatiei si a calificarii tinerilor romi face dificila obtinerea resurselor necesare traiului

Initiative locale, propuneri discutate cu autoritatile locale si rmembrii comunitatii din Valcele:

Infintarea unui centru de zi pentru ingrijirea copiilor romii si neromi oferindu -le :

- un atelier de arta cu profil - sculptura in lemn , piara , os;
- organizarea diverselor programe educative;
- cursuri de croitorie si gospodarie;

Pentru realizarea proiectului “Centru de zi “si a celorlalte activitati, primaria locala pune la dispozitie:

- caminul cultural Vilcele cu o suprafata de 40 m2 .
- spatiu pentru amenajarea unui cabinet medical
- teren pentru investitie in realizarea unui centru de colectare si prelucrare a laptelui

In acest sens s-a incheiat un contract de dare in folosinta a Caminului Cultural pe o perioada de 5 ani cu posibilitatea de prelungire. Caminul cultural necesita reparatii de renovare atat interioare cat si exterioare .

Propuneri de proiecte pentru crearea locurilor de munca, in special pentru romi.

- amenajarea unui centru de colectare a ciupercilor ,plantelor medicinale si fructelor de padure.
- infiintarea unui atelier de arta cu profil sculptura.
- infiintarea unui atelier de tamplarie pentru confectionari de manufactura confectionarea de maturi, co-suri , cozi de lopeti, topoare, coase, greble, casmale etc.
- deschiderea unei fabrici de imbuteliat apa minerala (prin asigurarea a 50 – 100 locuri de munca)
- cultivarea unui teren agricol cu cartofi si sfecla de zahar .

Nota Maria Ionescu

Agentia de dezvoltare “Impreuna” a fost solicitata de Asociatia Asistentilor Sociali Profesionisti prin pastorul Cristian Coman sa sprijine proiectul din localitatea Valcele. *Surprinsa de tineretea si abilitatea pastorului si de faptul ca este rom, proba in vederea angajarii in cadrul Agentiei a constituit-o prezentul proiect.* In luna mai a fost angajat, dupa care, s-a mutat la Sfantul Gheorghe, impreuna cu familia, pentru implementarea proiectului. Cu ocazia deplasarii membrilor Agentiei « Impreuna » in localitatea Valcele Cristian a organizat o discutie cu autoritatile locale si reprezentantii comunitatii de romi, pentru testarea initiativelor si modul de punere a acestora in practica incluzand contributiile locale. In aceeasi luna au incepu lucrarile de amenajare a “Centrului de zi”

In domeniul educatiei :

- Alfabetizarea copiilor depasiti de virsta scolara si a parintilor la cererea acestora ,
- Introducerea orelor de educatie civica .

In domeniul sanatatii

Imbunatatirea asistentei medicale in comunitatea locala prin activitati de prevenire bolilor si a factorilor care le genereaza

Educatia contraceptiva , informarea femeilor, program de planificare familiala.

Sprijinirea campaniei de vaccinare a copiilor;

Aplicarea unui program de planificare familiala.

In domeniul infrastururii :

Reparatia si modernizarea strazilor

Realizarea de fantani in apropierea gospodariilor de romi.

Pregatirea si formarea de lideri in randul comunitatilor de romi

Discutii si propuneri asupra modului de cooperare intre autoritatile locale si reprezentatii romilor.

Exista vointa in plan local pentru gasirea solutiilor si rezolvarea propriilor probleme . Grupul de lucru va fi recunoscut de consiliul local, urmarind sa se intilneasca in cadrul primariei Vilcele.

Cateva luni mai tarziu, Cristin Coman s-a mutat cu familia la 20 km de localitatea Valcele – in orasul Sfantul Gheorghe. In perioada iunie – august 2000, au fost organizate mai multe intalniri cu autoritatile locale , ocazie cu care cu s-a discutat dinamica implementarii propunerilor anterioare, precum si alte probleme legate de situatia juridica a caselor romilor construite pe proprietatea statului (pasunea pentru animale). O sursa de tensiune intre comunitatea de romi , majoritarii maghiari si autoritatile locale o constituie pagubele pricinuite de caii si animalele romilor ca si incriminarile pentru scandalurile si furturile din localitate.

Initiativa Primarului localitatii a fost de a oferi 2-3 ha teren , pe care sa se planteze in primavara anului 2001 calendula (galbenele). S-a estimat astfel crearea a 60 de locuri de munca pentru romi. Lucrarile de arat au constituit promisiunea primariei locale care are in patrimoniu tractoare.

Ideea constituirii unei asociatii locale a fost bine primita , primaria locala a pus la dispozitie o cladire cu doua camere, una cu destinatie birou pentru asociatia in formare, una pentru amenajarea unui cabinet medical. Cheltuielile de reparatii au fost suportate din bugetul primariei, Agentiei revenindu-i sarcina de a sprijini conectarea la reseaua electrica.

In deplasarea din septembrie 2000, a fost organizata o noua intalnire cu cu grupul de initiativa din Valcele , cadre didactice, reprezentanti ai ONG-urilor prezente in zona. S-a constatat o acuta lipsa de infrastructura scolara, un proces educational extrem de precar , determinat si de lipsa cadrelor didactice calificate. Aceste stari de fapt ale invatamantului in localitatea Valcele au fost discutate cu Inspectorul de specialitate din cadrul Ministerului Educatiei Nationale, care la randul sau a organizat o discutie cu inspectorul pentru romi din Sfantul Gheorghe. Rezultatele discutiei sunt idei de posibile proiecte pentru programul Phare/Dpmn, disponibil in Romania: includerea cadrelor didactice rome in procesul educational in scolile preponderent cu copii romi, constructia/reconstructia de unitati scolare , activitati extracurriculare etc.

Proiectul agricol - cultura de calendula

Pana in mai 2001, au fost organizate mai multe discutii in plan local, atat pentru aceasta activitate cat si pentru constructia unui centru comunitar, finantat de Roma Regional Program, o propunere inaintata de Agentia « Impreuna » in decembrie 2000. Pana in martie 2001, Agentia « Impreuna » a cerut lui Cristian Coman si Primariei locale intocmirea unei documentarii pentru proiectul calendula.

1. In februarie 2001, a fost transmis un plan incipient de activitati, insotit de un buget estimat nerealist. Cifrele stipulate pentru desfasurarea proiectului reprezentau aproximativ suma de 13,000 NLG, nu se stipula numarul beneficiarilor , iar etapele proiectului nu erau conforme cu metodologia cultivarii calendulei.
2. Agentia « Impreuna » a organizat o deplasare pentru completarea datelor. In timpul reuniunii desfasurata in cadrul Primariei Valcele, reprezentantii Agentiei « Impreuna » au sugerat intocmirea documentatiei de catre un expert in plantarea calendulei, documentatie insotita de un studiu de fezabilitate, care sa ateste rentabilitatea propunerii.
3. In aprilie 2001, Primaria locala a transmis Agentiei « Impreuna » o nota de fundamentare, semnata de asistentul social al Primariei locale, in care era inclusa activitatea, sumele de acesta data estimate mai realist si un plan de rambursare a sumelor pe o perioada de 2 ani.
4. O noua deplasare a fost organizata pentru stabilirea detaliilor privind vanzarea calendulei si obtinerea unui precontract de achizitie.
5. La sfarsitul lunii aprilie, a fost transmis un contract incheiat intre SC Romaniata SRL si Primaria locala , un contract incert, in care nu se stipulau cerintele elementare unui contract : cantitate, pret, termen de livrare si in plus, Agentia nu era mentionata in contract desi ar fi trebuit sa aloce o importanta suma pentru relizarea proiectului.
6. Managerul Agentiei « Impreuna » a intocmit un contract conform intereselor sale si a proiectului in cauza, a contactat Primaria locala pentru a-I explica incertitudinile contractului incheiat si pericolele care le genereaza. Primarul a contactat firma SC Romaniata SRL pentru a incheia noul contract trimis , insa aceasta a refuzat. In afara de multumiri pentru depasirea unei situatii critice, Primaria locala a anuntat ca proiectul nu mai poate fi implementat din lipsa a cumparatorului.

Constructia centrului comunitar

O solutie pentru reducerea distantelor fizice si morale ale comunitatii romilor din Valcele fata de vatra satului ca si fata de lipsa institutiilor de reprezentare ale romilor, o constituie constructia centrelor comunitare. Unei astfel de solutii si-a propus sa raspunda in 2001 Agentia « Impreuna », printr-un proiect trimis spre finantare organizatiei Roma Participation Program.

În decembrie 2000, Roma Regional Program a transmis acordul de finanțare, cu suma de 8,500 USD a unui Centru comunitar în localitatea Valcele, un spațiu necesar desfășurării activităților educaționale, sanitare, sociale. O altă activitate prevăzută în proiect este înființarea unui ONG, înființat la începutul anului 2001, denumit Romii « Împreună » - Valcele.

În primăvara anului 2001, Cristian Coman a început campania de pregătire a implementării proiectului.

1. Una din situațiile critice caracteristice comunităților de romi o constituie situația juridică a

terenurilor pe care și-au construit casele. În cazul proiectului nostru prevăzut a fi construit în incinta comunității de romi din Valcele, în discuțiile organizate în anul 2000, Primăria a comunicat că este proprietara de drept a terenului pe care s-a format comunitatea din Valcele. Cu alte cuvinte, prin Hotărârea Consiliului local, putea să concesioneze pe o perioadă îndelungată de timp cca. 400 metri pătrați necesari construcției centrului, putea să dea în folosință aceeași suprafață sau putea să devină partener în construcția centrului, stipulând o clauză contractuală, prin care se obligă ca această clădire să intre în patrimoniul său, după încetarea funcționării asociației cu care a intrat în parteneriat și a construit.

În martie 2001, Cristian Coman a transmis Agenției « Împreună » trei oferte de construcție a Centrului, una mai scumpă decât cealaltă. Constructorul agreeat de principiu a fost cel cu oferta cea mai mică, Sc CONSEDAG, care, la rândul său a cerut pentru demararea lucrărilor un acord de principiu al Primăriei locale privind alocarea celor 400 metri pătrați necesari construcției, acord transmis de primarul localității.

Agenția « Împreună » a decis însă neînceperea lucrărilor fără ca discuția privind alocarea suprafeței de teren necesare construcției să constituie unul din punctele de discuție în ședința Consiliului local Valcele și fără emiterea unei Hotărâri a acestuia.

O lună mai târziu s-a constatat că a fost o bună decizie. Deși primarului localității i-a fost dictat prin telefon textul Hotărârii, secretarul consiliului local a refuzat emiterea unui asemenea act, bazându-și refuzul pe găsirea în arhivele primăriei a proprietarului de drept a pământului pe care este amplasată comunitatea și implicit construcția centrului comunitar.

Cel mai afectat de discuție a fost desigur coordonatorul local al proiectului, Cristian Coman, care a apelat la Prefectul județului Covasna, deputatul al partidului de guvernământ PDSR în găsirea unei soluții amiabile.

Poziția primăriei Valcele față de apelul lui Cristian Coman la o instituție ierarhică, ca și față de afirmațiile acestuia în presa locală prin care invocă lipsa de interes și voință politică în plan local a fost una criticabilă. I s-a reproșat lui Cristian Coman că membru al Agenției « Împreună » lipsa de interes și curaj în implementarea proiectelor fără a avea bază juridică, în opinia oficialilor locali irelevantă.

7. La jumătatea lunii mai, a fost transmisă Primăriei locale o scrisoare oficială din partea Oficiului National pentru Romi, în care se stipulează baza legală pentru desfășurarea activităților în plan local, obligație pentru instituțiile centrale și descentralizate ale statului, însoțită de strategia de îmbunătățire a situației romilor. În același timp, Cristian Coman a fost propus de Agenția « Împreună » pe lista Ministerului Administrației Publice locale, ca referent în cadrul Prefecturii locale.

Nici un mesaj nu l-a miscat pe primarul localității din Valcele, motiv pentru care Agenția « Împreună » a apelat la sprijinul Subsecretarului Oficiului National pentru Romi din cadrul Guvernului României. La rândul său, Subsecretarul ONR a apelat la Prefectul județului Covasna în găsirea unei soluții pentru centrul comunitar. Contactat telefonic de către Prefect, Primarul localității a găsit în două ore o soluție, aceea de achiziționare a unei suprafețe de teren aparținând unui localnic maghiar, consilier în cadrul Primăriei locale.

Dacă aparent s-a sperat în găsirea unei soluții, ulterior s-a demonstrat că primarul și consilierul care –și propunea să vândă terenul erau rău intenționați, actorii unui film prost.

S-a organizat o nouă deplasare la Valcele pentru o nouă discuție cu autoritățile locale și pentru găsirea unei alte soluții. Proprietarul vânzător nu a putut fi scos din localul în care-și petrece timpul dedicat conform atribuțiilor de serviciu ca și consilier, în timp ce primarul localității și-a exprimat « sincerele păreri de rău ».

Câteva zile mai târziu, Cristian Coman a comunicat Agenției « Împreună » găsirea unui alt proprietar care intenționa să vândă teren în incinta comunității din Valcele. A stabilit o dată de întâlnire cu proprietarul și un membru al Agenției « Împreună », care în ziua stabilită de parte s-a deplasat la Valcele. Până să ajungă trenul la destinație, Cristian Coman a anunțat membrul Agenției « Împreună » că vânzătorul a vândut

Nici o alta explicatie nu justifica comportamentul celor doi vanzatori decat lobby-ul primarului pe langa ei.

La randul sau, Agentia « Impreuna » ar fi trebuit sa ramburseze organizatiei donatoare fondurile primite pentru constructia centrului comunitar. Cristian Coman a fost invitat la Bucuresti pentru formularea raspunsului justificator catre donatori, cand din discutii a reiesit faptul ca o noua solutie ar fi achizitionarea unei case in localitatea Valcele , a unui proprietar care nu locuieste in comunitate si implicit nu poate fi influentat in luarea deciziei.

Solutia s-a dovedit a fi foarte buna. In septembrie 2001, Cristian Coman a cumparat o casa abandonata apartinand cultului pentecostal. A contactat o firma de constructie pentru intocmirea devizului de lucrari, aceeași firma CONSEDAG care intocmise proiectul de executie pentru constructia centrului comunitar . SC CONSEDAG a aproximat costurile de reparatii ale casei achizitionate la aproximativ de trei ori valoarea de achizitie , motiv pentru care Agentia « Impreuna » a sugerat coordonatorului local introducerea romilor din Valcele in reconstructia casei ca mana de lucru calificata si necalificata, coordonati de un constructor ale carui costuri se regasesc in proiect. Pana la jumatatea lunii noiembrie s-au efectuat lurarile de reconstructie a casei, urmand ca din 2002 sa se inceapa desfasurarea activitatilor propuse.

In anul 2002, Centru Comunitar din Valcele a devenit realitate. Prin eforturile coordonatorului Local, noua asociatie locala « Romii Impreuna » a primit din partea unei organizatii din Irlanda, 8 calculatoare. Directorul Asociatiei « Romii Impreuna », Cristian Coman a organizat o sala de calculatoare in care 20 de copii romi sunt initiati in utilizarea calculatorului. Prin jocurile utilizate , cunostintele dobandite la scoala de catre copii sunt « verificate » (jocuri matematice).

Agentia « Impreuna » a initiat o campanie de fundraising pentru activitatile xce se doresc a fi desfasurate in incinta Centrului. Semnalele primite din partea potentiali finantatori sunt ne fac sa fim convinsi ca inca de la inceputul anului 2003, se vor desfasura activitati extrascolare care sa vina in sprijinul copiilor din localitate.

LOCALITATEA BECLEAN - BISTRITA NASAUD

Domenii de activitate:

- Infrastructura – racordarea la rețeaua de gaz și apă

Finantator : Programul Matra ,Ministerului Afacerilor Externe – Olanda

Prezentarea localității:

Orasul Beclean este situat în județul Bistita Nasaud, NV Transilvaniei și numără aproximativ 13.000 locuitori, dintre care 3000 o formează comunitatea romilor.

Cele 12 culte religioase locale au 12 biserici, s-au înființat 5 bănci, există un post radio și un post de televiziune local.

După Revoluția din 1998, ca în majoritatea cazurilor din România, privatizarea a afectat infrastructura economică a orașelor. La Beclean, a existat o fabrică de tricotaje – covoare- scoasă la licitație de FPS (Fondul Proprietății Private din România), o fabrică de cuie și o întreprindere de colectare și industrializare a laptelui în care au lucrat majoritatea romilor.

Comunitatea romilor din cartierul “strada” numără aproximativ 400 persoane ,60 de case, formată preponderent din tineri, absolvenți ai învățământului obligatoriu (8 clase).

Meseriile romilor din cartierul “strada” sunt: cizmari, frizeri, croitori, zugrăvi, marochinieri, lemnari, constructori , muzicanti, forța de muncă calificată care nu-și găsește de lucru pe piața din orașul Beclean.

Demeter Ioan, constructor local , a introdus în licitațiile castigate în plan local, forța de muncă calificată și necalificată a romilor. Dat fiind ritmul scăzut al cererilor în domeniul construcțiilor în plan local, o soluție este ca după terminarea lucrărilor, toată forța de muncă să intre în somaj.

Fata de aceste realități, Primăria locală a aplicat soluția înființării cantinelor sociale, data fiind slabă subocupare pe piața de muncă. 90% dintre membrii comunității romilor din cartierul “strada”, sunt beneficiarii cantinei sociale.

O caracteristică comună a comunităților în care trăiesc românii, este lipsa alocării resurselor financiare destinate infrastructurii comunitare. Și la Beclean, rețeaua de gaz și apă potabilă se oprește în cartierul “strada”. O altă caracteristică comună este lipsa locurilor de muncă și a unui venit regulat, lipsa spațiilor pentru construcția caselor și slabă calitate a acestora, lipsa de consiliere și informații sanitare.

Pregătirea proiectului

Ideea aplicării proiectului în localitatea Beclean s-a născut la începutul lunii martie, cu ocazia unui seminar de formare organizat de centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi - Cluj, unde au fost prezenți reprezentanții Agenției “Impreună” și ai comunității din Beclean.

O lună mai târziu, în perioada 11-13 aprilie 2000, s-a organizat o deplasare de 3 zile în localitate. Discuțiile cu comunitatea romilor din cartierul “strada” și autoritățile locale au avut în prima fază un caracter prospectiv, marcat de interese electorale caracteristice anului 2000, urmat apoi de propuneri concrete ale grupului de inițiativă format din reprezentanții comunității romilor.

În cea de a doua zi, s-a organizat o reuniune comună cu primarul orașului Dl. Viorel Luca, directorul S.C. Edilitară, Dl. Duma Ioan, o reprezentantă a Oficiului Fortelor de Muncă, Dl. Demeter Ioan și Mihály Zoltan – student Facultatea de Asistență Socială, în care s-au discutat propunerile grupului de inițiativă al romilor.

În după-amiaza aceluiași zile, s-a organizat o reuniune comună cu grupul de inițiativă și autoritățile locale, în cursul căreia în afara discuțiilor referitoare la inițiativele locale , s-a discutat noul proiect al Agenției “Impreună Planul de Acțiune pentru dezvoltare locală și comunități de romi.

S-a întocmit și prezentat o cerere de recunoaștere a grupului de inițiativă local.

Propuneri ale grupului de initiativa:

- Racordarea familiilor de romi din cartierul "strada" la sistemul de gaze si apa
- Infiintarea unui birou de informare a cetatenilor si orientare catre piata fortei de munca
- Organizarea cursurilor de formare, necesare pe piata de munca
- Extinderea spatiului de functionare a atelierului de tamplarie local, dotarea si utilizarea acestuia

Exista oferte pe piata de munca in acest domeniu, propunerea ar putea oferi locuri de munca pentru 7-8 persoane, se vor putea organiza cursuri de formare vocationala.

Infiintarea unui punct de lucru – caramidarie – si utilizarea acesteia in constructia locuintelor sociale si/sau renovarea propriilor case.

Achizitionarea masinilor de tricotat si infiintarea unui atelier de tricotaje.

Reabilitarea ansamblului folcloric local , al muzicii si dansului romani.

Infiintarea unei ciupercarii

Racordarea la sistemul de gaze si apa

Lucrari de infrastructura comunitara – racordarea la sistemul de gaze si apa, canalizarea cartierului a fost initiativa prezentata si sustinuta de reprezentantii comunitatii de romi.

Exista o singura fantana in incinta comunitatii , sursa de imbolnavire sigura, in timp ce procurarea lemnului pentru incalzit conduce la incalzirea frecventa a normelor de drept. Lipsa canalizarii si a deversarii reziduurilor este un factor de risc adaugat sanatatii precare a membrilor comunitatii, in timpul inundatiilor de primavara toamna si iarna.

Activitati in cadrul proiectului

S-a semnat un protocol de colaborare intre Consiliul local al orasului Beclean, reprezentat de Dl.Viorel Luca – primar si Grupul de initiativa local, reprezentat de Dl. Ioan Demeter prin care se stipuleaza intentiile de colaborare pe domeniile propuse si contributia financiara: 20% din valoarea fiecarui proiect.

In 21 aprilie, Societatea Comerciala CONSERVICE S.R.L, a trimis Agentiei "Impreuna" o evaluare a costurilor, bugetul si contractul de executie a lucrarilor, in care s-a stipulat contributia primariei locale si a comunitatii de romi.

In 16 mai 2000, Agentia a trimis in contul S. C. CONSERVICE S.R.L ½ din valoarea totala a lucrarilor, . (68 milioane lei.) urmand ca dupa receptia stadiului lucrarilor sa se remita restul sumei

In deplasarea din 11.06.2000, lucrarile de infrastructura locala: introducerea apei si a gazului metan erau in proportie de 90% terminate.

Grupul de initiativa format in luna martie 2000, a fost consiliat sa faca demersuri pentru obtinerea personalitatii juridice. In mai 2000, acesta a depus o cerere de finantare catre Centrul de Resurse pentru Comunitatile de Romi - Cluj, pentru infiintarea unui ONG, propunere carea fost acceptata. Infiintarea asociatiei este preconizata in luna iulie 2000.

Contributii in cadrul proiectului:

- Primaria orasului Beclean a alocat suma de 41 milioane lei, pentru constructia retelelor de presiune redusa si achizitionare teava diametrul 60,
- Agentia "Impreuna" a alocat 104 milioane reprezentand diferenta pentru retelele de presiune si tevi si instalarea instalatiilor utilizarii gazelor.
- Contributia membrilor comunitatii locala a fost de 22 milioane lei, pentru munca de refacere a stazilor, sarpinirea santurilor pentru aductiunea de apa si introducerea a tevilor pentru prelungirea retelei de gaz.

Aplicarea proiectului la Becean a solicitat un efort psihic deosebit pentru echipa « Impreuna ». Pe de o parte datorita neseriozitatii constructorului, pe de alta parte datorita insuficientei maturizari a grupului de initiativa. S-au efectuat numeroase deplasari, sau organizat numeroase discutii, s-au efectuat clauze contractuale, s-au creat situatii tensionate atat intre membrii comunitatii cat si intre executant si beneficiarul Agentia Impreuna.

In deplasarea din iunie 2000, efectuata de membrii Agentiei « Impreuna » si coordonatorul MEDE, unitatea de implementare a programului de « Imbunatatire a situatiei romilor » s-a constatat ca desi initial constructorul local Demeter Ioan a intocmit o documentatie pentru introducerea gazului, a profitat de sapa-

In acest caz, pe de o parte lucrarile proiectului sau suplimentat cu suma de 20.000.000 lei, pe de alta parte s-au economisit 5.000.000 lei pentru conceperea proiectului de aductiune de apa. In deplasarea efectuata de Ulea Coralay in septembrie 2000, lucrarile pentru introducerea gazului erau finalizate in proportie de 80% in timp ce lucrarile de aductiune a apei erau finalizate.

Raportarile financiare au necesitat alte discutii si deplasari data fiind diferenta de intocmire a contabilitatii si modul de raportare dintre SRL Coservice si Agentia « Impreuna ».

In luna septembrie 2000 , instalatia de gaze era introdusa la 7 familii din 25. S-a intocmit o anexa la contractul dintre executant si Agentie prin care executantul se obliga ca pana receptia finala a lucrarii sa nu mai solicite Agentiei o alta suma de bani, receptia programata conform contractului la sfarsitul lunii septembrie.

Inceputul lunii noiembrie a fost marcat de noi discutii descurajante atat pentru constructor si Agentia « Impreuna », cat si pentru membrii comunitatilor de romi, care in ideea introducerii gazului nu si-au mai achizitionat combustibil. La mijlocul lunii noiembrie, conflictul a fost solutionat de membrii grupului de initiativa locala consiliati de managerul Agentiei pentru a-l actiona in justitie pe constructor dupa ce organizeaza o discutie cu autoritatile locale si constructor.

In 15 noiembrie, acesta reuniune locala a avut loc, constructorul si-a luat angajamentul ca in doua saptamani va termina lucrarea.

In data de 1 octombrie, lucrarea a fost receptionata.

Rezultatele aplicarii proiectului in localitatea Beclean

Aplicarea proiectului a contribuit la imbunatatirea relatiilor in interiorul comunitatii de romi, cu atat mai mult in campania electorala. Rezultatele alegerilor insa au divizat membrii comunitatii in doua . Alegatorii primarului care nu a castigat alegerile si alegatorii noului primar. In acest context liderii comunitatii sunt ei insisi intr-un conflict tacit, pe de o parte coordonatorul grupului de initiativa locala Mihali Zolta – agreat de noua conducere si Demeter Ioan.

Centrul de Resurse pentru Comunitatile de Romi Cluj a incercat in septembrie 2000 o mediere in plan local intre cei doi lideri. In acelasi timp CRCR pentru a sprijini proiectul de dezvoltare locala la Beclean a sprijinit formarea unei asociatii locale a romilor, coordonata de Mihaly Zoltan. O alta etapa in sprijinirea tinerei asociatii este alocarea fondurilor pentru infrastructura organizationala, acordate de acelasi Centru pentru Comunitatile de Romi.

COMUNITATEA ROMILOR ARGINTARI - BUCURESTI, SECTORUL 3

Domeniu

Economic, cultura traditionala

Finantator : Programul Matra ,Ministerului Afacerilor Externe – Olnada

Proiectul aplicat in Bucuresti a avut un caracter prospectiv, o preocupare a asociatiilor romilor din Romania in gasirea solutiilor de modernizare a meseriilor traditionale ale romilor, adaptarea lor la piata moderna.

Proiectul a fost propus de Asociatia Than Romano, reprezentata de Dl. Vasile Ionescu, consilier in cadrul Ministerului Culturii, in colaborare cu meserii argintari si experti ai Institutului Belle Arte din Bucuresti.

Activitati in cadrul proiectului:

Proiectul s-a desfasurat intr-o incapere pusa la dispozitie de coordonatorul proiectului, Dl. Radu Ion. S-au achizitionat materiale si materii prime, au fost angajate 4 persoane cunoscatoare a meseriei traditionale.

- Colaborarea cu TekArt Trading SRL, s-a concretizat la nivelul relatiilor personale intre cei doi coordonatori .
- Inovatia proiectului consta in reorientarea meseriei catre cerintele pietii.
- In acest sens, Radu Ion a intocmit un catalog al produselor pe care l-a prezentat diverselor organizatii politice si apolitice, anul 2000 fiind un an electoral .

Rezultatele proiectului

In perioada aprilie-mai , Asociatia Than Romano a executat o prima cerere a Partidei Romilor (organizatia politica a romilor din Romania,) care a comandat 2000 de insemne electorale .

In acelasi timp, Asociatia Studentilor si Tinerilor Romi Antirasisti, au comandat , ace de cravata, inele, medalioane si cercei cu insemnele organizatiei lor.

In prezent, Radu Ion pregateste matritele insemnelor electorale ale PDSR, inconfundabili 3 trandafiri.

Rezultatele proiectului sunt partial bune in sensul atat al reorientarii meseriei catre cerintele pietii cat si al asigurarii unui venit pentru 6 persoane pe o perioada determinata.

Lucrarile de executare a acestor produse manuale este ingreunata de lipsa de infrastructura a proiectului:

cuptor electric, baie galvanica, arzator pentru topit metale, arzator de lamnouri, cuprinse in bugetul proiectului pentru a doua transa de finantare .

Asociatia Than Romano a fost invitata de Muzeului Satului la un targ al meseriilor traditionale si la un schimb de experienta intre meserii indieni si romani.

S-a alocat a doua transa cu care s-au achizitionat celelalte materiale si piese incluse in proiect. cuptor electric, baie galvanica, arzator pentru topit metale, arzator de lamnouri, cuprinse in bugetul proiectului pentru a doua transa de finantare .

Rezultatele proiectului sunt partial bune , asigurarea un venit pentru 6 persoane .

In acest moment Agentie de Dezvoltare Comunitara “Impreuna” deruleaza proiectul “ Facilitarea accesului romilor pe piata muncii” finantat de UE prin fondul Phare, care isi propune, printre altele si atestarea vocationala a romilor care presteaza meserii traditionale.

LOCALITATEA CODLEA, JUDETUL BRASOV.

Domeniu de activitate

Educatie – reintegrare scolara

Finantator: Programul Matra al Ministerului Afacerilor Externe

In pregatirea proiectului s-au efectuat 3 deplasari in diferite comunitati cu pondere mare a romilor, atat pentru identificarea resurselor umane disponibile, cat si pentru a testa posibilitati de lucru pe o perioada mai lunga de timp. Echipa a fost compusa si dintr-un membru al Fondului de Dezvoltare Comunitara Romana, un ONG din cadrul Filialei Mondiale la Bucuresti.

Cum era si de asteptat, propunerile membrilor comunitatii vizau efectuarea lucrarilor de infrastructura locala si aducatoare de venit. Cea mai mica localitate testata, numeric, a fost Codlea, unde resursele umane disponibile sunt doi artisti, iar una dintre ideile membrilor comunitatii din Codlea a constituit-o preocuparea pentru viitorul tinerilor si copiilor.

Proiectul a avut doua componente :

- un curs de 3 luni, la sfarsitul carora tinerii pot sa execute diferite teme
- continuarea cu alte 3 luni a proiectului pentru tinerii cu aptitudini precise si clare in domeniul picturii

A fost propusa si organizarea unei expozitii virtuale pe internet.

Activitati in cadrul proiectului

Filiala Agentiei « Impreuna » Brasov a organizat o reuniune pregatitoare a proiectului, invitand in interiorul comunitatii (biserica poenticostala) autoritatile locale, cei doi artisti, parinti, tineri si copii. In septembrie 200, artistul Constantin Manea si coordonatorul local de proiect Lucian Gheorghe, impreuna cu parintii viitorilor participanti la proiect au facut o prima selectie a beneficiarilor. Au fost selectati 25 de copii si tineri cu varsta cuprinsa intre 10 si 16 ani, cu aptitudini artistice, cu care s-a inceput cursul de arta traditionala romani, avand ca obiectiv invatarea desenului si a picturii.

La sfarsitul celor 3 luni de formare, au rams 15 beneficiari, care au organizat in decembrie 1999 prima lor expozitie de pictura, denumita ARTRom.

PROIECTUL SCOLAR SOMESENI, JUDETUL CLUJ

Domeniu de activitate

Infrastructura – centrul de zi pentru copii

Finantator : Programul Matra ,Ministerului Afacerilor Externe – Olanda

Descrierea localitatii

Pata Rat este o regiune la marginea orasului Cluj Napoca. Primele 3 familii s-au asezat la Pata Rat inainte de 1989. In 1999 existau 68 de familii, aproximativ 378 de persoane a caror principala activitate o constituie colectarea diferitelor materiale reciclabile, deversate de agentii economici.

Cativa copii sunt in institutiile de ocrotire, majoritatea lor practicand aceeasi activitate ca parintii lor.

In pregatirea proiectului Fundatia Wasdass a initiat un proiect de mediere scolara , reusind sa convinga directorul scolii din Someseni sa primeasca copii romi in scoala.

Ideea centrului de ingrijire pentru copii romi inzestrat cu spalatorie, uscatoare, dusuri si sali de mese apartine urmatoilor parteneri: Institutului pentru o Societate Deschisa New York, Fundatiei pentru o Societate Deschisa Cluj, Consiliului local Cluj Napoca. Ideea contributiei Matra pentru terminarea lucrarii a apartinut Agentiei “Impreuna”, conditionata de conceperea unui plan de dezvoltare locala, in parteneriat, monitorizat de Fundatia Wasdass.

S-a efectuat o deplasare in comunitatea Pata Rat impreuna cu F.S.D. Cluj si Fundatia Wasdass, s-au purtat discutii cu membrii comunitatii si directorul scolii din Someseni.

S-a incheiat un contract intre Agentia de dezvoltare “Impreuna” si Fundatia pentru o Societate Deschisa Cluj, care l-a randul sau a incheiat un contract cu constructorul local. In decembrie 1999, Agentia “Impreuna” a virat din proiectul Matra , contravaloarea a 8,000 USD.

Activitati desfasurate in cadrul proiectului:

O constructie veche a fost transformata in 1997 cu ajutorul financiar al Consiliului local Cluj: 27,000 USD, Inspectoratul scolar al judetului Cluj: 45,000 USD si F.S.D. Cluj 17,000 USD. Doua clase speciale de educatie integrate in noua constructie sunt destinate programului Pas cu Pas, pentru studentii romi, un program initiat de O.S.I. New York.

**PROIECTE DERULATE DE
AGENTIA DE DEZVOLTARE
COMUNITARA “IMPREUNA”,
IN PERIOADA 1999-2002**

1. Plan de Dezvoltare Locala „ PDL Impreuna”

Finantator : Programul Matra al Ministerului de Afaceri Externe Olandez , prin Spolu International Olanda

Suma acordata : 150.331 NLG

Perioada de implementare : septembrie 1999- decembrie 2001

Scopul si localizarea proiectului:

Program de dezvoltare locala a comunitatilor de romi, aplicat in 10 comunitati locale din Romania

Obiectivele proiectului

- ❖ Implementarea, monitorizarea si evaluarea , a 10 proiecte de dezvoltare locala in 10 comunitati din Romania, in relatii de parteneriat cu Spolu International Foundation – Olanda
- ❖ Formarea unei retele de cooperare intre localitatile incluse in program

Rezultatele proiectului

Prin aplicarea proiectului “PDL Impreuna, s-au implementat, monitorizat si evaluat 10 proiecte in 10 localitati din Romania: **Nusfalau** - Salaj, **Codlea** – Brasov, **Gagesti** – Vrancea, **Beclean** – Bistrita, **Sangerul de Padure** – Mures, **Romanesti** – Dolj, **Valcele**- Covasna, **Bucuresti**, sect.3, **Someseni** – Cluj, **Traianu** – Ialomita, proiecte al carui scop este imbunatatirea conditiilor de locuit, a starii de sanatate, imbunatatirea educatiei pre- scolare si scolare, crearea de locuri de munca, racordarea la reseaua de apa potabila si gaze etc. S-au schimbat mentalitati atat ale majoritatilor fata de minoritarii romi cat si a romilor insisi. Schimbarea mentalitatilor a dus la cresterea increderii intre diversii actori sociali/locali, ceea ce a permis comunitatilor locale, inclusiv romilor sa aiba un rol participativ, activ, inclusiv participarea la sistemul decizional in probleme care-I privesc. Beneficiari: aproximativ 10.000 de persoane

- S-a creat o retea incipienta intre localitatile incuse in program, bazate pe colaborare reciproca.

Rolul organizatiei dumneavoastra (lider,partener) si nivelul de implicare in proiect

Lider privind implementarea proiectului in Romania.

Partener activ in implementarea proiectului, in relatia cu Spolu International Foundation, pentru realizarea scopurilor si obiectivelor propuse. Principalele atributii ale Agentiei “Impreuna”: organizarea comunitatilor locale, consultanta in diferite domenii, lobby pe langa autoritatile locale si alti factori decizionali pentru sprijinirea activitatilor propuse, monitorizarea si evaluarea diferitelor etape in activitatile proiectului, au intocmirea rapoartelor narrative si financiare, campanie de fundraising etc. Proiectul este in derulare.

Coordonatorul proiectului : Maria Ionescu

2. Cooperare/colaborare o masura de egalizare a sanselor minoritatilor in localitatea Nusfalau, judetul Salaj

Finantator : Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturala –Cluj Napoca

Suma acordata: 5361 USD

Scopul si localizarea proiectului

- Imbunatatirea cailor de acces si comunicare in Nusfalau, judetul Salaj .

Obiectivele proiectului :

1. Ameliorarea cailor de acces in comunitatea romilor din Brazilia - Nusfalau, ca rezultat al utilizarii nejudicioase a terenurilor, de catre o echipa mixta din punct de vedere etnic, in care romii joaca un rol activ, participativ.

Rezultatele proiectului:

- ❖ S-au balastrat caile de acces in comunitatea romilor Brazilia
- ❖ S-a sapat si montat o fantana de apa potabila in comunitate
- ❖ S-au sapat 800 mp de sant pentru colectarea si scurgerea apei
- ❖ S-au umplut cu pamant, gropile exploatate nejudicios

Rolul organizatiei (lider, partener) si nivelul de implicare in proiect

Agentia „Impreuna” are rol de partener activ in relatia cu autoritate publica locala si firma de constructie locala. In relatia cu asociatia locala a romilor si membrii comunitatii locale are rol de facilitator(lider). Conceperea proiectului, pregatirea in vederea implementarii proiectului, lobby pe langa alti actori sociali, consultanta de specialitate, monitorizare si evaluare, raportare narativa si financiara catre finantator etc.

Coordonatorul proiectului : Mihai Neacsu

3. Constructie Centru Comunitar in Nusfalau, Salaj.

Finantator : Roma Regional Program - Budapesta

Suma acordata: 8000 \$

Scopul si localizarea proiectului :

- Constructia unui asezamant care sa raspunda nevoilor, problemelor romilor din Nusfalau, judetul Salaj.

Obiectivele proiectului :

- Amenajarea a unui spatiu pentru desfasurarea diverselor activitati: prescolare, scolare, in domeniul sanatatii, culturale, diverse activitati de socializare.

Rezultatele proiectului :

- Constructia a fost realizata cu caramida efectuata de membrii comunitatii romilor din cartierul Brazilia – Nusfalau. De catre Firma S.C OTTI SRL, care a introdus in proiect mana de lucru calificata si necalificata a 12 romi din comunitate, precum si a altor 2 maghiari din Nusfalau.

Ceremonia de dare in folosinta a avut loc pe 25 august 2001. Activitatile propuse spre desfasurare, constituie baza unui nou proiect catre RPP- Budapesta si vor incepe pe parcursul anului 2002.

Rolul organizatiei (lider, partener) si nivelul de implicare in proiect:

Agentia a conceput proiectul catre donator, si a avut rolul de lider : a format echipa de lucru, a purtat negocieri cu toti actorii sociali implicati in proiect pentru stabilirea metodologiei de lucru si evidentierea eventualelor contributii, , a oferit consultanta de specialitate, a monitorizat si evaluat proiectul.

Coordonatorul proiectului : Gelu Duminica

4. Plan de actiune pentru dezvoltarea locala a comunitatilor de romi

Finantator : Centrul de Resurse pentru Comunitatile de Romi, Cluj - Napoca

Suma acordata 4.100\$

Scopul si localizarea proiectului:

– stimularea participarii reprezentantilor autoritatilor centrale si locale relevante in „Planul de Actiune” pentru dezvoltarea locala a comunitatilor de romi.

Localizare- Beclean (Bistrita), Nusfalau (Salaj), Codlea (Brasov), Traianu (Ialomita), Bucuresti sector 3, Gagesti (Vrancea), Sanger (Mures), Craiova –cartierul Romanesti- (Dolj), Valcele (Covasna), Someseni (Cluj), Tamboiesti – Vrancea, Giurgiu – Giurgiu, Sintesti – Ilfov, Sarulesti – Calarasi, Kogalniceanu – Constanta.

Obiectivele proiectului

- Identificarea partenerilor, acordul participarii si consultanta multidisciplinara in abordarea sectoriala a domeniilor de interventie
- Constituirea si recunoasterea oficiala a grupurilor de initiativa(cu puteri contractuale) de catre consiliile locale
- Elaborarea si realizarea unor programe de dezvoltare comunitara, in relatii de parteneriat intre reprezentantii comunitatilor de romi, autoritatilor locale, lideri (in)formali si ai societatii civile in domenii prioritare, dupa reguli si dispozitii asupra carora partile au consimtit.

Rezultatele proiectului

– la nivelul fiecarei localitati incluse in Planul de Actiune s-au constituit grupe de initiativa, recunoscute de autoritatile publice locale prin Hotararile acestora. Au fost concepute proiecte ce vizeaza comunitatile de romi in urmatoarele domenii de activitate: educatie, sanatate, locuinta, cultura, centre de informare in domeniul social si juridic.

Realizarea acestui obiectiv, a facilitat comunicarea grupelor de initiativa ale romilor cu autoritatea publica locala, a identificat principalele nevoi, si posibile solutii pentru rezolvarea problemelor, si, nu in ultimul rand a ajutat Agentia in implementarea unor proiecte in aceste comunitati.

Rolul organizatiei (lider, partener) si nivelul de implicare in proiect

In cadrul acestui proiect, Agentia Impreuna a asigurat partea de fund-raising, a organizat intalniri locale la care au participat reprezentanti ai romilor si ai autoritatilor locale, a oferit consultanta in pregatirea proiectelor sau a elaborat proiecte in parteneriat, unele finantate altele in discutie. O parte dintre activitati au fost incluse in programul PDL Impreuna.

Coordonatorul proiectului : Mihai Neacsu

5. Metode si practici de dezvoltare locala in comunitati de romi in Europa Centrala si de Est

Finantator : Fundatia pentru o Societate Deschisa Bucuresti

Suma acordata : 11.000 \$

Scopul si localizarea proiectului :

- Proiectul se desfasura in 4 tari : Romania, Macedonia, Slovacia si Olanda. Prima faza a avut loc in Romania in perioada 16-21 iunie 2001.

Scopul proiectului :

- Schimb de cunostinte si experienta in domeniul dezvoltarii locale si comunitati de romi intre asociatiile Spolu Slovacia, Avundipe – Macedonia, Integro – Bulgaria, Spolu International – Olanda, Agentia „Impreuna” – Romania, in scopul crearii unei metode de lucru comune prin analiza si abordarea sectoriala

Obiectivele proiectului :

- a. Evaluarea politicilor active si pasive in domeniul dezvoltarii comunitare/locale in Europa deEst
- b. Formarea retelei de cooperare transfrontaliere „Impreuna”
- c. Evaluarea si publicarea bunelor practici in domeniul dezvoltare locala si comunitati de romi.

Rezultatele proiectului :

- s-a organizat in Romania o intalnire de lucru pentru diseminarea practicilor, insotite de studiu in teren
- s-a prezentat metoda de lucru a Agentiei “Impreuna”
- s-au creat premisele retelei „Impreuna”

Rolul organizatiei (lider, parterner) si nivelul de implicare in proiect

Agentia „Impreuna” , in parteneriat cu Centrul de Resurse pentru Comunitatile de Romi – Cluj, a fost responsabila cu organizarea primei vizite de studiu in Bucuresti, Cluj si Salaj, in perioada 16-21 iunie 2001, De asemenea Agentia a realizat un raport al intalnirii care a fost trimis spre comentariu fiecarui parter.

Coordonatorul proiectului - Amana Oisteanu

6. Dezvoltare comunitara in satul Traianu ,judetul Ialomita

Finantator: Programul Phare al Uniunii Europene

Suma acordata: 25.384 euro

Scopul si localizarea proiectului:

- Imbunatatirea conditiilor de viata pentru populatia de etnie roma din satul Traianu, comuna Grivita

Obiectivele proiectului:

1. Stimularea activitatilor agricole pentru aproximativ 135 de persoane (20 de familii) din localitatea Traianu, pe o perioada de 6 luni ;

2. Educatie sanitara in incinta cabinetului medical din localitate, pentru aproximativ 250 persoane, pe o perioada de 6 luni.
3. Infiintarea unui cabinet de consultanta juridica in localitatea Traianu, pentru aprox. 250 de persoane, pe o perioada de 6 luni

Rezultatele proiectului:

- ♦ Crearea pentru 135 de persoane/romi din localitatea Traianu a locurilor de munca, sezoniere .
- ♦ Constinetizarea rolul igienei,riscului imbolnavirilor, prevenirea si tratarea bolilor mai raspandite in comuna, gripe, raceli, rahitism, TBC, boli parazitare, pentru 250 de persoane / membre ale comunitatii de

romi din Traianu .

- ◆ Dobandirea actelor de proprietate/identitate , si constientizarea drepturilor si obligatiilor cetatenesti , pentru aproximativ 250 de persoane/romi,
- ◆ Implicarea autoritatilor locale in rezolvarea unor cazuri punctuale inclusiv pentru comunitatea de romi locala cu mai mult de 50% fata de alti ani;
- ◆ Provocarea comunitatilor locale in continuarea proiectelor de acest gen dupa aceeasi metoda
- ◆ Imbunatatirea imaginii romilor din Traianu atat fata de ei insisi cat si fata de majoritari.

Rolul organizatiei (lider, partener) si nivelul de implicare in proiect :

Agentia « Impreuna » a avut rolul de lider in conceperea proiectului in parteneriat cu SC Triticum si Primaria locala. Sprijina financiar o parte a proiectului, va monitoriza, evalueaza si oferi consultanta pentru buna desfasurare a proiectului. In derularea proiectului Agentia « Impreuna », are rol de partener alaturi de grupul de initiativa local si de primaria Grivita . Acest proiect este in derulare.

Coordonatorul proiectului : Coralay Ulea

7. Constructie centru comunitar in Valcele, jud. Covasna

Finantator : Roma Regional Program – Budapesta

Suma acordata: 8500 USD

Scopul si localizarea proiectului: constructia unui asezamant in comuna Valcele jud. Covasna, ca raspuns la lipsa institutiilor de reprezentare pentru romi.

Obiectivele proiectului : Amenajarea unei institutii de reprezentare locala a romilor, care sa permita organizarea intalnirilor in interiorul comunitatii, desfasurarea unor activitati educationale, economice, sanitare de informare si chiar de primire a persoanelor interesate de activitatea asociatiei.

Rezultatele proiectului :

Grupul de initiativa locala s-a transformat intr-un ONG local „Romii Impreuna” ; s-a achizitionat terenul pe care se va ridica centrul comunitar ; s-au obtinut 3 oferte din partea a 3 constructori , s-a agreat una din oferte: SC Consedag SRL, cu care s-a

si incheiat un contract ferm de executie ;
s-au creat premisele implementarii si altor
proiecte in Valcele. Acest proiect este in
derulare.

Rolul organizatiei (lider, partener) si nive- lul de implicare in proiect :

Agentia « Impreuna » a avut rol de lider in conceperea proiectului si organizarea lui. Va monitoriza si eva-
lua proiectul, va face raportari narative si financiare. In partea a doua a proiectului, ca si in cazul proiectu-
lui de la Nusfalau , Agentia va avea rol de partener in desfasurarea activitatilor in domeniile : educatie,
cultura, economic etc.

Coordonatorul proiectului : Cristian Coman

8. Dezvoltare locala a comunitatii romilor din Gagesti - Vrancea

Finantator : Cooperating Dutch Funds

Suma acordata : 8000 NLG

Scopul si localizarea proiectului :

Imputernicirea participarii femeilor la im-
bunatarirea conditiilor de viata in satul
Gagesti, judetul Vrancea.

Obiectivele proiectului :

- Infiintarea unui SRL , coordonat de o femeie roma, capabil sa pregateasca 5 tineri in meseria de bobinatori electrici
- racordarea a 12 familii rome si nerome din comunitate la retea de apa potabila,
- introducerea mediatorului sanitar

Rezultatele proiectului:

- S-a infiintat S.C Eulaur, care a pregatit 5 tineri in meseria de bobinatori electrici. Proiectul se *autosustine*, in acest moment beneficiar principalii beneficiari sunt membrii familiei coordonatoarei de proiect, 4 pers.
- Un numar de 12 familii rome si nerome au fost racordate la retea de apa potabila. Un alt rezultat al aplicarii proiectului este aplanarea conflictelor existente pana la aplicarea proiectului intre membri comunitatii.
- S-au montat 5 becuri pentru iluminatul public.(consumul de energie va fi platit de catre primarie)
- S-a imbunatatit accesul batranilor la serviciile medicale odata cu introducerea mediatorului sanitar intre comunitate si dispensar.

Rolul organizatiei (lider, partener)si nivelul de implicare in proiect :

Agentia « Impreuna » a avut rol de lider in conceperea si aplicarea proiectului. Alte activitati : monitorizare, evaluare, sprijin si consultanta, lobby pe langa autoritati si firmele de constructie. In derularea proiectului Agentia « Impreuna », are rol de partener alaturi de grupul de initiativa local si de primaria comunei Bolotesti.

Coordonatorul proiectului : Mihai Neacsu

9. Parteneriatul autoritati locale –societate civila, necesitate pentru abordarea dezvoltarii comprehensive, egalizarea sanselor si combaterea saraciei.

Finantator : Fundatia pentru o Societate Deschisa Bucuresti

Suma acordata : 38.700 USD

Scopul si localizarea proiectului :

- Organizarea dezbaterilor publice/regionale, (Zalau, Brasov, Bucuresti.) pentru identificarea solutiilor si a instrumentelor de actiune in plan local,
- promovarea programelor/masuri adresate romilor,cu scopul eliminarii tuturor formelor de discriminare, reducerea decalajelor si promovarea egalitatii sanselor de dezvoltare ale romilor si a comunitatilor acestora.
- Planificarea politicilor locale/zonale

Obiectivele proiectului:

Dezvoltarea politicilor locale/ regionale in rezolvarea problemelor specifice unor comunitati de romi, in contextul politicii sociale adresate categoriilor defavorizate.

Obiective specifice:

- ◆ Identificarea partenerilor,acordul participarii in program
- ◆ Organizarea cadrului de dialog local
- ◆ Conceperea si elaborarea proiectelor locale de dezvoltare comunitara
- ◆ Organizarea unor conferinte pentru comunicarea planurilor de dezvoltare comunitara reprezentantilor autoritatii publice locale/centrale

Rezultatele proiectului:

S-au organizat dezbateri publice zonale in Zalau, Bucuresti ,Brasov.

S-au implementat 9 initiative locale in cele 10 localitati

S-a editat o revista – Than Romano.

Rolul organizatiei dumneavoastra (lider, partener)si nivelul de implicare in proiect :

In cadrul acestui proiect Agentia a avut rol de lider ; a initiat seria de intalniri cu reprezentantii autoritatii publice locale/zonale/centrale, a format grupurile de initiativa in cele 10 localitati, a oferit consultanta de specialitate, a semnat mai multe parteneriate si acorduri de colaborare cu diferite organizatii/institutii, a monitorizat proiectele implementate si a pornit o campanie de fund-raising.

Coordonatorul proiectului: Maria Ionescu

10. Multiplicarea experientelor pozitive in domeniul dezvoltarii comprehensive, egalizarea sanselor si combaterea saraciei.

Finantator : Fundatia pentru o Societate Deschisa - Bucuresti

Suma acordata : 15.000 USD

Scopul si localizarea proiectului:

Multiplicarea politicilor locale/regionele in rezolvarea problemelor specifice unor comunitati locale in contextul politicii sociale adresate categoriilor defavorizate.

Obiectivele proiectului:

- ◆ Stabilirea asociatiilor roma si nroma si a institutiilor partenere in dezvoltarea unor programe de dezvoltare comunitara in localitatile cu populatie preponderent de romi.
- ◆ Organizarea unei sesiuni de comunicare a experientelor acestora.◆ Identificarea metodei, a metodologiei de lucru si cooperare, a instrumentelor de actiune pentru promovarea programelor si a masurilor adresate romilor.
- ◆ Incurajarea si promovarea initiativelor care vin in sprijinul comunitatii roma.
- ◆ Cunoasterea si multiplicarea experintelor pozitive realizate in domeniul dezvoltarii comprehensive in comunitatile de romi.

Rezultatele proiectului:

1. s-au realizat contacte pentru stabilirea partenerilor in domeniul dezvoltarii comunitare
2. s-au organizat dezbateri publice-sesiuni de comunicare (Bucuresti –februarie 2002 – dezbaterea “Imbunatatirea situatiei romilor”)

3. s-a format o baza de date cu asociatiile care au implementat programe de dezvoltare comunitara in comunitatile de romi.
4. s-au identificat metodele de lucru aplicate in comunitatile de romi in diferite domenii,evaluandu-se cele mai bune experiente
5. conceptia si elaborarea unui suport de curs in domeniul dezvoltarii comunitare.
6. cultivarea relatiilor de incredere intre comunitatile de romi, populatia majoritara si institutiile de drept din Romania.

Rolul organizatiei (lider, partener)si nivelul de implicare in proiect :

In cadrul acestui proiect Agentia a avut rol de partener activ, ocupandu-se de organizarea dezbaterilor publice, de formarea bazei de date, de conceptia si elaborarea cartii « Practici pozitive in comunitatile de romi ».

Coordonatorul proiectului: Maria Ionescu

11. Centru de Resurse pentru ONG-urile romilor

Finantator : Fundatia pentru o Societate Deschisa - Bucuresti

Suma acordata :14.100 USD

Scopul si localizarea proiectului :

Crearea in Bucuresti a unui Centru de Resurse pentru ONG-urile romilor, menit sa sprijine dezvoltarea acestui sector in Bucuresti si in alte zone ale tarii.

Obiectivele proiectului:

1. Cresterea gradului de dezvoltare institutionale a ONG-urilor de romi din Bucuresti.
2. Cresterea gradului de dezvoltare si functionare a retelelor,parteneriatelor si actiunilor comune intre ONG-urile de romi din Bucuresti, si dintre acestia si alti actori sociali implicati in dezvoltarea sectorului.
3. Cresterea accesului la informare si documentare a ONG-urilor de romi si a transiterii acestora dinspre si catre sector.

Rezultate proiectului :

- ◆ Realizarea unui studiu privind nevoile si prioritatile sectorului neguvernamental al romilor
- ◆ Initierea relatiei centru- ONG-uri rome
- ◆ S-a format o retea de ONG-uri rome care a condus la dezvoltarea activitatii in scopul imbunatatirii situatiei romilor.

Rolul organizatiei (lider, partener)si nivelul de implicare in proiect :

In cadrul acestui proiect agentia a avut rol de partener alaturi de celelalte institutii/organizatii participante.

Coordonatorul proiectului: Maria Ionescu

12. Mai mult decat pamant

Finantator : Centru de Resurse pentru Comunitatile de Romi – Cluj Napoca

Suma acordata : 3000 USD

Scopul si localizarea proiectului:

Imbunatatirea conditiilor de trai pentru romii din localitatea Traianu, judetul Ialomita

Obiectivele proiectului

I. Stimularea activitatilor agricole pentru aproximativ 15 de persoane din localitatea Traianu, pe o perioada de 6 luni ;

2. Asigurarea unei surse de venit pentru 15 romi din localitatea Traianu, pentru o perioada de 6 luni

Rezultatele proiectului

- ◆ Cca. 15 de persoane, participante la reuniune, vor discuta intr-un cadru organizat despre propriile lor probleme
- ◆ Cca. 5 persoane/locale, vor sprijini punerea in practica a initiativelor membrilor comunitatii locale prin implicarea acestora in desfasurarea proiectelor
- ◆ 15 de persoane/romi din localitatea Traianu isi vor ameliora situatia prin obtinerea locurilor de munca, sezoniere .
- ◆ Provocarea comunitatilor locale in continuarea proiectelor de acest gen dupa aceeasi metoda
- ◆ Imbunatatirea imaginii romilor din Traianu atat fata de ei insisi cat si fata de majoritari.

Rolul organizatiei (lider,partener) si nivelul de implicare in proiect

Agentia „Impreuna” a fost coordonatorul principal al proiectului.

Partener activ in implementarea proiectului,in relatia cu Grupul de Initiativa local, pentru realizarea scopurilor si obiectivelor propuse. Principalele atributii ale Agentiei “Impreuna”: organizarea comunitatii locale, consultanta in diferite domenii, , lobby pe langa autoritatile locale si alti factori decizionali pentru sprijinirea activitatilor propuse, monitorizarea si evaluarea diferitelor etape in activitatile proiectului, au intocmirea rapoartelor narative si financiare, campanie de fundraising

Coordonatorul proiectului : Gelu Duminica

13. Un mediu mai bun si mai sanatos

Finantator : Centru de Resurse pentru Comunitatile de Romi – Cluj Napoca

Suma acordata : 3000 USD

Scopul si localizarea proiectului:

Abordarea coerenta a masurilor prevazute in HG 430- capitolul locuire in localitatea Nusfalau, judetul Salaj.

Obiectivele proiectului

1. Reabilitarea a sase locuinte locuite, din cartierul de romi Brazilia – Nusfalau, pe o perioada de 3 luni.

Rezultatele proiectului:

- semnarea unui contract de executie intre Agentia “Impreuna” si firma de constructie OTTI PROD IMPEX SRL reprezentata prin domnul Kabay Jozsef
- 4 membrii ai echipei din partea comunitatii au fost platiti de catre firma constructoare, pe perioada derularii proiectului.

18. Introducerea curentului electric, emitere carti si acte de identitate la Nusfalau

Finantatori: Spolu International Foundation - Olanda

Suma acordata: 8,000 NLG

Scopul proiectului:

1. Introducerea curentului electric pentru 15 familii
2. Emiterea a 40 de carti de identitate si 90 certificate de nastere .

Activitati desfasurate in cadrul proiectului

Primaria locala a inaintat actele de prelungire a retelei electrice catre Regia electrica - RENEL , Simleul Silvaniei. Cele 15 familii si-au acoperit ½ din costurile de bransare la retea, prin efectuarea si comercializarea de caramizi.

Pentru emiterea actelor de identitate, asociatia locala – Romii din Brazilia – Nusfalau au intocmit o lista a persoanelor fara carti de identitate si fara certificate de nastere.

Politia locala si Biroul de evidenta al populatiei s-au deplasat in comunitate, au facut poze si au eliberat Carti de identitate. Primaria din Nusfalau a cerut note de justificare a elementelor de stare civila din localitatile de resedinta a solicitantilor, in baza carora a intocmit certificatele de nastere cartile de identitate.

Coordonatorul proiectului: Gelu Duminica

PROIECTE IN DERULARE

FACILITAREA ACCESULUI ROMILOR PE PIATA MUNCII

Finantator : UE prin fondul Phare

Compomenta 4 - Roma

Suma acordata : 41,306 euro.

Parteneri : *Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca*

Asociatia Studentilor Romi Romano Euro-drom (Craiova) ; Asociatia pentru Emanciparea Femeii Rome AFER (Cluj) ; Asociatia Studentilor Romi Romanitin (Iasi) ; Alianta pentru Unitatea Romilor din judetul Galati.

Perioada de implementare : noiembrie 2002- august 2003

Scopul proiectului :

Suport pentru integrarea pe piata muncii a etnicilor romi, prin abordarea coerenta a masurilor prevazute in HG 430/2001, capitolul securitate sociala.

Localizare:

Bucuresti, (sector IV, zona Aparatorii Patriei), Cluj(cartier IRIS), Craiova (cartier Romanesti), Galati(micro 39,micro 40) , Iasi(cartier Bularga).

Obiective:

1. Inventarierea actiunilor/politicilor existente in Romania, cu privire la gradul de ocupare a romilor , inclusive pe piata competitiva, pe o perioada de 2 luni, care sa identifice breslele profesionale in care romii pot fi inclusi, ocupati.

2.Dezvoltarea unui plan de actiune pentru comunitatile de romi pentru dezvoltare comunitara prin calificarea/recalificare/atestarea profesionala a persoanelor apartinand etniei roma in meserii care faciliteaza accesul pe piata muncii pe o perioada de 6 luni.

Obiectiv Specific:

- Programe de instruire intensiva si eliberare de diplome de calificare pentru romii cu ocupatii traditionale.
- Formare in meserii cautate pe piata competitiva, pentru tinerii romi fara ocupatie.(si femei)

3. Elaborarea unui raport de evaluare/recomandari privind politicile si programele de facilitare a accesului romilor pe piata muncii, pe o perioada de 2 luni.

[Realizarea unui studiu privind meseriile,ificarile si nevoile privind ocuparea in munca a romilor din 5 comunitati de romi (**Bucuresti, (zona Aparatorii Patriei), Cluj(cartier IRIS),Craiova (cartier Romanesti si Facai) ,Galati (micro 39,micro 40), Iasi (cartier Bularga)** cu somaj ridicat pentru a fundamenta obiectivele 1 si 2.]

Justificarea proiectului

In Romania traieste cel mai mare numar de romi din intreaga Europa. Numarul vehiculat de catre cei care lucreaza in domeniu difera de la aproximativ 409.723 romi, (1,8% din totalul populatiei, recensamantul din 1992) pana la 2,5 mil (cifra avansata de catre unii lideri romi.). Dintre cei 409,723 romi recenzati, marea majoritatea a romilor nu au nici o calificare, (aprox. 79,4%,) mai mult de jumătate nu au un loc de munca, (aprox.45,2%).¹. Persoanele calificate in profesii traditionale, reprezinta aprox. 3,9%, persoanele calificate in profesii moderne, reprezinta 16,1%, numarul romilor salariati, il reprezinta aprox. 22,1%, al patronilor 0,8%, al afacerilor pe cont propriu 16,9%

Intr-o cercetare realizata in 1998 de Institutul pentru Cercetarea Calitatii Vietii (ICCV), sub coordonarea prof. Zamfir C. si Preda M., (folosind metoda de hetero si autoidentificare) se avanseaza ideea existentei a 1,8 milioane locuitori de populatie roma care traieste in Romania².

In ultimii ani, au fost realizate mai multe studii despre problematica complexa a romilor, insa cele mai multe idei proliferate de catre autori converg spre ideea ca saracia existenta in comunitatile de romi deriva, in principal, din slaba participare economica a acestora.

Din studiile publicate de ICCV si Ministerul Informatiilor Publice, publicat in 2002

(reiese ca prioritatea a 55.3 dintre subiectii studiati, de etnie roma, isi doresc imbunatatirea nivelului de trai prin desfasurarea de activitati pe cont propriu. Acest lucru nu poate fi realizat decat prin ocuparea populatiei active existente in randul comunitatilor de romi.

In ceea ce priveste accesul romilor pe piata muncii, studiul (in lucru, Romii din Romania) realizat de ICCV si Academia Romana pune in evidenta urmatoarele aspecte:

- ◆ Gradul de ocupare a populatiei de romi din Romania este mult mai mic decat cel al populatiei la nivel national (47 % fata de 61,7 %);
- ◆ Ponderea casnicilor este de peste 4 ori mai mare in randul populatiei de romi decat in cea la nivel national si arata slaba participare a femeii pe piata muncii.
- ◆ Din totalul populatiei ocupate, aproximativ 27,5 % sunt salariatii, procent reprezentat in proportie 65%, de catre barbati.
- ◆ Aproximativ 80% din salariatii necalificati au ca nivel de pregatire maximum 8 clase terminate. Salariatii calificati in cea mai mare parte a lor (57%) au minimum scoala profesionala iar ceilalti 43% au un nivel de instruire cuprins intre 4 si 8 clase;
- ◆ Cei mai multi dintre romii din Romania sunt lucratori pe cont propriu (71,7 %);
- ◆ Proportia mare de zilieri, 41,7 % din totalul populatiei indica faptul ca romii se afla intr-o situatie dificila in ceea ce priveste ocuparea si, implicit, procurarea veniturilor necesare asigurarii traiului de zi cu zi;

Dupa cum se observa din studiul de mai sus, 47 % din populatia de etnie roma din Romania **nu** este incadrata pe piata muncii. Incercand sa ofere un raspuns la aceasta problema, unii specialisti³, considera ca principalele cauze care conduc la aceasta situatie ar fi :

- sistemul (inexistenta unor politici sociale adecvate, nu exista un raspuns a sistemului social la o anumita nevoie)
- excluziunea sociala a populatiei de romi (discriminarea, accesul redus la serviciile sociale)
- automarginalizarea individului si/sau particularitati existentiale (model cultural, alte elemente care tin de individ-lipsa informatiei, educatie etc.)

Este evident ca aceasta idee naste, pentru cei interesati, o multime de alte intrebari, la care proiectul de fata isi propune sa raspunda pe perioada celor 10 luni de implementare :

1. Care sunt politicile sociale adecvate si mai ales care ar trebui sa fie raspunsul sistemului social pentru integrarea romilor pe piata muncii ?
2. Care sunt bresele profesionale in care romii pot fi integrati/reintegrati ? Care sunt prevederile legale pentru a putea califica/recalifica persoanele de etnie roma, ?
3. De ce romii nu apeleaza (nu apeleaza suficient, nu au dreptul etc) la serviciile sociale oferite de stat ? (reconversie profesionala, somaj, pensie, alocatie de sprijin etc)
4. Sunt romii discriminati in demersurile lor de a ocupa un loc de munca ? Daca da, ce inseamna acest lucru ? Care sunt metodele de a minimaliza efectele discriminarii ?
5. Care sunt particularitatile comunitatilor/persoanelor roma care impiedica accesul lor pe piata muncii ?
6. Care sunt masurile pe care statul roman trebuie sa le promoveze pentru a asigura accesul nediscriminatoriu al cetatenilor ei pe piata muncii ?

Raspunsurile pe care realizarea acestui proiect le ofera vin in sprijinul actiunilor pe care institutiile centrale abilitate : Ministerul Muncii si Solidaritatii Sociale, Agentia Nationala de Formare si Ocupare Profe-

sionala, Ministerul Dezvoltării și Prognozei, Ministerul Informațiilor Publice – Oficiul Național pentru Romi și structurile lor teritoriale, le promovează, dar și al organizațiilor nonguvernamentale care desfășoară sau doresc să promoveze proiecte care conduc la creșterea capacității economice a populației de romi din România.

- Ocupațiile tradiționale, specifice unor membri ai comunităților de romi pot fi încurajate și susținute, printr-o pregătire adecvată cerințelor pieței competitive, și, care să răspundă calitativ nevoilor pieței.
- Pe de altă parte, o condiție pentru dezvoltare comunităților de romi este creșterea gradului de specializare/formare profesională în meserii cerute pe piața muncii, prin stimularea formării ocupationale, vocaționale (formare/reconversie profesională).

Proiectul de față, dorește să comaseze trecutul și prezentul în materie de ocupare a romilor și vine în sprijinul politicilor sociale care stimulează românii în a accede pe piața muncii prin realizarea unui plan de măsuri care ar trebui să vizeze această categorie de beneficiari.

Prin realizarea acestui proiect, Agenția de Dezvoltare “Împreună” își propune elaborarea unui document (studiu de fezabilitate în 5 localități) care să evedențieze starea de fapt în domeniul muncii/ocupării. În parteneriat cu instituții specializate (ANOFP, Direcții generale de muncă și Securitate Socială, primării, ONG-uri locale etc) să ofere alternative, posibile abordări a problematicii existente în comunitățile de romi, cu accent pe ocuparea profesională a acestora.

În ideea promovării măsurilor active de către MMSS în cadrul H.G 430/2001, Comisia Ministerială a MMSS, în care Agenția de Dezvoltare Comunitară « Împreună » are un reprezentant, a solicitat efectuarea aceluiași studiu cu privire la accesul romilor pe piața muncii, pentru a putea mai apoi să ofere soluții concrete.

Activitățile principale

1. Campanie de pregătire și promovare a proiectului.
2. Inventarierea, pe o perioadă de 3 luni, a acțiunilor/politicilor existente în România, cu privire la gradul de ocupare a romilor.
3. Dezvoltarea pe o perioadă de 2 luni, a unui plan de acțiune pentru dezvoltare comunitară, referitor la calificarea romilor în diverse meserii.
4. Aplicarea modelelor de ocupare a romilor, pe o perioadă de 4 luni, în proiecte care să corespundă calificărilor obținute.
5. Monitorizare și evaluare
6. Raportare narativă și financiară
7. Editare

Schimbările propuse de proiect sunt următoarele:

Din punct de vedere cantitativ:

- Facilitarea accesului a 250 membri de etnie roma pe piața muncii prin eliberarea unor certificate de mestesugăr sau/si prin calificări în meserii cerute pe piața muncii
- Va fi stimulată cooperarea în plan local a minim 150 de persoane (reprezentanții autorităților locale-BJR, AJOFP, Primării - și a reprezentanților romilor);
- Va crește încrederea de sine și în propriile forte pentru aproximativ 250 persoane.
- Va fi stimulată cooperarea în plan local a minim 150 de persoane (reprezentanții autorităților locale-BJR, AJOFP, Primării - și a reprezentanților romilor);
- Va crește încrederea de sine și în propriile forte pentru aproximativ 250 persoane.
- Va crește gradul de participare a romilor la viața publică, la elaborarea și implementarea politicilor în domeniul muncii .(aprox 20 pers)
- Se vor dezvolta capacitățile manageriale ale reprezentanților comunităților roma (organizațiile partenere), aproximativ 20 de persoane.

Din punct de vedere calitativ

- Inventarierea politicilor si programelor existente/derulate in sensul imbunatatirii accesului romilor pe piata muncii
- Stabilirea/cunoasterea/analiza factorilor care impiedica accesul romilor pe piata muncii
- Propunerea unui plan de actiune/masuri active in sensul facilitarii accesului romilor pe piata muncii.
- Se vor imbunatati relatiile de incredere si cooperare intre reprezentantii comunitatilor de romi, populatia majoritara si institutiile statului de drept din Romania.
- Vor fi transferate abilitati si cunostinte privind identificarea problemelor, a factorilor interesati in rezolvarea acestora, va fi sprijinit procesului de elaborare a planurilor de dezvoltare a afacerilor in comunitatile de romi.(echipa angrenata in proiect).

Sursele utilizate pentru evaluarea impactului asupra grupului tinta sunt urmatoarele :

- directe (beneficiarii in proiect)
- indirecte prin :
  - persoane cheie
  - evaluatori interni si externi
  - parteneri si colaboratori in proiect

COPIII NOSTRI – VIITORUL NOSTRU

Finantator : UNICEF Romania

Suma acordata : 30,900 USD

Perioada de implementare : decembrie 2002 – septembrie 2003

Activitatile pe care le propunem au ca si scop crearea/ refacerea legaturii intre copii romi si scoala, legatura care ar conduce la dezvoltarea unor resurse umane locale mai bine instruite, capabile sa ofere un model pozitiv intregii comunitati, si de ce nu sa devina “viitorul de maine” al romilor. Activitatile extrascolare propuse au in vedere atat cultivarea identitatii etnice si promovarea multiculturalismului, cat mai ales dezvoltarea abilitatilor copilului rom elev pentru facilitarea unor rezultate scolare care sa determine continuarea ciclului scolar in cele mai bune conditii.

Scop:

Facilitarea accesului la sistemul de invatamant a copiilor romi din Romania.

Obiective:

1. Realizarea unui program de pregatire scolară, pentru 60 de copii din Romanesti(20), Macin (20), si Valcele(20), pe o perioada de 10 luni.
2. Organizarea unui program de pregatire prescolară pentru 40 de copii romi din Sangerul de Padure(20) si Nusfalau (20), pe o perioada de 10 luni.
3. Organizarea unor activitati extracuriculare/petrecerea timpului liber, pentru 100 de copii de etnie roma din Nusfalau(20), Macin(20), Romanesti(20), Sangerul de Padure (20) si Valcele(20), pe o perioada de 10 luni.

Localizare:

- Nusfalau/jud.Salaj
- Valcele/jud.Covasna;
- Sangerul de Padure /jud.Mures;
- Romanesti/jud.Dolj;
- Macin/jud.Tulcea

Justificare:

Populatia de romi din Romania are o structura demografica foarte tanara, structura determinata de valorile mai inalte ale mortalitatii si fertilitatii romilor, comparativ cu restul populatiei. În anul 1998, aproximativ o treime din populatia de romi era reprezentată de copii (0-14 ani), ponderea varstnicilor era de aproximativ 5%, iar varsta medie a populatiei de romi a fost de aproximativ 24 de ani. Datorita tendintelor de scadere a fertilitatii, inregistrat si la populatia de romi, ponderea detinuta de copii în populatia de romi este in scadere, dar presiunea pe care o exercita segmentul de copii, ca persoane dependente din punct de vedere economic, asupra populatiei active este înca foarte ridicata, determinand un nivel scazut de investire a familiilor în copii.

Conform datelor ICCV (**Romii din Romania** – document in lucru ; **Indicatori ai populatiei de romi**, ed. Expert,Bucuresti 2001), participarea in invatamantul prescolar a copiilor romi este de aproximativ patru ori mai mica, comparativ cu frecventa copiilor non-romi.

In ceea ce priveste scoala, participarea romilor este mai scazuta cu 15-25% decat participarea pe ansamblul populatiei în cazul ciclului primar si cu aproape 30% pentru ciclul gimnazial.(aceeași sursa)

Participarea romilor în invatamantul liceal este cu aproape 40% mai scazuta decat in ansamblul populatiei. (idem)

În invatamantul superior prezenta romilor reprezinta mai degrabă o exceptie, procentul de romi care urmează o facultate fiind nesemnificativ. Nu trebuie sa trecem cu vederea masurile afirmative care vizeaza candidatii de etnie roma, pe care MEC le promoveaza inca din 1992.

Problema educatiei in cazul comunitatilor de romi este acuta si este foarte des semnalata, atat de catre liderii romi, cat si de autoritatile publice. De cele mai multe ori numele copiilor romi figureaza in statistici la rubricile absenteismului, esecului si abandonului scolar.

Cauzele sunt multiple si complexe : sistemul de invatamant nu este inca pregatit pentru o abordare interculturala si multiculturala; discriminarea se regaseste in comportamentul cadrelor didactice, elevilor si parintilor copiilor majoritari (elevii romi sunt pusi in ultimile banci, sunt numiti “tigani” de catre colegii lor sau de catre profesori, uneori conducerea scolii refuza inscrierea copiilor romi datorita protestelor parintilor copiilor majoritari etc.); membrii comunitatilor de romi interiorizeaza anumite stereotipii si se automarginalizeaza; saracia unor comunitati obliga implicarea copiilor in munca la varste foarte fragede; parintii romi, in urma esecurilor lor sau a unor experiente traumatizante legate de scoala, refuza sa-si mai trimita copiii la scoala, din dorinta de a-i proteja de suferintele pe care le implica esecul etc.

Pentru copiii familiilor care vorbesc o alta limba decat cea a primilor ani de scoala, efectele discriminarii accentueaza dezavantajele apartenentei la o minoritate, provoaca segregarea, in cazul romilor, asociata cu un context in care copiii cresc in cartiere si comunitati cu statut inferior . Efortul copiilor romi inscrisi in clasa I este mult mai mare decat al celorlalti datorita faptului ca nu frecventeaza invatamantul prescolar, nu sunt obisnuiti cu programul si colectivul dintr-o astfel de institutie, trecerea de la activitatile de joc la cele de invatare este destul de dura, limba de predare a materiilor scolare (limba romana) nu este aceasi cu limba vorbita in familie si, de cele mai multe ori, copiii romi nu sunt intampinati cu grija, atentie, afectivitatea de care au nevoie in procesul acestei schimbari majore din viata lor.

Abseteismul, abandonul si esecul scolar al copiilor de etnie roma atinge deci cote alarmante. Ca si cifre, in Nusfalau (aproape aceeasi situatie este si in Valcele), in clasa I sunt 12 copii, a IIa 8, a IIIa 4, a IV a 1.; in Macin conform datelor oferite de catre scoala nr. 1 din localitate, abseteismul este de aprox. 50 %, in anul scolar 2001-2002, 8 copii romi abandonand scoala, promovabilitatea este de 40%; In Sangerul de Padure, populatia de etnie roma este de aproximativ 150 de persoane, dintre care aprox. 60 sunt de varsta prescolara/scolara. Cu toate acestea doar 10 copii romi frecventeaza gradinita, acestia provenind din clasa sustinuta de catre Agentia “Impreuna”, si doar 20 sunt inscrisi in ciclul scolar.

Se observa ca cotele de participare scolară a copiilor romi sunt intr-o continua descrestere, de la an la an, datorate pe de o parte slabelor rezultate care au condus la exmatricularea elevului, pe de alta parte abandonului/ abseteismului scolar. Factorul “parinti”, mai bine spus slaba implicare a acestora in procesul de educatie, nu este de neglijat.

Ca si element de contracarare a acestor situatii, metodologia aleasa presupune crearea unui triumvirat la nivel local (scoala, parinti, asociatii nonguvernamentale locale) care sa dezvolte resurse locale pentru diminuarea efectelor slabei participari scolare a copiilor romi. Agentia “Impreuna” are rol de catalizator, evaluator, monitor si fundraiser.

In fiecare din cele cinci localitati (*Nusfalau, Sangerul de Padure, Macin, Romanesti si Valcele*), Agentia de Dezvoltare Comunitara “Impreuna” a construit cate un plan de dezvoltare a localitatii, care contine seturi de masuri in diverse domenii : social, economic, educatie, etc.

Conform acestor planuri, care au ca suport dorintele si aspiratiile comunitatilor locale, Agentia a implementat in Nusfalau, Valcele, Romanesti si Sangerul de Padure o serie de masuri cu sprijinul financiar al unor donori externi.

Rezultate anticipate

Cantitative

- Se va organiza cadrul de pregatire scolară pentru 60 de copii, cu varsta cuprinsa intre 10-12 ani, aprox. 25 fete si 35 baieti
- Pregatire prescolara pentru 40 de copii (15 fete, 25 baieti)
- 200 de parinti vor fi implicati in procesul de educatie al copiilor.
- 20 de copii vor fi initiati in utilizarea calculatorului.
- 60 de copii vor fi angrenati in activitati extracurriculare aprox. 25 fete si 35 baieti.
- 100 de copii vor fi inclusi, in conditii normale, in sistemul educational scolar / prescolar.(aprox. 40 fete si 60 baieti).
- 40 de copii vor fi educati in principiul multiculturalitatii